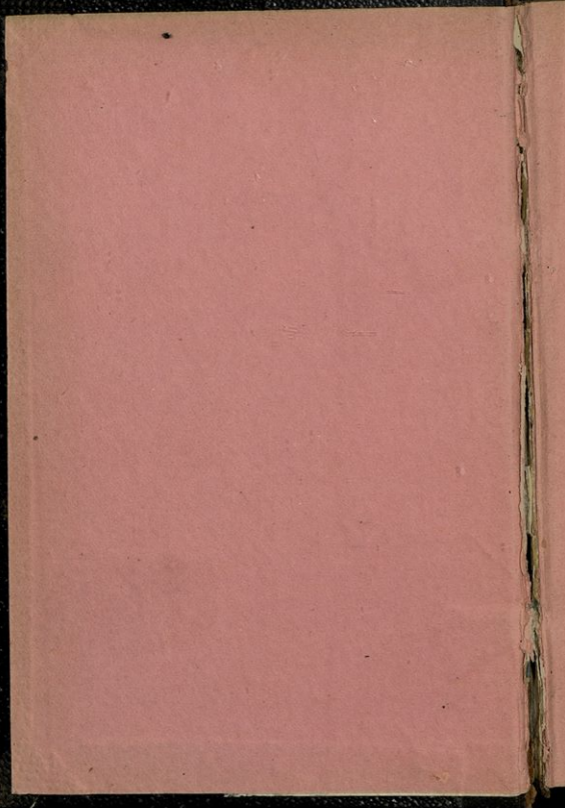
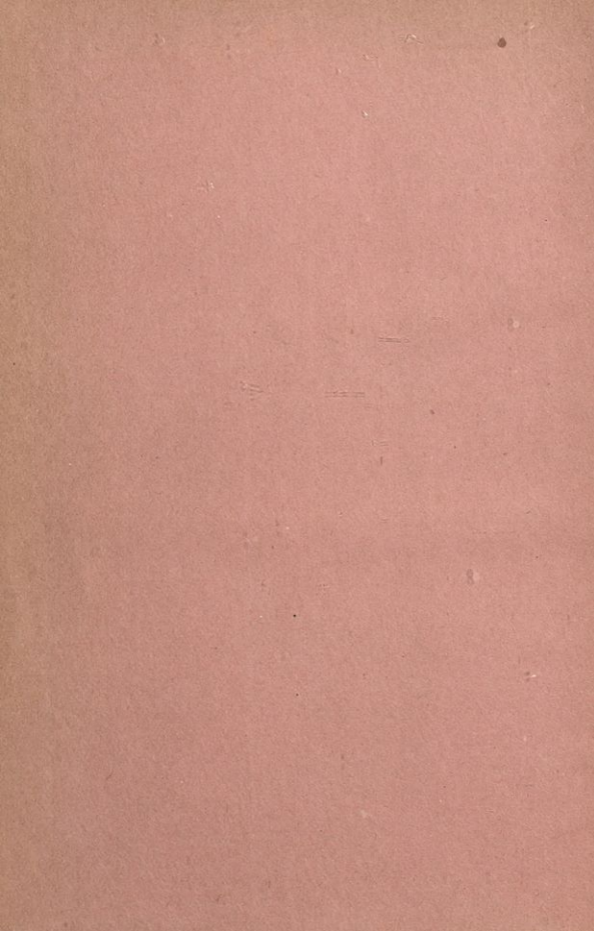

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

108125

LURŠKI
MAJNIK

in
molitvenik.

Sestavil
Franjo Marešič.

Z dovoljenjem visokočastitega Ljubljanskega
knezoškofijstva.

LJUBLJANA.

Samozaložba. — Tisek Blaznikovih naslednikov.
1883.

Bral 1901, 1904.

108125

108125

Q 8191/1950

(7)

Uvod.

Ker je zgodba prikazovanja Matere Božje v Lurdu takó zgodovinsko imenitna in resnična, menil sem, da bi bilo dobro, tudi v cerkev prenesti branje o slavnih Lurških čudežih. Zato sem sestavil Lurške šmarnice. Pri izdelovanju tega spisa sem se nekoliko ravnal po francoskih Lurških šmarnicah „*Mois de Marie de Notre-Dame de Lourdes*“, katerih ni spisal kak duhoven, ampak Henrik Lasér, jurist v Parizu, in ktere so v sedmih letih doživele nad 40 izdaj. Tvarino nektèrih molitev sem posnel in pre naredil po g. Lasérju; druge molitve sem sam sestavil po potrebah sedanjega časa; zato se razločujejo od molitev v drugih šmarnicah.

Tvarino, popisano v bukvah, ki sem jih dal na svetlo predlanjskim pod imenom: „*Lurška Mati Božja*“, ¹⁾ sem okrajšal zelo

¹⁾ Bukve „*Lurška Mati Božja*“ se še pri meni dobivajo. Stanejo mehko vezane goldinar, v pol-usnju 1 gld., 25 kr. Kdor vzame pet knjig, dobi zastonj, po vrhu, steklenico čudodelne Lurške vode.

zeló in razdelil v eno in trideset beril. Ker je čas za branje v cerkvi kratek, zato sem moral brez usmiljenja vso zgodbo obsekati in obžagati, tako da je ostalo samo še deblo, kteremu zdaj manjka pravega življenja, živosti in lepote. Kdor hoče jasno spregledati vso skrivnost, imenitnost in resničnost prikazovanja Matere Božje v Lurdu, mora brati glavno in prvotno delo g. Henrika Lasérja: „Lurška Mati Božja“; v teh šmarnicah se vsa imenitna zgodba Lurških čudežev vidi le nekako v megli, tamno, v samih obrisih.

Vsak, ki tudi ne zna francoskega, bral bode brez skrbi in brez težave francoske besede, ker sem jih pisal tako, kakor jih Francozi sami izgovarjajo. Akcenti na zadnjih zlogih pomenijo le to, da se pri francoskih besedah zadnji zlog naglašuje; zatorej naj bralec pazi samo na to, da ne bo naglaševal predzadnjega zloga. Tedaj: Dozúz, ne Dózuz; Bordóz, ne Bórdoz.

Onim, ki so večči francoščine, bodi opomneno to:

Po zgledu g. Stanislava (Cretje, l. 1883, stran 39., opomnja) sem pisal pri francoskih besedah vse končne soglasnike, na primer: Šalét, genit. Šaléta (Châlet, st. 2.); Subirúz, genit. Subirúza (Soubirous, st. 4.); Dozúz, gen. Dozúza (Dozous, st. 38.); Žakomét, gen. Žakométa (Jacomet, st. 44.); Kotréz, genit. Kotréza (Cauterets, st. 137.); Bordóz, gen. Bordóza (Bordeaux, st. 221.). Tako sem pisal iz sledečega razloga. Francozi sami izgovarjajo vse končne soglasnike, če se naslednja beseda začneja s samoglasnikom ali z nemim **h**; torej jih moramo tudi mi izgovarjati vsaj ondi, kjer je z njimi tesno zvezan kak samoglasnik, tedaj v genit. in ostalih sklonih; po tem takem bi bilo v genit.: Subirúza, Bordóza. V nomin. bi smeli ostati pri okršeni obliki: Subirú, Bordó; vendar ako smemo reči: Cicerón, Katón za lat. Cicero, Cato, smemo tudi reči Subirúz, Bordóz za franc. Subirú, Bordó; in to storiti je toliko pametnejše, ker sicer bi bila prevelika zmešnjava za navadne bralce, ko bi se soglasnik pisal v genit. in ostalih sklonih, v nomin. pa ne.

(Tudi pri besedi **Paris** se pri nas končni soglasnik izgovarja v nom.: **Pariz**.)

Od tega pravila gledé končnega soglasnika sem odstopil pri nenaglašeni končnici **es**, ki sem jo pri vseh besedah izpuščal. Na primer: **Lurd**, genit. **Lurda** (*Lourdes*, st. 1.); **Tárb**, genit. **Tárba** (*Tarbes*, st. 94.); **Demár**, genit. **Demárja** (*Desmares*, st. 236.). — Tako sem tudi pri nekterih besedah pustil končni **d**; na primer: **Rulánd** (*Rouland*, st. 128.), **Fúld** (*Fould*, st. 211.). ¹⁾

Nosne **e**, **a** in **o**, naj so pisani kakor koli v francoščini, pisal sem **en**, **an**, **on**, ali pred **b** in **p**: **em**, **am**, **om**; — tako je adjek. **Mompeljérski** (st. 98.) iz besede **Montpellier**. — Kdor se vender hoče spakovati nad francoskimi nosniki, slobodno mu.

Franjo Marešič.

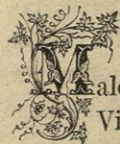
V Šentvidu nad Ljubljano 6. aprila 1883.

¹⁾ Stran 3. se ima mesto *Ptifoséjske* brati: *Ptifoséske*.

I. dan.

Sv. oče papež Pij VII. je leta 1815 potrdil majnikovo češčenje Marije Device, in vsem vernim, ki v cerkvi ali doma Marijo ves mesec majnik časte z molitvami in z drugimi dobrimi deli, za vsak dan meseca dodelil odpustke za 300 dni, — enkrat v mesecu pa popolnoma odpustke, namreč tisti dan, ko prejmo zakramenta svete pokore in svetega reš-njega Telesa, in molijo za potrebe svete katoliške Cerkve. Ti odpustki se morejo tudi dušam v vicah v prid obrniti.

Malo mestice Lurd ¹⁾ stoji v okraju Višjih Pirenej, na koncu sedmih Lavendanskih dolin, med zadnjimi griči, ki segajo valovito do Tarbske planine, in prvimi strminami, s katerimi se začinja Velika

¹⁾ Lourdes.

Gora. Hiše so postavljene skoro brez reda, na gričkovitem svetu, v znožju velikanske skale, ki stoji na samem, in vrhu ktere čepi, kakor orlje gnjezdo, silno utrjen grad. Na eni strani te skale stoji mesto, na drugi teče šumeč Gav, ¹⁾ po senci med jelšami, jeseni in topoli, razbijajoč peneče valove ob kremenit jez in goneč ob bregu glasna kolesa treh ali štirih mlinov.

Mesto in grad stojita na desnem bregu Gava, ki pride od severa in se zadevlja ob velikansko skalo, na kateri stoji močni grad. Na levem bregu, nekoliko spodaj od mesta in gradu nasproti, je iz Gava izpeljan jako močen kanal. Ta kanal in Gav delata podolgovat otok, ki se imenuje Šalét. ²⁾ Za otokom, v znožju skal, je trojna duplina, imenovana Masabjélska ³⁾ Jama, nad katero se visoko vzdiguje Masabjélsko skalovje.

Leta 1858. se je z 11. februarijem začel teden posvetnih veselic, ki se po sta-

¹⁾ Gave. ²⁾ Châlet. ³⁾ Massabielle.

rodavni navadi vrše pred ostrim postom. Ta dan je bil debeli četrtek. Bilo je mrzlo, nekoliko oblačno, pa brez vetra. V zračnih višavah so stali oblaki nepremakljivo. Ni ga bilo piša, ki bi jih bil podil ene proti drugim, in zrak je bil popolnoma miren. Zdaj pa zdaj je padlo izpod neba nekaj malega deževnih kapljic.

Enajst dopoldne je že odbilo v zvoniku Lurške cerkve. Skoro povsod so pripravljali pojedine, medtem ko neka uboga družina, ki je gostovala v revni hiši ulice Ptifoséjske, ¹⁾ še drv ni imela, da bi si kaj skuhala. Oče, še mlad mož, je bil mlinar. Imel je nekaj časa v najemu mal mlin, ki stoji na severni strani mesta na enem izmed potokov, ki se izlivajo v Gav. Ker je bil slab zaslužek, moral je popustiti mlin ter delati kot težak. Pričakujoč boljših dni, delal je — ne na svojem, ker ni pod milim Bogom nič imel, še vrčička ne —

¹⁾ Petits - Fossés.

ampak po raznih krajih, pri nekterih sosedih, ki so ga čas ter čas vzeli na delo. Imenoval se je Franc Subirúz ¹⁾ in je bil oženjen z Ludoviko Kasterótovo, ²⁾ ki je bila prav poštena ženska in dobra kristijana. Ona mu je dajala pogum. Dobila sta četrto otrok: dve hčerki, starejša je imela kakih štirinajst let, in dva veliko mlajša dečka; zadnji je imel kaka tri leta.

Še-le štirinajst dni je bila doma najstarša hči, slabotna revica. To je bila tista mala deklica, ki je tako imenitna v naši povesti. Ko je prišla na svet, ni je mogla dojeti njena mati, ki je bila tačas bolna, zato jo je oddala na rejo v bližnjo vas, ki se imenuje Bartréz, ³⁾ kjer je dekletce ostalo še potem, ko je bilo že odstavljen. Za njeno hrano je na mesec plačevala po pet frankov, včasih v denarju in še večkrat v pridelkih.

Ko je mala hčerka toliko zrasla, da je bila za rabo, in ko je bilo rečeno, da se

¹⁾ Soubirous. ²⁾ Casterot. ³⁾ Bartrès.

ima vrniti domov, zapazili so dobri ljudje, ki so jo imeli na reji, da so se je močno privadili in da so jo imeli skoro kakor za svojo. Od tačas so jo pri sebi ohranili za-
 stonj, da je le ovce pasla. Tako je rasla
 sredi te rodbine, ki jo je kakor za svojo
 vzela. Živela je vse svoje dni v samoti,
 na pustih brdih, kjer je pasla svojo ponižno
 čredo. Imela je na paši nedolžne igrače.
 Rada se je igrala z ovcami. Bila je sla-
 botna in majhna. Da-si je štela že štiri-
 najst let, vender bi jih ji bil človek pri-
 sodil k večjemu enajst ali dvanajst. Bolna
 pa sicer ni bila, le naduha jo je časih močno
 zdelavala. Potrpežljivo je prenašala svojo
 boleost.

V tej samotni in nedolžni šoli se je
 morebiti uboga pastarica naučila tega, česar
 svet ne pozna: priprostosti, ki je Bogu to-
 liko ljuba. Oddaljena od vsakeršne slabe
 družčine, kratkočasila se je z Marijo Devico;
 čas in ure je obračala v to, da jo je ven-
 čala z molitvami, prebiraje jagode rožnega

venca; in tako je ohranila tisto popolno beloto, tisto krstno čistost, ki jo posvetni dihljaj tako hitro otemni. Povsod in skoro vsako uro je molila na paši rožni venec. Ni znala ne brati ne pisati. Tudi krščanskega nauka ni veliko vedela; znala je le to, kar se moli v rožnem vencu: „Očenaš“, „Češčenamarijo“, „Vero“, „Čast bodi Bogu“. Po tem natančnem popisu pač ni treba opomniti, da še ni bila pri svetem obhajilu. Da bi dostala nauk za prvo sveto obhajilo, ravno to je bilo vzrok, da so jo njeni starši, kakor so bili ubogi, vender-le domov vzeli iz daljne vasi, kjer so prebivali njeni redniki. Bila je že dva tedna doma. Njena mati jo je močno varovala; bila je v skrbeh zavoljo njene naduhe in njenega slabotnega telesa. Ko so drugi otroci te rodovine bili obuti v cikle z golimi nogami, imela je ona nogovice.

Tako tedaj, tisti dan je bil debeli četrtek; enajst je odbila, in ta uboga družina še drv ni imela, da bi si kaj skuhala.

„Pojdi po drv na Gavski breg ali na soseskino“, reče mati svoji drugi hčerki, Marijici.

Kakor v mnogih krajih, imeli so re-veži tudi v Lurški soseski malo pravico, pobirati suhe veje, ki je veter lomil z dreves, in dračje, ki je priplavalo po vodi in obtičalo med kamenjem.

Marijica se obuje. Starejša, o kateri smo ravno govorili, mala Bartréska pastarica, jo je gledala zavistno. — „Naj grem ž njo, reče naposled svoji materi, da tudi jaz prinesem butarico drv“.

„Ne [pojdeš“, odgovori ji Ludovika Subirúzova: „pokašljuješ, še obolela bi.“

Na to pride mala deklica iz sosedne hiše, Ivanka Abadí,¹⁾ stara kakih petnajst let; tudi ta se napravi po drv. Vse vkup so prosile, in mati se je dala pregovoriti. Takrat je deklica, kakor je navada med kmeti na jugu, imela na glavi ruto, zave-

¹⁾ Abadie.

zano na strani. To se je zdelo materi premalo, zato ji reče: „Vzemi kapilét“. ¹⁾ Kapilét je podoben malemu plaščeku, s katerim si Pirenejke pokrivajo glavo in rame. Kapilét le-te Bartréske pastarice je bil bel.

Deklice gredo iz mesta in pridejo čez most na levi Gavski breg in potem na otok Šalét, kjer so iskale dračja za male butarice. Šle so po travniku navzdol za Gavskim tekom. Slabotna deklica, ki jo je bila mati nerada pustila, je nekoliko zaostajala. Manj srečna od svojih dveh tovarišic, ni še nič našla, in njen predpasnik je bil prazen, med-tem ko sta se predpasnika njene sestre in Ivanke začela polniti z malimi vejicami in trskami.

Imela je na sebi črno obleko, ki je bila vsa ponošena; njen obraz je bil obdan z belim kapilétom, ki ji je pokrival glavo in visel čez rame; njene noge so bile obute v robate cokle. Za svoja leta je bila majhna.

¹⁾ Capulet.

Dasi je njen otročji obraz nekoliko ogorel od solnca, vendar ni izgubil čisto nič svoje lepote. Njeni črni lasje so se le malo videli izpod rute. Njene lepo zaokrožene obrvi, njene rjave oči so imele neko mirno in skrivnostno lepoto. Nismo še povedali, kako ji je bilo ime. Za patrona je imela velikega Cerkvenega učenika, sv. Bernarda, ki je zložil „Memorare“, „Spomni se, o presveta Marija Devica“. Imenovala se je Bernardka. Hodila je za sestro in za tovarišico po travniku, in je iskala med želiščem dračja, pa brez uspeha.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, ki te je angelj Gabriel pozdravil že v cvetju mladosti: „Blažena si med ženami!“ in ti naznanil, da boš mati trikrat svetega Boga; ki si ohranila čistost vse dni svojega življenja: sprosi nam duha čistosti, ponižnosti, pohlevnosti,

odkritosrčnosti, da postanemo podobni dobrih otrokom, kakor je bila Bernardka, in da nam nikdar iz spomina ne pridejo besede našega Zveličarja, ki je rekel: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste kakor ti-le otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!“ — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

2. dan.

Kako so male deklice hodile in prišle na konec Šaléškega otoka, ravno nasproti Masabjélski Jami. Od le-te jih je ločila samo voda z mlinom, ki je navadno prav močna in ki umiva skalovju znožje. Ta dan so Savíski ¹⁾ mlin popravljali, in vodo od zgoraj zajezili, kolikor se je dalo; če tudi kanal ni bil popolnoma suh, vender ga je

*) Sâvy.

bilo moči prav lahko prekoračiti: po njem je tekla le majhna vodica. Ivanka in Marijica sezujete lesene cokle in prebredete potok. „Voda je močno mrzla“, rečete, ko ste prišli na drugi breg in se obuvali. Bilo je meseca februarija, in tisti potoki iz Gorovja so navadno mrzli kakor led, ker ravno kar pridejo od večnih snežnikov, iz katerih izvirajo.

Manj živahna ali manj urna, sicer tudi slabotna Bernardka je bila še takraj male vodice. Bila je v velikih zadregah, kako bi prebredla plitvi potoček. Bila je v nogovica, Marijica in Ivanka ste pa imeli gole noge v coklah. Morala se je sezuti. Govor njenih tovarišic jo preplaši, da se zboji mrzle vode. „Vrzite dva ali tri debele kamene v sredo potoka“, reče jima, „da suhih nog pridem čez vodo“.

Oni dve pobiralki drv ste nabirali vej za butarico. Niste se dali motiti, ker niste hoteli izgubljati časa. Zato ji odgovori Ivanka: „Stori, kakor sve medve: sezuj se“.

Bernardka se vda, nasloni se na velik kamen in se začne sezuvati. Ravno je vlekla z noge prvo nogovico, ko zasliši okolo sebe, kakor da je zašumel veter, ki se je na travniku vzdignil z neko veliko močjo. Mislila je, da se je vihar nagloma vzdignil, ter se ozre nehoté. V veliko njeno začudenje so stali topoli poleg Gava popolnoma nepremakljivo. Ne najmanjši piš ni zibal njih mirnih vej. „Bržkone sem se goljufala“, reče sama pri sebi. Začne se zopet sezuvati. Ta hip zasliši silno šumenje nepoznanega piša. Bernardka povzdigne glavo, pogleda pred se in zažene, ali ne, hotela je zagnati veliko vpitje, ki je pa obtičalo v grlu. Po vsem životu se trese. Zgrudi se in pade na obe kolena.

Vrhu Jame, pred katero ste Marijica in Ivanka kupičili dračje; v tisti duplini, ki jo neumetalno dela skala, je stala v nadzemeljski svetlobi Marija, mati Božja. Nepopisen blišč je plaval okolo nje, blišč, ki je bil živ kakor žarki in miren kakor temna

senca. Na prikazni sami ni bilo nič meglene; to je bilo človeško telo, ki so ga oči imele za potipljivo, kakor meso nas vseh, in ki se ni ločilo od navadne osebe, kakor po svetlobi in po nebeški lepoti. Rasti je bila srednje. Videla se je čisto mlada in bila je čarobna, kakor da bi štela dvajset let. Otroška odkritosrčnost, deviška čistost, materinska častitljivost, modrost, ki presega modrost vseh vekov: vse to se je družilo in strinjalo v čudovitem obličju nebeške prikazni. Komu bi jo primerjali na tem pokazenem svetu, kjer so žarki lepote raztreseni, razbiti in skaljeni, ter se nam nikoli ne prikažejo popolnoma čisti? Ni je mogoče nobeni stvari primerjati. Imela je okroglasto obličje in višnjave oči. Ustnice so dihale dobrotljivost in nebeško pohlevnost.

Njeno oblačilo je bilo belo, kakor brezmadežni gorski sneg, in veličastnejše v svoji priprostosti, kakor krasna Salomonova oprava v svoji slavi. Izpod dolge obleke so bile videti bose noge, ki so počivale na skali

in lahko stale na veji rožnega grma. Na vsaki nogi se je razcvetala skrivnostna zlato-barvna cvetica. Okolo ledij je imela kakor nebo višnjev pas, ki je od spredaj visel v dveh dolgih trakovih, ktera sta se skoro dotikala prstov na nogah. Okolo glave je imela bel pajčolan, ki je pokrival pleča in gorenji del ram, in od zadaj visel dol do roba obleke. Na nji ni bilo videti ne prstanov, ne ovratnice, ne dragih kamenov: ne ene tistih lepotij, s katerimi se vedno lišpa človeška ničemurnost. V pobožno sklenenih rokah je držala molek, ki je imel jagode bele kakor sneg, verižico pa rumeno kakor zlato klasovje. Jagode na molku so druga za drugo drsele med prsti. Vender se pa usta te nebeške Kraljice niso gibala. Ni molila rožnega venca, morebiti je le poslušala v svojem srcu večni odmev angeljevega pozdravljenja in neskončnih prošenj pozemeljskih prebivalcev. Vsaka jagoda, ktere se je dotaknila, bila je brez dvombe dež nebeških milosti, ki so padale na duše, kakor padajo

rosne kaplje na cvetice. Prikazen je molčala ; pa njene lastne besede in čudovita dela, ki jih bomo naštevali, morala so kasneje dokazati, da je ona bila brezmadežna Devica, prevzvišena in presveta Marija, mati Božja.

To prikazen je videla Bernardka, ki se je, kakor smo že povedali, zgrudila in naglo vrgla na kolena, ne vedoč, zakaj. V prvem strahu je deklica nehote prijela za molek; in držé ga med prsti, hotela je roko prinesiti do čela in se prekrižati. Pa tako se je tresla, da ni mogla vzdigniti roke, ki je omahnila na pripognena kolena. Pogled in smehljanje nepopisne prikazni ji je dajal pogum. Potem se nebeška Devica sama prekriža, častitljivo in ljubeznjivo, kakor da vsemogočno blagoslavlja zemljo in nebo. In Bernardkina roka se je počasi vzdigovala, kakor da bi bila nevidno vzdigovana od Tiste, ki jo imenujemo „pomoč kristijanov“, ter je ravno tisti čas naredila znamenje sv. križa. Deklica se ni nič več bala. Omamljena in oveseljena je bila, vendar je neko-

liko trenotkov dvomila sama o sebi ter si je mela oči; neprenehoma je zrla v tisto nebeško prikazen; in ker ni vedela, kaj naj bi storila, začne moliti rožni venec: „Verujem v Boga Očeta; Češčena Marija, milosti polna....“ Ko skonča rožni venec z besedami: „Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in svetemu Duhu, od vekomaj do vekomaj“, izgine svetla Devica, kakor bi trenil; gotovo je odišla v večna nebesa, kjer prebiva sv. Trojica.

Bernardki je bilo tako, kakor človeku, ki se z višave prekucne. Gav je še vedno tekkel, grmeč med kremenjem in razbitim skalovjem; pa to grmenje se ji je zdelo trje kakor poprej, voda se ji je videla temnejša, okolica otožnejša, solnčna luč manj svetla. Pred njo so se spenjale Masabjélske skale, pod katerimi ste njeni tovarišici pobirali dračje. Vrhú Jame je bila še vedno odprta duplina, kjer se je vila veja divje rože; pa nič nenavadnega se ni ondi videlo, ne sledu ne tiru ni bilo po nebeškem obiskovanju.

Molitev.

Lurška Mati Božja, v spomin svoje prve prikazni v samotnem kraju in svojega molčanja, daj nam ljubezen do samote in molčečnosti, da lažlje obstanemo pri sodbi, ko bo treba odgovor dajati od vsake nepotrebne besede. Odvrčaj nas od ničemurnosti v obleki, od nepotrebne in zapeljivega lišpa, da bomo podobnejši tebi, ki si se prikazovala Bernardki v priprosti obleki, brez vsega lepoticja. Sprosi nam ljubezen do molitve, da bode molek vedno naš spremljevalec, kakor je bil tvoj, in da bomo pridno molili rožni venec tebi v čast in nam v zveličanje. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

3. dan.

Nebeška Devica je stala v duplini dobro četrť ure, kakor se dá presoditi po tem, da je mogla Bernardka izmoliti del rožnega venca. Ko se Bernardka popolnoma zave, se sezuje, prebrede malo vodico in dospe k svojima tovarišicama. Zamišljena je bila v to, kar je videla, in ni se nič več bala mrzle vode. Ivanka in Marijica ste pač videli, da je padla na kolena in začela moliti; pa zaverovani v svoje delo, niste se nič za to zmenili. Bernardka se kar začudi nad popolno mirnostjo svoje sestre in Ivanke, ki ste ravno tačas dokončali svoje majhno delo in se začeli igrati, kakor da se ni nič nenavadnega zgodilo. „Ali vedve niste nič videli?“ vpraša ju deklica. Še-le zdaj zapazite, kako je vsa razburjena. „Nič ne“, ji odgovorite. „Ali si ti kaj videla?“

Bernardka se menda ni upala govoriti o prikazni, zato odgovori: „Če vedve niste nič videli, nimam vama nič povedati“. Mali

butarici ste bili narejeni. Deklice se vrnejo v Lurd. Pa Bernardka ni mogla skriti svoje zbeganosti. Marijica in Ivanka ste ji medpotoma prigovarjali, da bi povedala, kaj je videla. Mala pastarica se da naposled preprositi, ko ji obljubite, da ne boste skrivnosti izdali. „Videla sem“, reče, „nekaj v belo oblečenega“. In jima po svoje popiše čudovito prikazen. „Glejte, to sem videla, reče h koncu; pa prosim vaju, ne pravite tega nikomur“.

Marijica in Ivanka ste verjeli: nedolžni otroci radi verjamejo. Nič niste dvomili, ali ustrašili ste se. Otroci revežev so vedno boječi. „To bi nam morebiti še kaj škodovalo“, rečete. „Bernardka, ne hodimo več tjakaj“.

Toliko da so prišle domov, pove Marijica vse materi. „To so otročarije, reče le-ta . . . Kaj mi pač pripoveduje tvoja sestra?“ vpraša Bernardko. Mala deklica začne pripovedovati.

Mati Subirúzova je poslušala, z ramami zmajevala in naposled rekla: „Zmo-“

tila si se. To ni bilo vse vkup nič. Menila si nekaj videti, pa nisi nič. To so otročarije“. Bernardka je trdila svoje. „Naj bo že karkoli, reče mati, nič več ne hodi tjekaj; prepovem ti.“ Ta prepoved zdrhne Bernardki srce: zakaj, odkar je prikazen izginila, bila je njena največja želja, zopet jo videti. Pa vda se in nič ne odgovori.

Pretečeta dva dneva, petek in sabota. Ta nenavaden dogodek je bil Bernardki vedno v mislih in vedno se je o njem pogovarjala z Marijico, z Ivanko in drugim otroci. Kadar so jo povpraševali, če je bila ta prikazen podobna kateri izmed gospá, ki jih je na potu ali v cerkvi videla, ali kateri izmed žensk, ki so bile v okolici imenitne zavoljo svoje velike lepote, zmajevala je z glavo in se prijazno smehljala. „Vse te niso še senca proti nji, je pravila. Ona je tako lepa, da ni moči dopovedati, kako“. Želela jo je tedaj zopet videti. Drugi otroci bi jo bili tudi radi videli, pa so se je bali.

Nedeljo potem je solnce vzhajalo žarno in bilo je krasno vreme. V Pirenéjskih dolinah so dostikrat nekaki spomladanski, topli in prijazni dnevi, ki tako rekoč zaidejo v zimo. Ko pride Bernadka od svete maše, naprosi svojo sestro Marijico, Ivanko in dve ali tri druge deklice, naj bi njeno mater pregovorile, da jim ne bi nič več branila, hoditi k skalam Masabjélskim: „Morebiti je tista prikazen kaka huda stvar“, jo zavrnejo deklice. Bernardka odgovori, da tega ne verjame, ker še nikdar nikoli ni videla tako čudovito ljubeznjivega obraza.

„Na vsak način“, povzamejo male prijateljice, ki so bolj znale krščanski nauk, kakor revna Bartréska pastarica, „na vsak način jo je treba poškopiti z blagoslovljeno vodo. Če je hudobni duh, bode bežal. Porečeš ji: „Če si od Boga, približaj se; če si od hudobe, poberi se“.

Po obedu so šle skupaj prosit dovoljenja. Subirúzova mati od kraja ni hotela privoliti, rekoč, da bi bila ondi nemara nevarnost,

ker teče Gav mimo Masabjélskih skal; da bode kmalu čas iti k večernicam, katerih ne smejo zamuditi; da so to otročarije i. t. d. Pa znano je, kako nadležno in silno zna prositi kopa otrok. Vse so obljubile, da bodo previdne in pametne, da se vrnejo o pravem času, in mati je naposled dovolila.

Malo krdelce gre v cerkev in ondi nekoliko pomoli. Ena Bernardkinih tovarišic je prinesla saboj pol litra, in napolnile so ga s blagoslovljeno vodo.

Pridejo k Jami, pa se jim iz početka nič ne prikaže. „Molimo rožni venec“, reče Bernardka. Zdaj otroci pokleknejo in začno, vsak za-se, moliti. Mahoma je bil Bernardkin obraz videti, kakor da bi se spremenil, in se je tudi res. Nenavadna ginenost se je na njem razodevala; oči so se ji še bolj svetile in, kakor je bilo videti, pile so nebeško svetlobo. Čudovita prikazen se ji je prikazala, stojé na skali, oblečena kakor prvokrat. „Glejte jo, glejte!“ reče. Pa žalibog! druge deklice so videle samo puste

skale in veje divje rože. Ena izmed njih potisne steklenico blagoslovljene vode Bernardki v roke.

Potem se le-ta spomni, kaj je obljubila, vstane, večkrat in krepko potrese malo steklenico ter poškropi čudovito Gospo, ki je prav ljubeznjivo stala nekoliko korakov pred njo v duplini. „Če si od Boga, približaj se“, nagovori jo Bernardka. Pri teh besedah in pri tem početju dekletovem se je Devica večkrat pripognila in je naprej stopila skoro na skalni rob. Videti je bilo, da se je smehljala Bernardkini previdnosti; in pri imenovanju Božjega imena je njen obraz zažarel.

„Če si od Boga, približaj se“, ponovi Bernardka. Pa ko jo je videla tako lepo, tako veličastno, tako nebeško dobrotljivo, upadlo ji je srce, da ni mogla dodati: „Če si od hudobe, poberi se“. Te besede, ki so ji bile našvetovane, zdele so se ji vpričo nepopisne prikazni tako grde, da jih ni mogla izgovoriti. Zopet je pokleknila in

nadaljevala rožni venec; bilo je videti, da jo je Devica poslušala, izpuščaje na molku jagodo za jagodo. Molitev je končana, prikazen izgine.

V Lurd gredé bila je Bernardka vsa vesela. Njene tovarišice je pa obhajal nekak strah. Zato rekó Bernardki: „Strah nas je. Ne hodimo več tjekaj. To, kar si videla, utegnilo bi nam škodovati“.

Kakor so obljubile, prišle so deklice nazaj k večernicam. Po Božji službi je lepi dan izvabil nekoliko ljudi na sprehod, da so se, gredoč sem ter tje, pomenkovali pri zadnjih solnčnih žarkih, ki so tako prijazni ob lepih zimskih dneh. Nekteri sprehajalci so se pomenkovali o pripovedanju mladih deklic. Tako se je glas o teh čudnih rečeh začel širiti po mestu. Govorica, ki je od kraja razburila le malo družčino otrok, rasla je kakor kipeče valovje in prodirala je zapored med različne vrste priprostih ljudi. Tamošnji jako številni delavci po kamenolomih, švelje, rokodelci, kmetje, dekle, stare

ženice in revni ljudje so se o tem pomenkovali; eni so verjeli, drugi ne, tretji so se smejali.

Čudno! Bernardkini starši so bili prepričani o popolni dekletovi odkritosrčnosti, vendar so imeli prikazen za prevaro. „Otrok je“, govorili so. „Mislila je nekaj videti, pa ni. To je domišljija malega otroka“. Vendar jih je motilo, in bili so časih omajani v nejeveri, ko jim je Bernardka tako natanko in s takim prepričanjem pripovedovala o prikazni. Želeli so, da ne bi več hodila k Jami, pa se ji niso upali prepovedovati. Vendar ni tjakaj šla do četrтка.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja! vžgi v nas tako ljubezen do tebe, kakeršno je imela Bernardka, ki je tako rekoč na vse pozabila, le na te mislila, le po tebi hrepenela in medlela. Za troje-

dinim Bogom hočemo tebe najbolj ljubiti in častiti. Vedno hočemo misliti na te, ozirati se k tebi, ki si naša morska zvezda, posnemati tvoje čednosti in te častiti kot Kraljico nebes in zemlje. Da pa to lažje izvršimo, stori, da se nam pristudi zapeljiv svet in njegovo pregrešno veselje. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

4. dan.

Prve dni v tednu je prišlo več ljudi k Subirúzovim spraševat Bernardko. Deklica je odgovarjala naravnost in natančno. Mogoče, da je bila v zmoti; pa kdor jo je videl in slišal, bil je prepričan o njeni poštenosti. Njena otroška priprostost, njena nedolžna starost, njeno živo prepričanje, vse to skupaj je imelo na sebi neko

čudovito moč, da so ji ljudje večidel verjeli. Vsi tisti, ki so jo videli in slišali, bili so popolnoma prepričani, da se ne laže in da se je nekaj nenavadnega zgodilo v skalah Masabjélskih. Vender je imela mala in nevedna deklica premalo veljave, da bi ji bili verjeli, kar je pripovedovala zastran prikazni. Otročja beseda ni zadostovala, treba je bilo drugih dokazov.

Kdo pa je bila tista prikazen, če se je res prikazala? ali angelj svetlobe, ali duh teme? Je mari bila duša iz vic, ki prosi molitve? ali ktera oseba, ki je v tistem kraju nedavno umrla v sluhu svetosti in se zdaj prikazuje v svoji slavi? — Eni so sodili tako, drugi drugače.

Pepelnično sredo ste šli k Bernardki mala deklica Perétova ¹⁾ Tončka in Miljétova ²⁾ gospa, in ste ji rekli: „Vprašaj tisto Gospo, kdo je in kaj hoče; naj ti pove; ali še bolje, ker je morebiti ne bi mogla raz-

¹⁾ Peyret. ²⁾ Millet.

umeti, naj ti raje napiše.“ Bernardka, ki jo je neka notranja moč silno vlekla k Jami, dobi od staršev vnovič privoljenje; in drugi dan, 18. februarija, četrtek, gre k polšesti maši in ob šestih, za svitanja, se napoti k Jami. Ž njo ste šli Perétova Tončka in Miljétova gospa.

Mlin gospoda Lafíta ¹⁾ je bil že popravljen, in kanal, ki ga je gonil, odprt; zatorej ni bilo mogoče k Jami priti po Šaléškem otoku, kakor poprej. Treba je bilo vbreg iti na Espelíge ²⁾ po jako slabem potu, ki pelje v Lurško šumo, potem zopet navzdol stopati k Jami, po nevarnih potih, med skalovjem in strmim Masabjélским gričem. Bernardkini tovarišici se nekoliko ustrašite teh nepričakovanih težav. Bernardka je pa hrepenela naglo priti k Jami, Zdelo se ji je, da jo nekaj nevidnega vzdiguje in nenavadno osrčuje. Dasi je bila sicer slabotna, čutila se je ta trenotek močno. Za-

¹⁾ Laffitte. ²⁾ Espélugues.

čela je tako naglo stopati v klanjec, da ste jo Tončka in Miljétova gospa težko dohajali, če ste tudi bili v najboljših letih. Videti je bilo, kakor da je nagloma izginila njena naduha, ki ji je sicer branila naglo hoditi. Prišedši na vrh, ni bila ne utrujena ne zasopena. Pot je lil z njenih tovarišic, njen obraz pa bil je miren in brez potu. Po skalovju je šla navzdol, dasi vprvič, tudi ravno tako lahko in urno, v svesti si, da jo neka nevidna moč drži in vodi. Po tistih jako strmih krajih, v sredi valečih se kamenov, nad prepadom, je hodila tako varno in brezskrbno, kakor po prostorni in ravni veliki cesti. Miljétova gospa in Tončka niste mogli tako hoditi. Po tako nevarnem potu ste šli navzdol, kakor je bilo treba, počasi in varno.

Zato je tudi Bernardka nekoliko minut prej prišla k Jami. Poklekne in začne moliti rožni venec, gledaje duplino, ki je bila še prazna in katero so lepšale veje divje rože. Kar zavpije. Že dobro znana nebeška svetloba zažari zadaj v duplini. Zasliši glas,

ki jo kliče. Čudovita prikazen je zopet stala nekoliko korakov nad njo. Prekrasna Devica nagne proti otroku svoj obraz, ki se je ves svetel. Migne ji z roko, da naj se približa. Ta trenotek pridete po velikih težavah njeni tovarišici. Zapazite, da je dekletov obraz spremenjen. Zamaknenka ju je videla in slišala. „Je že tukaj“, reče. „Miga mi, naj stopim bližje“. Tovarišici ji rečete: „Vprašaj jo, če je huda, da sve tukaj s teboj; če je huda, odideve“. Bernardka pogleda prikazen le nji vidno, posluša nekaj časa in jima reče: „Lahko ostanete“.

Obe ženski pokleknete poleg deklice in prižgete blagoslovljeno voščeno svečo, ki ste jo prinesli s saboj. Gotovo je bilo prvič od stvarjenja sveta, da je taka luč gorela v tem divjem kraju. Če je to bila prikazen od Boga, ne ugasne nič več tisto znamenje vidne molitve, tisti ponižen plamenček, ki ste ga naredili te dve ženski; marveč dan na dan se bode večal v dolgi vrsti sto-

letij. Naj se piš nejevere še tako upira in usaja, naj se vihar preganjanja še tako vzdiguje; ta plamen, ki ga vžiga vera ljudstva, se bode vedno naravnost in neugasno vzdigoval k Božjemu tronu. Ko ste te osebi, gotovo ne vedoč zakaj, prvokrat prižgali luč pri tej nepoznani Jami, kjer je molila deklica, takrat se je prikazovala zarja, od kraja blede, a polagoma v blišču zlata in škrlata; in iz-za hribov je začelo vzhajati solnce, ki je imelo nemudoma razliti svojo luč po zemlji.

Tovarišici rečete Bernardki: „Stopi bližje k nji, kedar te kliče in ti miga. Približaj se ji. Vprašaj jo, kdo je, zakaj semkaj hodi? . . . Ali je duša iz vic, ki potrebuje molitve in želi, da bi se za-njo maševalo? . . . Prosi jo, naj na ta papir zapiše, kaj želi. Pripravljeni sve storiti vse, kar koli hoče, vse, kar je potrebno za njen mir“.

Deklica vzame od njiju papir, črnilo in pero, pa gre proti Jami. Prikazen jo je

osrčevala z materinskim pogledom, da naj le bližje pride. Toda pri vsaki stopinji, ki jo je storila deklica, umakne se prikazen nekoliko not v duplino. Bernardka jo za trenotek izgubi iz oči in pride pod obok spodnje Jame. Tukaj zopet zagleda žarečo Devico v duplini, tudi nad seboj, pa veliko bližje. Bernardka stopi na prste, spne se in steza male ročice in majhno telo, da bi nebeški Devici podala pisalno orodje. Tudi njene dve tovarišici pristopite, da bi poslušali razgovor, ki se je imel začeti. Pa Bernardka, ne da bi se ozrla, in kakor na povelje prikazni, dala jima je znamenje z roko, da naj se nikar ne bližate. Vsi zbegani se nekoliko v stran umaknete.

„Gospa, reče deklica, če mi imate kaj povedati, bodite tako dobri in zapišite, kdo ste in kaj želite“. Božja Devica se nasmehne na to priprosto prošnjo in reče: „Ni treba pisati tega, kar ti imam povedati. Bodi le lako dobra in hodi semkaj štirinajst dni“.

„Obljubim“, reče Bernardka. Devica se zopet nasmehlja in pokaže z znamenjem, da je zadovoljna in da se popolnoma zanese na besedo štirinajstletne kmetiške deklice. Na Bernardkino besedo je tudi ona slovesno obljubila: „In jaz ti rečem, da te storim srečno, ne na tem svetu, ampak na onem“. Bernardka se vrne k tovarišicama, pa tako, da ni izpustila prikazni iz oči. Vanjo gledaje zapazi, da nebeška Devica dolgo in dobrohotno gleda Perétovo Tončko, ki je bila še neomožena in v bratovščini Marijinih otrok. Pove jima, kaj se je ravnokar godilo. „Zdaj ravno tebe gleda“, reče Tončki.

„Vprašaj jo“, rečete ji tovarišici, „če dovoljuje, da bi te me dve, ta dva tedna, spremljali semkaj vse dni“. Bernardka se obrne k prikazni in nebeška Devica ji odgovori: „Lahko pridete s teboj, in še drugi ž njima. Želim tukaj videti več sveta“. Po teh besedah izgine in popusti za seboj tisto jasno svetlobo, ki jo je obdajala in ki se je polagoma razgubila. Ta pot, kakor tudi

drugekrati, zapazila je deklica nekaj posebnega gledé te nebeške svetlobe, ki je obdajala Devico; pravila je v svojej govorici: „Kadar imam prikazen, zagledam najprvo svetlobo in potem še-le Gospo; kadar prikazen neha, izgine pa najnaprvo Gospa in potem še-le svetloba“.

Molitev.

Lurška Mati Božja, obljubi nam to, kar si obljubila zamakneni Bernardki: zagotovi nam srečo, ne na tem svetu, kjer smo tako le popotniki in tujci, ampak na onem, v nebesih, v kraju večnega veselja, kjer sediš med angelji na sedežu svojega veličastva. Daj nam pravo čednost in krepko upanje, ki nam bo sladilo grenkosti in britkosti, ki nam bo lajšalo križe in težave, in ki nam bo v nasprotovanjih dajalo mir, kakeršnega

svet ne more ne dati ne vzeti. —
Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi!
Amen.

5. dan.

V Lurd prišedši, morala je Bernardka povedati svojim staršem, da je obljubila skrivnostni Gospe, hoditi k Jami štirinajst dni zapored. Tončka in Miljétova gospa ste pa tudi drugim ljudem pripovedovali, da se je deklica čudovito spremenila pri zamaknenju; pravili ste, kaj je prikazen govorila, in kako jih je vabila, naj tjekaj hodijo dva tedna. Glas o teh čudnih rečeh se je precej razletel na vse strani, razširil se je prav naglo med ljudstvom ter je tamošnje prebivalce jako jako vznemiril.

Tisti četrtek, 18. februarija leta 1858, je bil ravno semanji dan v Lurdu. Prišlo je, kakor po navadi, veliko sejmarjev; tako se je, še tisti večer, novica o Bernardkinih

prikaznih razširila po hribih in dolinah, po vsem okraju in po mestih, ki stoje prav blizu Beárna.¹⁾ Drugi dan jih je bilo že kakih sto oseb pri Jami, ko je Bernardka tje prišla. Tretji dan jih je bilo kakih štiri ali pet sto. Nedeljo zjutraj jih je prišlo več tisoč.

Pa kaj so videli? kaj so slišali pod tistimi divjimi skalami? Nič, prav nič, kakor revno deklico, ki je rekla, da nekaj vidi in sliši. Verni ljudje so govorili: nekaj mora biti, ali se nebeški odsvit zares vidi nad deklico, ali pa je nad množice prišel Duh Božji, ki nagiblje srca, kamor hoče.

Edino le o tem se je govorilo po zidališčih in delavnicah, v družinah in shajališčih, med svetovnimi in duhovnimi, pri revežih in bogatinih, po družbah, po kavarnah in gostilnah, po trgih in cestah, zvečer in zjutraj, očitno in neočitno. Vsak se je močno zanimal. Ljudje niso čakali,

¹⁾ Béarn.

da bi bila prikazen sama povedala svoje ime. Govorili so na vseh straneh: „Gotovo je to Mati Božja“.

Jako majhna je bila sama na sebi veljava trinajst ali štirinajstletne deklice, ki je trdila, da vidi in sliši, česar nihče drug ni ne videl ne slišal; zato so tamošnji nejeverni modrijanje lahko govorili: „Ta deklica še nima dosti let za prisego; sodišče bi jo še težko sprejelo za pričo v malostni reči: in zdaj ji hoté verjeti, ko govori o nemogoči stvari, o prikazni! . . . Ali ni jasno, da je to sama sleparija? Deklica slepari“. Nekteri izmed teh, ki so tako besedičili, hoteli so videti Bernardko, izpraševati jo in biti pri njenih zamaknenjih. Deklica je odgovarjala priprosto, odkritosrčno, in si ni nič nasproti govorila. Zato so bili o njeni popolni odkritosrčnosti prepričani tudi taki ljudje, ki so bili polni predsodkov.

Zdaj so pa začeli govoriti zdravniki. Le-ti so pa rekli: „Ta mala deklica odgo-

varja odkritosrčno, prav odkritosrčno; ali moti se: misli videti, pa ne vidi, misli slišati, pa ne sliši. Bolna je za katalapsijo. Možgani so se ji zmešali, mišice in čutnice so se ji pokazile; tako se razlagajo prikazni, zavaljo katerih dela nevedno ljudstvo toliko hrupa. Tako tedaj, deklica je bolna, in na njenih prikaznih ni nič resnice“.

Vender so pa nekteri sodili tudi nekoliko drugače. Eden najimenitnejših mestnih zdravnikov, doktor Dozúz, ¹⁾ je rekel: „Take prikazni so redke; in kar se mene tiče, nečem zamuditi prilike, da jih ne bi skrbno opazoval“. Gospod advokat Difó ²⁾ in več udov sodišča, gospod sodiščni predsednik Pugát ³⁾ in še veliko drugih je sklenilo, napovedanih štirinajst dni jako natančno opazovati reči in biti prav blizu zamaknene deklice. Čem bolj so se reči razvijale, tem več so dobivale opazovalcev.

¹⁾ Dozous. ²⁾ Dufó. ³⁾ Pougat.

Kakor ves svet, zavzela se je tudi duhovščina nad nenavadnimi dogodki, ki so hitro obrnili nase pozornost, in se je močno prizadevala izpoznati, ali so od Boga ali pa od hudobnega duha. Vendar se pa ni čisto nič vmes vtikala, kar je bilo čisto prav.

Bernardka je bila mestni duhovščini popolnoma neznana. Dva tedna sem, odkar se je vrnila v Lurd k svojim staršem, hodila je sicer k nauku; pa gospod Pomján, ¹⁾ ki je tisto leto učil otroke, je ni poznal. Ko so že množice drle k Jami, tretji dan tistih dveh tednov, ki si ju je izgovorila skrivnostna prikazen, pokliče jo gospod Pomján po imenu, kakor je imel navado, kedar je hotel izpraševati; želel je poznati nenavadno deklico, o kateri se je govorilo vse povsod. Na ime „Bernardka Subirúzova“ je ponižno vstala majhna, dosti slabotna in revno oblečena deklica. Duhoven ni zapazil na nji družega, kakor njeno priprostost in njeno neznansko nevednost v verskih rečeh.

¹⁾ Pomian.

Takrat je bil v Lurdu župnik in dekan gospod Peramál, ¹⁾ star kakih petdeset let. Ta mož je bil osoren in morebiti silen v ljubezni do bližnjega. Pa ljubezen Božja ga je ukrotila. Bil je naznansko dobrega srca in je svoj dedinski del razdelil med uboge, kar je mogel naj bolj na skrivnem. Zastran Jamskih dogodkov je bil silno previden ter je prepovedal svoji duhovščini hoditi k Jami; tudi sam ni hotel tjekaj iti; sklenil je čakati, dokler se stvari popolnoma ne razjasnijo. Nekteri duhovni so v ognji svoje vnetosti tiščali, naj bi se kaj zgodilo zastran Jamskih reči. Pa odgovarjal jim je: „Mirujmo. Če so ti dogodki od Boga, ne potrebujejo nas nič, in vsemogočni Bog bode dobro vedel brez naše slabe pomoči premagati vse ovire in izvesti svoj sklep. Če pa ti dogodki niso od Boga, pokazal nam bode sam, kedaj imamo vmes stopiti, da jih pobijamo v Njegovem imenu“.

¹⁾ Peyramale.

Tarbski škof, milostljivi gosp. Lovrenc, je potrdil to previdno prepoved in jo je raztegnil celó na vse duhovne svoje škofije, rekši, da se naj nikar ne vtikajo v Lurške dogodke. Kedar je bil kak duhoven, v spovednici ali kje drugje, vprašan zastran romanja k Jami, imel je odgovor že pripravljen: „Mi sami ne hodimo tjekaj, zato tudi ne moremo izreči sodbe o dogodkih, katerih dovolj ne poznamo. Sicer je pa dovoljeno vsacemu verniku tjekaj hoditi, če se mu ljubi, in preiskovati dogodke, o katerih Cerkev dosle ni še nič določila. Hodite tjekaj ali ne: mi vam ne svetujemo, pa tudi ne branimo, — mi vam ne dovoljujemo, pa tudi ne prepovedujemo“.

Povedati moramo, da je bilo za duhovščino jako sitno, ker ni smela k Jami; zakaj vsak duhoven je želel videti na lastne oči, kar se je godilo v Masabjélskem skalovju. Dasi tudi je vleklo duhovščino k Jami, vendar je ostala doma. Ne en duhoven se ni prikazal med množicami, ki so bile na-

gloma vzdignene od neznane moči in gnane k skrivnostni skali, kjer se je nadnarurna prikazen pomenkovala z otrokom.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, kraljica svete katoliške Cerkve, prosimo te za vse duhovne, zlasti za tiste, ki imajo skrbeti za naše duše; prosimo te za svoje spovednike in dušne vodnike: daj jim pravega apostolskega duha, duha svetega Petra in Pavla, svetega Cirila in Metoda; daj jim stanovitnost v delu, potrpežljivost v poučevanju, in vse druge čednosti, ki so jim potrebne v njih težkem poklicu, da ne bo nobena njih ovca izgubljena po njih zadolženju, in da tudi sami prejmejo večno plačilo za njih veliki trud. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

6. dan.

Če tudi množice romarjev niso delale nič nerodnosti, vendar je deželjska gosposka bila nejevoljna na Jamske dogodke. Različni uradniki: gospod Ditúr,¹⁾ cesarski prokurator; gospod Doprát,²⁾ mirovni sodnik; župan, policijski komisar, in še veliko drugih je bilo, ki so se ustrašili in ki niso mogli slišati, da bi se kaka prikazen prikazovala. Ti gospodje večinoma niso verovali, da bi se mogla kaka prikazen prikazovati, ter so mislili, da so vse prikazni sama sleparija in goljufija. Čudno je res videti, da nadnature reči, kadar koli se prikažejo na svetu, najdejo vselej ravno tisto naspotovanje, ravno tisto malomarnost in ravno tisto vernost. Ob vsakem času se dobivajo v raznih slikah in oblikah: Herod, Kajfa, Pilat, Jožef Arimatejski, Peter, Tomaž, pobožne žene, očitni sovražniki, malomarni,

¹⁾ Dutour. ²⁾ Duprat.

slabi, vdani, dvomljivci, boječi, junaki. Božje reči ne odidejo nikoli sovraštvu. Deželska gosposka jih dostikrat ne obraja ali jih pa celó sovraži.

V malem krdelu Lurških uradnikov je bil tačas gotovo najbolj prebrisan gospod Žakomét,¹⁾ policijski komisar. Bil je mlad, jako zvit, in znal je govoriti, kakor malo-
kteri njegovih tovarišev. Nihče ni lupežev bolj umel kakor on: jako dobro je znal pokaziti njih zvijače. Veliko manj je umel poštene ljudi. Skoro nobenemu človeku ni zaupal in mislil je, da je vsak človek zvit goljuf in pretkan slepar. Mnogo je veljal pri svojih vikših. Vtaknil se je v vsako reč. Hotel je povsod zapovedovati, in toliko da ni vodil skoro vseh mestnih opravil.

Bil je tretji dan odločenih dveh tetednov, 21. februarij, prva postna nedelja. Pred solnčnim vzhodom je bilo že več tisoč ljudi zbranih pred Jamo in okolo nje, na Gavskih bregovih in na travniku. Ob takem

¹⁾ Jacomét.

času je navadno prišla Bernardka, zavita v beli kapilet, spremljana od kterega domačih, od matere ali sestre. Dan ali dva dni poprej so bili njeni starši zraven, ko se je zamaknila; videli so jo spremenjeno in zdaj so verjeli.

Brez mogočne domišljavosti, kakor tudi brez zbežanosti je šla skozi množico, ki se ji je spoštljivo umikala in ji pot delala. Kakor da ne bi zapazila, kako vse na-njo gleda, in kakor da bi delala kako navadno delo, pokleknila je in molila pred duplino, kjer se je razprostiral rožni grm. Kmalu potem so zapazili, da se ji je čelo zasvetilo; vendar ji kri ni stopila v glavo; ravno narobe: lahno je obleдела, kakor da bi se natura nekoliko uklonila pred prikaznijo, ki se ji je prikazala. Njen obraz se je spreminjal in spreminjal, kakor da bi šel više in više ter prišel v neko deželo nadzemeljske slave, razodevaje občutke in reči, ki niso od tega sveta. Samega čudenja se ji usta nekoliko odpro, in videti je, ka-

kor da bi pila nebeško slast. Blažene oči ji gledajo nepremakljivo v prikazen, ktere nihče ne vidi, dasi njeno pričujočnost čutijo vsi, in dasi vidijo vsi tako rekoč njen odsvit na dekletovem obličju. To revno, majhno kmetiško dekle, tako priprosto v navadnem stanju, se je videlo, kakor da ni nič več pozemeljsko, ampak kakor angelj, ki vidi nebo odprto, pozabi na zemljo, in povzdiguje svoje oči in srce v rajske prostore. Bernardkin obraz je bil v zamaknenju tak, da je ostal v spominu vsakemu, ki jo je videl, in čez deset let zdelo se je sleharnemu, kakor da bi jo bil videl pred uro.

Čudno, Bernardka je vedno gledala v prikazen, vendar je nekoliko vedela, kaj se je godilo okolo nje. Tako, ko se je nekdo hotel dotakniti s palico rožnega grma, dala je naglo znamenje, da nikar, in strah se je razodeval na njenem obrazu. „Bala sem se, rekla je potem, da se ne bi bil dotaknil Gospe, ki je stala na rožnem grmu“. — Mestni doktor Dozúz je nalašč prišel, gledal

Bernardko v zamaknenju, prijel jo je za roko in žilo, in je rekel, da dekle ni bolno ne za halucinacijo ne za katalepsijo, in da zdravilstvo nikakor ne more razložiti tega, kar se godi z Bernardko.

Zamaknena Bernardka se pomakne po kolenih nekoliko naprej v Jamo. Prikazen stopi nazaj, in zdaj jo je deklica mogla videti skozi notranjo duplino. Videlo se je, kakor da je nebeška Devica obrnila žalostno oči na klečečo Bernardko. „Kaj vam je? kaj je storiti?“ vpraša deklica. „Moli za grešnike“, odgovori Mati človeškega rodu.

Ko je revna pastarica videla, da je britkost zakrila obličje nebeški prikazni, občutila je nagloma hudo bolečino. Nepopisna žalost se ji razlije po obrazu. Iz oči ji pri-tečete dve solzi. Noposled ji zasije žarek veselja na obrazu: zakaj gotovo je tudi ne-beška Devica sama opazovala neusahljivi vir neskončnega usmiljenja, ki teče na zemljo v Jezusovem imenu.

To je bilo ravno tisti hip, ko je prikazen izginila. Nebeška Kraljica se je vrnila v svoje kraljestvo. Svetloba je ostala, kakor po navadi, še nekoliko trenutkov, potem je pa polagoma izginila, kakor svetla megla, ki se razkadi v zraku. Bernardkin obraz je dobil počasi zopet svojo navadno podobo. Bilo je videti, kakor da je deklica prišla iz solnčnih krajev v senčne. To je bila samo še ponižna pastarica, mala kmetiška deklica, ki se po zunanjem ni nič ločila od drugih otrok. Okolo nje se je gnetla strmeča in preplašena, ginena in pobožna množica.

Vse jutro, po maši in do večernic, je bilo v Lurdu govorjenje le o teh čudnih dogodkih, ki so jih razlagali na razne načine. Po končanih večernicah je šla Bernardka iz cerkve z drugimi verniki. Vse jo je ogledovalo. Uboga deklica, ki je bila zadrževana od take gneče, odgovarjala je na kratko, in skušala preriti množico, da bi prišla domov. V tem trenutku stopi k nji mestni policaj in se dotakne njene rame.

„Kaj mi hočete?“ vpraša deklica. Policaj odgovori: „Imam ukaz, te prijeti in odvesti h komisarju. Le pojdi z menoj!“

Molitev.

Lurška Mati Božja, naši grehi so tvoje jasno obličje zakrili z oblakom žalosti, in ti ga še zakrivajo. Odpusti nam, da smo te tolikrat razžalili s svojimi grehi, in da smo tolikokrat križali tvojega Sina s svojimi hudobijami. Ravnati se hočemo po ukazu, ki si ga dala Bernardki: molili bomo za-se in za druge grešnike, da bi se jim odprle duhovne oči, in da bi sprevideli, kako vise nad prepadam večnega pogubljenja. Pa bojimo se, da naša molitev ne bi veliko zalegla pri Bogu, ker nismo nič več nedolžni, kakor Bernardka;

zato te prosimo, pridruži se našim molitvam, da bi grešniki zapustili svoje grehe, in da bi se v vseh ljudeh vnel ogenj prave krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

7. dan.

Ljudje so mrmrali in godrnjali, ko so videli, da policaj vede Bernardko k policijskemu komisarju. Šli so za njima. Policaj jo privede v komisijo, in zapre vrata s ključem in zapahom. Trenotek potem je Bernardka stala pred gospodom Žakométom. Neizmerna množica se nabere zunaj hiše.

Žakomét si je bil svest lahke zmage, in se je na to že srčno veselil. To je bil eden tistih, ki so trdovratno zametavali razlaganje tamošnjih zdravnikov. Ni verjel, da bi bila deklica bolna, ampak je menil, da le slepari. V prikazni ni veroval. Mislil

je, da so vse prikazni le sleparske, zato je tudi sklenil razkriti sleparstvo Bernardkino. Posebno je želel na dan spraviti, da duhovni na skrivaj vodijo te dogodke, katerih se tako skrbno ogibljejo v javnosti. Zato je dal že prve dni skrbno opazovati vsa Bernardkina pota, da bi videl, ali ni kake skrivne zveze med zamaknenko in kakim duhovnom. Pozvedoval je, ali hodi deklica k spovedi in kedaj hodi. Pa otroci so hodili k spovedi po vrsti vsak drugi teden ali vsak mesec, in tiste dni še ni prišla vrsta na Bernardko. Iz tega je sklepal, da duhovni pri tej reči nimajo nič opraviti.

Ko stopi Bernardka predenj, pogleda jo ostro in bistro, pa precej se prikaže v njegovih očeh dobrosrčnost. Bil je sladak in silo prijazen. Reče ji sestri in jo nagovori prav ljubeznjivo: „Ljuba deklica moja, ti baje vidiš lepo Gospo v Jami Masabjélski. Povej mi vse“.

Ko izreče te besede, odpro se vrata na lahko in nekdo stopi v sobo. To je go-

spod Estrád, ¹⁾ davkar v Lurdu. Ta uradnik je stanoval v enem koncu hiše, kjer je prebival gospod Žakomét; godrnjanje množice mu je povedalo, da je prišla Bernardka, in radovednost ga je gnala k njenemu izpraševanju. V prikazni ni verjel, ter je mislil, da deklica slepari. Mignil je komisarju, naj se ne da motiti, potem pa sede nekoliko v stran. Tako je k izpraševanju prišla priča.

Na vprašanje gospoda Žakométa povzdigne deklica svoje lepe, nedolžne oči na policijskega komisarja in začne pripovedovati nenavadne dogodke, ki jih je doživela v Masabjélskem skalovju. Gospod komisar jo je poslušal z ušesi in ustmi, in se je še vedno delal blagodušnega in dobrohotnega. Čas ter čas je napisal kako opazko na papir, ki ga je imel pred seboj. Ko je deklica dokončala svoje pripovedovanje, stavlil ji je Žakomét silo veliko vprašanj, kakor

¹⁾ Estrade.

da bi se njegova navdušena pobožnost posebno zanimala za takšna Božja čuda. Urno je dajal vprašanje za vprašanjem, da ne bi deklica utegnila premišljati. Na razna ta vprašanja je Bernardka odgovorjela brez zmotenosti, brez najmanjšega obotavljanja. Med tem je gospod Žakomét z urnim peresom zapisal vse odgovore, ki jih je dobil. Tako je poskušal dekletovega duha utruditi z množico malostnih vprašanj; potem pa je strašni policijski uradnik naglo napravil grozno hud obraz, spremenil svoj glas in zavpil: „Lažeš, goljufaš ves svet; in če ne poveš resnice, te izročim žandarjem“.

Ko je videla uboga Bernardka to naglo in strašno spremembo, ostrmela je samega strahu; pa zbegana ni bila prav nič; ostala je mirna, kakor da bi nevidna moč podpirala njeno dušo pred tem nepričakovanim udarcem. Komisar vstane in pogleda proti vratom, kakor češ, le migniti mi je treba in prišli bi žandarji, da bi zamaknenko odvedli v ječo. „Gospod“, odgovori Bernardka

mirno, „lahko me izročite žandarjem, pa ne morem družega povedati, kakor kar sem videla. To je resnica“.

„To hočemo videti“, odgovori komisar in sede. Precej je izpoznal z izurjenimi očmi, da z grožnjo nič ne opravi pri tej nenavadni deklici. Zopet je začel izpraševati, pa vse v drugi vrsti; stavil je silo veliko zvitih vprašanj, pa nagloma, kakor je že bila njegova navada, in odgovor je zahteval precej. Bil je prepričan, da bo tako sama sebi nasproti govorila, vsaj v kaki majhni reči. Ko bi se to zgodilo, bila bi sleparija dokazana, in on bi zmagal. Pa zastonj je bila vsa njegova pretkanost, zastonj je bil ves njegov trud. Deklica si ni nič protigovorila, ne v najmanjši stvarci.

„Dobro“, reče naposled Bernardki; „vse to hočem dejati na protokol in ti prebrati“. Dve ali tri strani je hitro popisal s pomočjo svojih opazek. Pri malostnih rečeh je nalašč kaj malega drugače naredil, na primer, o podobi obleke. Ko je prebiral in čas ter

čas rekel: „Saj je tako, ali ni res?“ je Bernardka pri vseh tistih malostnih spremembah odgovarjala: „Ne, nisem tako rekla, ampak tako“. In popravila je napako, ter povedala resnico, kakor je bila. Večjidel ji je Žakomét ugovarjal: „Saj si tako rekla!... Zapisal sem v tistem hipu, ko si izgovorila!“ Bernardka je odgovarjala: „Ne, nisem tako govorila, in tudi nisem mogla govoriti, ker to ni res“. In komisar je bil vselej primoran popraviti, kakor mu je deklica rekla.

Po naturi je bila Bernardka silo boječa, kar se je tudi videlo; njeno vedenje je bilo ponižno, celó nekoliko zbegano vpričo neznanih ljudi. Kadar je pa bilo spričevati o prikazni, odgovarjala je neustrašeno. Jasno se je videlo, da je prirojeno boječnost premagovala edino le iz spoštovanja do resnice, ki jo je imela poročati ljudem, in pa iz ljubezni do Gospe, ki se je prikazovala v Jami.

Komisar je začel zopet groziti: „Če boš zahajala k Jami, dam te zapreti, in te ne izpustim, dokler ne obljubiš, da ne pojdeš

več tjekaj“. Deklica odgovori: „Obljubila sem prikazni, hoditi tjekaj. In potem, kadar pride tisti čas, žene me neka reč, ki pride v me in me kliče“.

Izpraševanje je trajalo debelo uro. Nemirno je zunaj množica čakala deklice, katero je zjutraj videla v svetlobi nebeške zamaknenoti. Kar je ljudi prešinilo nekaj posebnega, kakor da je med nje prišel človek, ki so ga že težko pričakovali. Ta človek je začel razbijati po vratih in jih je poskušal podreti. Žakomét vstane jezno in jih gre sam odpirat, ter reče možu: „Kaj hočete?“

„Svojo hčer hočem!“ odgovori mlinar Subirúz in gre s silo za komisarjem v sobo, kjer je bila Bernardka. Videti mirno obličje svoje hčere, pomiri se tudi razburjeni oče, in ta je bil zopet navaden človek. Zbal se je komisarja. Žakomét je videl, da se mlinar boji, potalklja ga na ramo in mu reče: „Oče, pazite, pazite! vaša hči gre naravnost proti ječi. Za zdaj je nečem zapreti, pa pod tem pogojem, da ji prepoveste hoditi v

Jamo, kjer uganja burke. Če se to še enkrat zgodi, bo za vas slaba“.

Prestrašeni oče odgovori: „Ker to hočete, gospod Žakomét, bodeva ji prepovedala z materjo; in kakor je vedno naju ubogala, gotovo ne pojde več tjekaj“.

Komisar zagrozi: „Vsekako, če pojde še tjekaj, bom prijel ne le njo, ampak tudi vas“. In jima je mignil oditi. Ko stopi Bernardka z očetom iz hiše, dali so ljudje svojo zadovoljnost na znanje z velikim vpi-tjem. Deklica odide domov, in množica se razkropi po mestu.

Policijski komisar in davkar ostaneta sama in si pripovedujeta svoje misli o tem čudnem zaslišanju. V prikazen nista verjela, pa bil je med njima že velik prepad. Komisar je rekel: „Bernardka je zvita laž-njivka“. Davkar je rekel: „Bernardka je odkritosrčna, pa v zmoti“.

Molitev.

Lurška Mati Božja, ki si poklādala Bernardki besede v usta, da je ni mogel ujeti komisar, sprosi nam moč, da se tudi mi ne bomo dali ujeti v zadrge pregreh, kadar nas bo hudič skušal in zalezoval po vseh ovinkih; da se ne bomo dali uloviti, kadar nas bodo hudobni ljudje lovili v svojo past; in da se ne bomo dali premagati, kadar nas bo naše lastno meso hotelo ukleniti v verige nerodnosti. Sprosi nam milost od Boga, da nas skušnjave ne premorejo. Naj puščice hudobnega duha še tako v nas bijejo; naj nas hudobni ljudje še tako napadajo s svojim zaničevanjem, s svojim prilizovanjem, s svojimi lažmi; naj se vihar mesene poželjivosti še tako vzdiguje:

stati hočemo nepremakljivo, samo ne zapusti nas, ter pomagaj nam. — Lurška Mati Božja, prosi za nas! Amen.

8. dan.

Zakomét sicer ni mogel Bernardki skazati laži ali goljufije, vendar je dosegel velik dobiček s tem, da je močno ostrašil njenega očeta. Franc Subirúz je bil poštena duša, ali junak ni bil. Pred gosposko je bil boječ, kakor so navadno siromaki, za ktere je najmanjše nasprotovanje že velika nesreča. To je res, da je verjel v prikazni; ker pa ni razumel, kako imenitne so, zato je mislil, da ne bi bilo zeló napačno, če bi Bernardki prepovedal hoditi k Jami. Morebiti je pač imel nekoliko strahu, da se ne bi zameril nevidni Gospe, ki se je prikazovala njegovi hčerki; pa še večji je bil njegov strah, da ne bi razjezil komisarja. Zato reče Ber-

nardki: „Vidiš, da so vsi tukajšnji gospodje zoper nas; in če pojdeš k Jami, dá gospod Žakomét zapreti tebe in nas. Ne hodi več tjakaj!“

„Oče“, reče Bernardka, „kadar grem tje, ne grem popolnoma prostovoljno, sama ob sebi. Pride trenotek, ko je nekaj v meni, kar me tjakaj kliče in vleče.“

„Naj bo že kakor hoče“, povzame oče, „naravnost ti prepovem, še iti tjakaj. Gotovo mi ne odrečeš pokorščine prvikrat v svojem življenju“.

Tako je uboga deklica prišla v veliko zadrego: prikazni je storila obljubo, ki je pa zdaj na odločno očetovo prepoved ne sme izpolniti; zato odgovori: „Jako se bom branila tje iti in se bom ustavljala sili, ki me tje kliče“.

Drugo jutro, 22. februarija, je že pred solnčnim vzhodom veliko ljudi pričakovalo zamaknenke ob Gavskih bregovih, pa zastonj. Starši so jo poslali v šolo; in Ber-

nardka, ki je znala le ubogati, je šla tjekaj s krvavečim srcem.

Šolske sestre niso videle Bernardke v zamaknenju in tudi niso verjele v njene prikazni. Zato so ji prepovedale hoditi k Jami, in ena izmed njih jo še celó ostro pokrega: „Hudobni otrok“, reče ji, „nespodobne burke uganjaš v svetem postnem času“.

Druge osebe so ji očitale, da se hoče delati svetnico in da se pregrešno igra s svetimi rečmi. Tudi sošolarice so jo zasmehovale.

Bog je hotel izkušati Bernardko. Ko jo je prejšnje dni obsipaval s tolažbami, sklenil je zdaj, prepustiti jo zasmehovanju in krivicam, naj bi se, sama in zapuščena, bojevala s sovražnostjo vseh tistih, ki so bili okolo nje. Strašno je nesrečna deklica trpela, ne le zavoljo zunanjega nasprotovanja, ampak nemara še bolj zavoljo notranjih stisk svoje duše.

Mala pastarica, ki v svojem kratkem življenju še ni poznala družih bolečin, ka-

kor telesne, začela je čutiti drugačne muke in drugačne težave. Po eni strani se ni hotela po robu postaviti očetu in šolskim sestram; in po drugi strani ni mogla prenašati misli, da ne bi spolnila obljube, ki jo je dala nebeški prikazni v Jami. Krvav boj se je začel v tej mladi duši, ki je bila dosle tako mirna. Zdelo se ji je, da se ziblje med dvema propadoma: če gre k Jami, greši proti očetu; če ne gre, greši proti prikazni.

V takih težavah je minilo jutro.

Proti poldnevi so šle deklice domov kosit. Bernardka je šla žalostna proti domu. Bila je v dvojnati zadregi, iz ktere se ni vedela rešiti. Zvon Lurške cerkve zazvoni poldan. Ta trenotek jo kar nagloma zgrabi neka čudna moč, ne na duhu, ampak na telesu, kakor more storiti nevidna roka; potegne jo s ceste, po kateri je šla, in jo nese nepremagljivo proti stezi, ki drži na desno. Ta moč je bila za-njo to, kar je močan piš za perje, ki leži na zemlji. Ni

se mogla ubraniti, da ne bi šla naprej. Njeno telo je bilo urno vlečeno proti Jami, kamor je steza peljala. Morala je iti, morala je teči. Moč pa, ki jo je vlekla, ni bila ne osorna ne silna, ne huda ne trda, ampak ljubeznjiva in prijazna.

Tako jo je tedaj previdnost Božja rešila iz velike zadrege. Deklica, pokorna očetu, ni šla k Jami, kamor jo je vleklo srce; in glejte! s silo je bila vlečena od angelja Gospodovega. Tako je vender-le tjekaj prišla in spolnila obljubo Devici, ne da bi se bila njena volja uprla očetu.

Čem bolj se je ponižna Bernardka bližala Jami, tem bolj je upanje oživljalo njeno žalostno srce. Govorila je sama pri sebi: „Ondi bom zopet videla preljubljeno prikazen; ondi bom gledala tisto lepo obličje, ki me napolnjuje s srečo. Za tem grozovitim trpljenjem pride neizmerno veselje; zakaj Gospa me ne bo zapustila“. Ko je bila že prav blizu Jame, bilo je videti, da je skrivnostna moč, ki jo je vlekla, prene-

hala ali se vsaj zmanjšala. Bernardka je šla bolj počasi in bila je trudna zoper svojo navado. Ravno na tem kraju je bilo videti druge dni, da jo nevidna moč vleče k Jami in podpira v hoji. Ta dan ni skusila tistega skrivnostnega potegljaja, ne tiste skrivnostne podpore. Bila je gnana k Jami, ne pa vlečena.

Če se je tudi razkropila silno velika množica, ki je Bernardke zastonj čakala vse jutro, vendar je bilo takrat precej ljudi pred skalami Masabjélskimi. Nekteri so prišli tjekaj molit, drugi pa iz same radovednosti. Deklica poklekne ponižno, kakor po navadi, in začne moliti rožni venec, gledaje duplino, obrobljeno z mahom in divjim vejevjem, kjer se ji je nebeška prikazen že šestkrat prikazala. Radovedna in pobožna množica si še dihata ni upala. Pričakovala je, da se vsak čas zasveti otrokovo obličje ter naznani po svojem blišču, da ima pred saboj prelepo Devico. To je trajalo precej časa. Bernardka je molila iskreno, pa njeno mirno

obličje se ne zasveti v nebeški svetlobi. Čudovita prikazen se ji ne prikaže. Bilo je videti, da je ni zapustila le zemlja, ampak tudi nebo, ki je postalo tako trdo za njene prošnje in solze, kakor skale, pred katerimi je klečala. Izmed vseh skušenj, ki jih je imela prebiti od včeraj, bila je ta najhujša, bila je britkost vseh britkosti. „Zakaj ste izginila?“ kliče deklica. „Zakaj me zapuščate?“ Tudi čudovita prikazen jo je, kakor je bilo videti, sunila od sebe.

Vznemirjena množica je izpraševala Bernardko. Deklica odgovarja vsa objokana: „Danes se mi ni prikazala Gospa. Nisem je videla“.

Tedaj so ji nekteri govorili: „Zdaj moraš, ubožica, izprevideti, da je bilo to sama domišljija in da nisi nikoli nič videla; imela si neumne misli“.

„Zares“, pristavljali so drugi, „če se je Gospa prikazala včeraj, zakaj se ne bi danes?“ Deklica jim odgovarja: „Druge dni sem jo videla kakor vidim vas, in govorili

sve. Ali danes je ni več tukaj, in ne vem zakaj“.

„Ovbe“, povzame neki neverjetnež, „policijski komisar je dobro opravil in videli boste, da je vseh njenih prikazni konec“.

Bernardka je bila silno žalostna in je domov gredé pretakala solze in molila. Ko pride domov, jo vpraša oče: „Kje si bila?“ Deklica pove, kar se je zgodilo.

„Praviš“, povzeli so starši, „da te je neka moč vlekla proti tvoji volji?“

„Vlekla“, odgovori Bernardka.

„Mora biti že res“, mislili so starši, „zakaj dekle še ni nikoli lagalo“. Subirúzov oče je dolgo premišljeval. Videlo se je, kakor da se v njem vojskuje notranja vojska. Naposled vzdigne glavo in kazno je, da se je za nekaj odločil. „Dobro“, pravi, „če je temu tako, če te je neka višja moč vlekla, ne prepovedujem ti nič več hoditi k Jami; stori, kar hočeš“. Veselje, živo in čisto veselje se razlije po Bernardkinem obrazu.

Ne mlinar, ne njegova žena ji nista ugovarjala, češ, da se prikazen ta dan ni prikazala. Morebiti sta videla temu ta vzrok, ker sta ji prepovedala hoditi k Jami iz strahu pred gosposko.

Prav naglo se je razvedelo po vsem mestu, da Bernardka ta dan ni videla nebeške Device. Jako protivno so razlagali, zakaj se pač prikazen ni prikazala: nekteri so iz tega sklepali, da ni vse nič bilo s prejšnjimi prikaznimi; nasproti so pa drugi videli v tem nov dokaz, da je dekle odkritosrčno. Tamošnji modrijani so se zaničljivo smehljali, ko so slišali govoriti, da neka nepremagljiva moč vleče Bernardko k Jami; zdravniki so pa vse to razlagali s tem, da je deklica bolna na čutnicah.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, ki si se tako rekoč skrila Bernardki in jo zapustila, prosimo te, daj nam srčnost, da ne

bomo obupali, kadar se nam bo videlo, da smo zapuščeni od tebe, od Boga in od ljudi; daj nam srčnost, da bomo zvesto služili Bogu, naj nam že pošilja žalost ali veselje, srečo ali nesrečo; daj nam v strašnih trenutkih bolečin in britkosti, v katerih vpijemo z Jezusom na križu: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ nekoliko tiste svoje pogumnosti, ki si jo imela, ko si pod križem stojé videla umirati svojega preljubega Sina. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

9. dan.

Ko je komisar izvedel, da je bila Bernardka zopet pri Jami, in da ji je oče zopet dovolil tjakaj hoditi, poklical je oba k sebi, kakor tudi mater, in je ponovil svoje gro-

žnje. Zopet se mu je posrečilo, oplašiti jih; pa dasi jih je oplašil, videl je v svoje veliko začudenje, da Franc Subirúz ni voljan in boječ, kakor včeraj.

„Gospod Žakomét“, reče ubogi mož, „Bernardka ni nikoli lagala; in če jo kliče dobri Bog, Mati Božja ali kaka druga svetnica, ne moremo se temu ustavljati. Mislite se vi na naše mesto, gospod komisar: ljubi Bog bi nas kaznjeval!“

„Saj sama praviš, da ni več prikazni“, dokazuje Žakomét deklici. „Kaj hočeš ondi delati?“

Bernardka odgovori: „Obljubila sem, hoditi tjekaj dva tedna vsak dan“.

Ves razkačen zavpije komisar: „Dam vas vse zapreti, če bo še deklica ljudi vznemirjala s svojimi neumnostimi“.

Bernardka mu ponižno reče: „Moj Bog! sama hodim tjekaj molit, nobenega ne kličem; in če jih toliko pride pred menoj in za menoj, nisem jaz kriva. Hodijo

zato, ker pravijo, da je Mati Božja; jaz pa ne vem, kdo je“.

Policijski komisar, ki je bil vaje zviječ in ovinkov sleparskih ljudi, bil je zbehan po tej veliki odkritosrčnosti. Njegova prekanjenost, njegova čudovita spretnost, njegova zavita vprašanja, njegova žuganja, vse njegove ljubeznjive ali grozeče zvijače mu niso mogle nič pomagati nasproti tisti, ki jo je imel za zgola slabost. Ni mogel razumeti, zakaj čisto nič ne opravi. Sklenil je na pomoč poklicati druge moči.

„Zares“, zavpije in udari z nogo ob tla, „to je neumna neumnost!“ Subirúzovim reče domov, sam pa hiti k cesarskemu prokuratorju. Če je tudi gospod Ditúr črtil prazno vero, vendar ni mogel najti paragrafa v skladanici naših postav, da bi bil mogel obsoditi zamaknenko. Nobenega ni klicala; iz vseh teh stvari ni imela dobička; hodila je molit na soseskin svet, kamor sme vsak in kjer postava nikomur ne prepoveduje poklekovati; s prikaznijo ni imela

puntarskih ali vladi protivnih govorov; ljudstvo ni počenjalo nerodnosti; ni ga bilo vzroka, Bernardke prijeti in kaznjevati. Tudi ni bilo moči, Bernardke kaznjevati zavoljo raznašanja lažnjivih govoric, ker je skušnja učila, da si ni nikoli protigovorila; in dokler ni popolnoma dokazano, da si govori navskriž, tako dolgo niso mogli izpričati, da laže.

Prokurator tedaj ni mogel nič pomagati komisarju. Treba je bilo čakati, da bi si Bernardka kterikrat protigovorila, ali da bi njeni starši dobili kak dobiček, ali da bi ljudje počenjali kake nerodnosti, potem bi sodišče že smelo Bernardko zgrabiti in kaznjevati.

Drugo jutro, 23. februarija, se je množica zbrala pred Jamo, še predno je solnce vzišlo. Bernardka pride. Žalost in stiska prejšnjega dne je zapustila nekoliko sledu na njenem obrazu. Ponižno poklekne, eno roko opre na blagoslovljeno svečo, ki jo je prinesla saboj ali dobila v dar, v drugi

drži pa molek. Potem se zamakne. Veličastna vladarica nebes vpre na ubogo deklico pogled, polni neizrekljive milobe, kakor da bi jo še bolj ljubila, odkar je trpela. Ona, največja, najveličastnejša, najmočnejša vseh stvari se hoče sprijazniti z nepoznanim in nevednim dekletcem, s ponižno pastarico. Pokliče jo po imenu s tistim ubranim glasom, ki s svojo veliko lepoto razveseljuje angeljska ušesa.

„Bernardka!“ izpregovori Mati Božja. Deklica odgovori: „Tu sem“.

Mati Božja ji reče: „Imam ti povedati neko skrivnost, ki se tiče samo tebe. Ali mi obljubiš, da je ne razodeneš nobenemu človeku?“

„Obljubim,“ reče Bernardka. Pogovarjali ste se o veliki skrivnosti, ki je ne moremo in ne smemo preiskovati. Ko ste se tako prijateljsko pogovorili, pogleda nebeška Kraljica to malo deklico, ki je še prejšnji dan trpela in ki bo imela še trpeti iz ljubezni do nje, in jo izbere za oznanje-

valko svoje volje med ljudmi. Veleva Bernardki: „In zdaj, moja hčerka, pojdi in povej duhovnom, da hočem, naj mi tu postavijo kapelico“. — To izreče, in videlo se je, kakor da bi njen obraz, njene oči in njene roke obetale, v tej kapelici deliti brezštevilne milosti. Po teh besedah izgine; in Bernardkino obličje se zopet zagrne s senco, kakor zvečer zemlja, ko solnce počasi zaide. Množica se gnete okolo deklice, ki je bila še ravnokar spremenjena v zamaknenosti. Srca vseh so ginena. Od vseh strani jo povprašujejo. Pa je ne vprašajo, če je prišla prikazen: zakaj kakor hitro se je zamaknila, izpoznali in vedeli so vsi, da se je prikazala prikazen; le hoteli so vedeti besede, ki jih je govorila. Vsak si je prizadeval približati se deklici in jo slišati.

„Kaj ti je povedala? kaj ti je rekla prikazen?“ povpraševali so jo od vseh strani.

Bernardka jim odgovarja: „Povedala mi je dvoje reči, eno le zame, drugo pa

za duhovne, in precej grem k gospodom“, in se hitro napoti v Lurd, da izvrši naročilo. Kakor druge krati, čudila se je tudi ta dan, da živa duša ni slišala razgovora in ne videla Gospe. „Prikazen govori dosti na glas, da se lahko sliši, reče; in jaz govorim tudi kakor navadno.“ Zapazili so pač, da so se usta dekletova gibala med zamaknenjem, pa nič drugega; razločili pa niso nobene besede.

Ljudje so prišli v mesto prej kakor Bernardka. Prehiteli so jo zato, da bi videli, kaj bo storila. Deklica jo zavije na vrt k farovžu. Iz spoštovanja in spodobnosti ni šla množica za Bernardko, ampak je ostala na cesti.

Deklica je oblečena v revno in tam ter tam zakrpano obleko; na glavi in po ramah je pokrita z malim belim kapilétom iz slabega blaga. Na sebi nima ne enega zunanjega znamenja nebeškega poslanstva. Ponižna in priprosta poslanka Matere Božje stopi pred Božjega namestnika.

Če je še tudi bilo močno zgodaj, vendar je že odmaševal Lurški gospod župnik.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, rekla si Bernardki iti k duhovnom in jim povedati, da ti naj postavijo kapelico; to si rekla tudi nam; zato hočemo po svoji moči skrbeti za zidanje kapelic, za lepšanje cerkev, sploh za vse to, kar povzdiguje čast Božjo in tvojo. Pa ne le to. Hoditi hočemo k duhovnom, ktere je Jezus postavil za ključarje nebeškega kraljestva, in katerim je dal vso svojo oblast, oblast zavezovati in razvezovati, hoditi hočemo k tem Božjim namestnikom, da bodo naša srca očiščevali in posvečevali v zakramentu svete pokore in svetega rešnega Te-

lesa, ter v njih postavili kapelico, tabernakelj, kjer boš lahko prebivala s svojim Božjim Sinom. Nikakor pa nečemo, da bi naša srca postala prebivališče peklenških pošasti; zato odganjaj od nas hudobne duhove, brani nas, varuj nas! — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

10. dan.

Če je tudi župnik Peramál, kot zvest in pobožen sin katoliške Cerkve, verjel v prikazni in čudeže, vendar mu je bilo nekako težko verjeti deklici, ki je pravila, da ima nenavadno prikazen v Jami Masabjélskega skalovja. Zdelo se mu je potrebno, da sam poskusi dekletovo odkritosrčnost. Zato je Bernardko sprejel nekako nezaupno, z osornimi in celo z ostrimi besedami. „Ali si ti

Bernardka? hči Subirúzova, mlinarjeva?“ vpraša deklico, ki pride po vrtu in se ustopi predenj. Izvrstni duhoven je bil s svojimi farani domač kakor oče, in tako je imel navado tikati vse otroke svoje fare, kar na Francoskem ni navadno. Samo ta dan je bil glas očetov oster.

„Sem, gospod župnik“, odgovori ponižna poslanka svete Device.

„No, Bernardka, kaj mi pa hočeš? ... Kakšno opravilo te je prineslo sem?“ povpraša nekako trdo, in vpre v deklico oči tako ostro, da bi bil lahko zbegal dušo, ki bi bila manj prepričana o svoji stvari.

„Gospod župnik, pridem od Gospe, ki se mi prikazuje v Jami Masabjélski ...“

„Tako tedaj“, poseže duhovni gospod v besedo, „praviš da vidiš prikazen, in vso pokrajino napolnjuješ s svojimi storicami. Kaj je s stistimi nenavadnimi rečmi, ki jih trdiš, pa brez dokaza?“

Bernardki je bilo hudo, in v svoji nedolžnosti je nemara ostrmela nad ostrim ve-

denjem in trdim glasom, s katerim jo je sprejel gospod župnik. Srce se ji je nekoliko skrčilo. Zbegana pa ni bila. Mirno je povedala vse to, kar nam je že znano.

Božji namestnik je izpoznal iz njenega pripovedovanja, z njenega obraza in njenih oči, da ne laže. Vsak, kdor jo je le videl, moral ji je verjeti. Tudi gospod Peramál, kakor je bil nezaupljiv, ji je verjel, kar mu je pripovedovala. Kot navaden človek bi ji bil nemara rekel: „Verjamem ti“. Kot župnik velike fare, kot varuh resnice, se pa ni hotel izdati, da verjame, ampak je sklenil vdati se le vidnim dokazom. Ne ena mišica njegovega obraza ni izdala notranje ginenosti. Ohranil je nasproti deklici osorno in ostro obličje.

„In ne veš, kako se imenuje tista Gospa?“

„Ne“, odgovori Bernardka. „Ni mi povedala svojega imena“.

„Tisti, ki ti verjamejo“, povzame duhovnik, „domišljjujejo si, da je Mati Božja. Ali

pa tudi več“, pristavi z resnim in nekako ostrim glasom, „da je ne boš nikoli gledala v nebesih, če se lažeš, da jo vidiš v tisti Jami? Praviš, da jo tukaj sama vidiš. Če lažeš na zemlji, bodo jo v nebesih videli drugi; ti boš pa zavoljo svojega sleparstva vekomaj daleč od nje, vekomaj v peklu“.

„Ne vem, če je Mati Božja, gospod župnik“, odgovori deklica; „pa prikazen vidim kakor vas, in z menoj govori kakor vi. In ona me je poslala vam povedat, da hoče, naj se ji postavi kapelica na skalovju Masabjélskem, kjer se mi prikazuje“.

Župnik pogleda malo deklico, ki mu z vso gotovostjo sporoča prav pravo povelje; in kakor je bil prej ginen, ni si mogel kaj, da se ne bi bil nasmehnil nenavadnemu ukazu, ko je imel pred seboj ponižno in majhno nebeško poslanko. Nič več ni bil ginen; mislil je, da je deklica v zmoti, in začel je dvomiti. Veleva Bernardki ponoviti tiste besede, ki jih je rabila Jamska Gospa.

„Ko mi je zaupala skrivnost, ki se tiče mene, in je ne morem povedati, dodala je: „In zdaj pojdi povedat duhovnom, da hočem, naj se mi tukaj postavi kapelica.“

Duhovnik omolkne. „Mogoče“, si je mislil, „je vendar le“. In močno ga je pretresla misel, da je Mati Božja njemu, nepoznanemu duhovnu, poslala naravnost ukaz. Potem pogleda deklico in se vpraša: „Kakšno poroštvo imam pač od tega otroka, in kdo mi dokaže, da ona ni v zmoti?“ Zato reče Bernardki: „Če je Gospa, o kateri govoriš, res nebeška Kraljica, bom srečen, če po svoji moči pripomorem, da se ji zida kapelica; ali tvoja beseda ni zanesljiva. Nisem dolžan ti verjeti. Ne vem, kdo je tista Gospa, in predno se bom pečal z njeno željo, hočem vedeti, ali ima do tega pravico. Prosi jo torej, naj da kak dokaz za svojo moč“.

Okno je bilo odprto, in oči duhovnikove splavajo na vrt ter zagledajo, kako so rastline za nekaj časa zamrle vsled zimskih

mrazov. Tedaj reče gospod župnik Bernardki: „Prikazen, praviš, ima pod nogami divjo rožo, ki rase iz skalovja. Zdaj imamo mesec februarij. Reci ji od moje strani, če hoče kapelico, naj naredi, da se roža razcveti“. In poslovi deklico.

Kmalu se je razvedelo, kakšen razgovor je bil med Bernardko in Lurškim župnikom. Modrijani in zdravniki so veselo govorili: „Slabo jo je sprejel: ima preveč možgan, da bi bil verjel otroku, ki se mu le zdi, da vidi in sliši. Za moža, ki je učen kakor on, bilo je po eni strani nemogoče, pritrčiti takim bedarijam; po drugi strani pa, ko bi se bil vsemu temu popolnoma ustavljal, bil bi si na glavo nakopal vso tisto navdušeno množico. Prav prebrisano je zahteval od prikazni viden dokaz, čudež, tako rekoč, nemogočo reč“. Uradni ljudje so se smehljali: „Prikazen je prisiljena, pokazati svoj pos“. Tisti, ki so bili najtrdnjše vere, so govorili: „Roža bo cvetela“.

Vsi so nepotrpežljivo pričakovali drugega dne.

Gospod Estrád, davkar, ki je bil zraven, ko je gospod Žakomét izpraševal Bernardko; šel je tudi k Jami, da bi videl na lastne oči, kaj je s tistimi prikaznimi. Ko je videl Bernardko spremenjeno, verjel je tudi on v prikazen. To nam sam popisuje tako-le: „Ob solnčnem vzhodu pride Bernardka. Stal sem pri nji. Ponižno poklekne in začne moliti. Kar se zamakne. Njene oči so prejemale in odbijale nepoznano svetlobo, in so obstale na skalni duplini, vse strmeče in žareče samega veselja. Tudi jaz sem tjekaj gledal, pa nisem nič drugega videl, kakor veje divje rože. Prikazni sicer nisem videl, pa bil sem prepričan, da se je res prikazala: to je pričal Bernardkin obraz. Spremenjena Bernardka ni bila več Bernardka, ampak angelj, bila je nebeški angelj, plavajoč v neizrekljivem veselju. Nič več ni bila podobna sama sebi, in videlo se je, kakor da bi to bila druga oseba. Nič

več ni imela prejšnjega obličja: imela je drug razum in drugo dušo. Široko je odprla svoje velike oči, ki se niso mogle nagledati nebeške prikazni. Časih ni nič dihala. Čez nekaj časa se pomakne po kolenih nekoliko naprej v Jamo. Tedaj so jo slišali ljudje, mimo katerih je šla, izgovarjati prav razločno te besede: „Pokora! pokora! pokora!“ Potem vstane in jo ukrene proti mestu, obdana od brezštevilnih ljudi. To je bila revna deklica v cunjah, na kateri ni bilo videti, da bi bila izvoljena poslanka Matere Božje.

Ves ta čas ni divja roža razcvetela. Njene gole in puste veje so mrtvo štrlele navzdol po skali. In ljudje so zastonj pričakovali čudeža, ki ga je zahteval prvi duhoven v mestu. Pa čudno! če tudi roža ni razcvetela, vendar je veliko ljudi verjelo v prikazen, ko so videli dekleta tako čudovito spremenjenega.

Po dekletovem odhodu so ljudje stikali po Jami na vse strani. Gospod Estrád jo

je skrbno preiskoval, kakor vsi drugi. Vsak je mislil v njej zagledati kako nenavadno reč; pa ni bilo nič takega videti. To je bila navadna duplina v trdi skali, in vsa suha v lepem vremenu; le pri vhodu in na zapadni strani je bila vlažna ob deževju, kedar je veter tjekaj zaganjal mokroto.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, rekla si Bernardki: „Pokora! pokora! pokora!“ To velja tudi nam. Nismo tolikanj potrebni čudežev, kakor pokore. Grehe delamo dan na dan, pokore delati nečemo skoro nič. Nekoliko očenašev, nekoliko češčenamarij, to je vsa naša pokora. In vendar smo dolžni storiti vreden sad pokore, ki bi bila vsaj nekoliko v primeri z velikostjo naših grehov. Sprosi nam duha pokore, da bomo začeli v pokori posnemati tvo-

jega Sina, ki ni potreboval pokore, in se je vendar postil 40 dni in noči; da bomo posnemali svetega Janeza Krstnika, ki ni potreboval pokore, in se je vendar ostro pokoril in postil ob vodi in divjem medu; da bomo posnemali spokornike prvih časov kristijanstva, ki niso tako pokore potrebovali, kakor mi, in so vendar devali svoja telesa v trdo sužnost, da so zadostili vsaj nekoliko Božjej pravici: prebivali so v samotah in puščavah, živeli ob vodi in korenincah, ležali na trdih tleh, postili so se, da jih je bilo sama kost in koža, molili so brez prestanka po zapovedi našega Zveličarja, ki je rekel: „Molite neprenehoma“. — Lurška Mati Božja, sprosi nam duha prave pokore! Amen.

II. dan.

Ko pride Bernardka iz Jame in stopi v farovž, vpraša jo gospod župnik: „No, ali si jo danes še videla, in kaj ti je rekla?“

„Videla sem prikazen“, odgovori dekle, „in rekla sem ji: „Gospod župnik vas prosijo, da daste kaj dokazov za svojo moč, na primer, da spravite v cvetje rožo, ki je pod vašimi nogami, ker duhovnom moja beseda ne zadostuje.“ Potem se je prikazen nasmehnila, pa ni nič rekla. Nato mi je velevala moliti za grešnike in priti v Jamo. Trikrat je viknila: „Pokora! pokora! pokora!“ kar sem ponavljala plazé se po kolnih v Jamo. Ondi mi je razodela še drugo skrivnost, ki je le za-me. Potem je izginila“.

„In kaj si našla v Jami?“ vpraša gospod župnik.

Deklica odgovori: „Gledala sem, ko je izginila, pa videla nisem nič kakor skalo, in po tleh nekaj trave, ki poganja sredi praha.“

„Počakajmo“, pravi duhoven sam pri sebi. —

Kedar je prišla Bernardka na ulico, obstopila jo je množica in ustavljala pri vsaki stopinji; sleharen je želel iz njenih ust slišati, kako se ji prikazen prikazuje. Po dnevi so ljudje močno zahajali k Subirúzovim, da bi slišali Bernardkino pripovedovanje. Odkritosrčno in rada je deklica odgovarjala na nepretrgana vprašanja.

Pri Subirúzovih so imeli v kotu sobe altarček Matere Božje, olepšan s cveticami, s svetinjami in svetimi podobami: to je bil nekak lišp, ki je pričal o pobožnosti te rodovine. Vse drugo, kar je bilo v sobi, kazalo je jako žalostno pomanjkanje. Revna postelja, nekaj slabih stolov, krevljasta miza, to je bilo vse pohištvo tiste sobe, kamor so ljudje hodili poizvedavat o sijajnih nebeških skrivnostih. Večini obiskovalcev se je inako storilo, ko so videli to neznansko siromaščino, in niso se mogli ustaviti sladki skušnjavi, da ne bi bili tem ubogim ljudem

ponudili kakega daru. Pa deklica in njeni starši so se branili vedno, in sicer tako, da jim ni bilo moči nič usiliti.

Drugo jutro pride Bernardka pred skale Masabjélske in poklekne. Neštevilna množica je pred njo prišla k Jami in se je gnetla okolo nje. Če tudi je bilo ondi veliko nevernikov in navadnih radovednežev, vendar je precej vse utihnilo, ko je prišla deklica. Nekaj je streslo in čudno ganilo množico. Vsi, nejeverniki in verniki, so se nekako nehote odkrili.

To trenutje se Božja prikazen prikaže Bernardki, ki se precej čudovito zamakne. Kakor vselej, stala je svetla Devica v podolgovati skalni duplini, in noge je imela na divji roži.

Mati Božja je ljubila to nedolžno deklico. Hotela ji je še nekaj zaupati ter jo tako še bolj pritisniti na svoje prsi, da bi ubožica vedno čutila v viharju tega sveta, kako jo nevidno drži nebeška Kraljica.

„Ljuba moja“, reče ji, „hočem ti zapupati zadnjo skrivnost, ki je le za-te in se tiče le tebe, in ki je, kakor onih dveh, ne smeš razodeti nikomur.“

Bernardka je z veselim srcem poslušala te tako sladke in tako materinske besede.

„In zdaj“, povzame Devica po kratkem molku, „pojdi, pij in umij se na studencu in jej rastline, ki poleg njega poganja“.

Pri besedi „studenec“ pogleda Bernardka okolo sebe. Nobenega studenca ni in ga tudi nikoli ni bilo v tistem kraju. Vedno v Devico gledaje, pomikalo se je deklice proti Gavu, ki je podil hrumečo vodo čez kremenje in odtrgane skale.

Migljaljaj in beseda bliščeče Device jo ustavi v hoji: „Ne hodi tje“, reče prikažen; „nisem ti rekla piti iz Gava; pojdi pit iz studenca, ki je tukaj“. In stegne svojo roko, krasno in mogočno roko, in pokaže deklici na desno stran Jame, na tisto suho stran, kamor jej je že prejšnje

jutro velevala priti po kolenih. Če tudi na rečenem kraju ni bilo studenca, vendar je Bernardka ubogala. Pride tjekaj. Na novo znamenje prikazni ali po notranjem nagibu svoje duše, pripogne se Bernardka s tisto priprosto vero, ki je Bogu tako po godu, in dolbe v zemljo z malimi ročicami, ter začne kopati jamico.

Brezštevilni gledalci, ki niso ne slišali ne videli prikazni, niso vedeli, kaj bi mislili o tem nenavadnem dekletovem početju. Več se jih je že začelo smejati in verovati, da ni vse čisto prav v glavi uboge pastarice.

Kar se zmoči dno tiste male jamice, ki jo je izkopalo dekle. Skrivnostna voda je prihajala iz nepoznanih globočin, po marmorju in skozi goste zemeljne plasti, in je začela po kapljicah izvirati pod Bernardkinimi rokami ter polniti otlino, ki jo je izgrebla. Ta na novo izvirajoča voda se je mešala z zemljo, ki je bila izkopana od Bernardkinih rok, ter je od začetka delala le blato. Bernardka je trikrat poskusila, k

ustom prinesiti to blatnato vodo; pa vse trikrat se ji je zgnjusilo tako močno, da jo je proč vrgla, ker je ni mogla zaužiti. Hotela je pa, naj bo že kar hoče, ubogati bliščečo prikazen; in četrtič je premagala gnjus z največjim trudom. Pila je, umila se je, in snedla je nekoliko rastline, ki je poganjala izpod skale.

V tem hipu prestopi izvirnova voda brežičke male jamice, in začne kot mali curek, ki je bil nemara drobnejši kakor slamna bilka, teči proti množici, ki se je gnetla pred Jamo. Dolgo časa, to je, do konca tistega dne, bil je ta curek tako droban, da je bil medpotoma ves popit od suhe zemlje, in da se je njegov daljnji tek poznal le po vlažni črti, ki se je naredila po zemlji; prav po malem se je pomikal in prav počasi je lezel proti Gavu.

Ko je Bernardka tako izpolnila vse ukaze, ki jih je dobila, uprla je Devica na-njo pogled zadovoljnosti, in precej potem je izginila.

Množica je bila močno ginena, ko je videla ta čudež. Kedar je bilo končano Bernardkino zamaknenje, usuli so se ljudje k Jami. Vsak je hotel na lastne oči videti jamico, kjer je voda pritekla izpod dekletove roke. Vsak si je hotel ondi namočiti ruto in nesti kapljo k ustom. Tako je ta mlad izvirek, ki je polagoma večal svojo jamico, kmalu postal podoben mlaki ali blatnati vodi. Čem bolj so zajemali iz njega, tem bolj je naraščal. Luknjica, kjer je kipel iz globočin, širila se je počasi. Nekaj dni je studenec rasel nekako od ure do ure; potem je pa nehal rasti in se je popolnoma učistil. Izviral je iz zemlje prav mogočno. Bil je skoro tako obilen kakor otročja roka.

Molitev.

Lurška Mati Božja, varuj nas, da ne bomo pili iz Gava pregrešnega veselja, ki ne gasi žeje, ampak jo le nareja. Privedi nas do studenca, ki

gasi žejo in daje resnično veselje, do studenca, ki izvira iz skale, na kateri je zidana katoliška Cerkev; do studenca, o katerem je govoril Jezus Samarijanki, da daje večno življenje. Izpregovori le besedo, potrka na srce svojega Sina, in naša srca, ki so trda kakor marmor in granit, ti bodo pokorna, in iz njih privró solzne kapljice srčnega kesanja, ki bodo zmivale z naših duš nesnago pregreh in ugašale žejo do posvetnega veselja. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

*Prvim goro te M. B.
Lilavije goro 3 kvartice skupa;*

12. dan.

Kakor smo povedali, začel je studenec izvirati ob solnčnem vzhodu vpričo mnogo ljudi. To je bilo 25. februarija, tretji če-

trtek meseca, semanji dan v Tárbu. ¹⁾ Novica o čudovitem dogodku, ki se je zjutraj zgodil pri skalah Masabjélskih, bila je v glavno mesto prinesena po mnogo ljudeh, ki so videli na lastne oči, kako je začel studenec izvirati; razvedela se je še tisti večer po vsem okraju in še celó po najbližjih mestih sosednih okrajev. Veliko obiskovalcev je prišlo prenočevat v Lurd, da bi šli drugo jutro k Jami; nekteri so hodili vso noč; in za svitanja, ob uri, ko je Bernardka navadno prišla, gnetlo se je kakih pet ali šest tisoč ljudi pred Jamo, ob Gavu, po gričih in skalah.

Ko se ponižna in priprosta deklica prikaže med navdušeno množico, vpili so ljudje: „Glejte svetnico! glejte svetnico!“ Mnogo jih je gledalo dotakniti se njene obleke; imeli so kakor za sveto vse, kar je bilo na tej Gospodovi ljubljenci. Vender pa Mati Božja ni hotela, da bi se mogla Ber-

¹⁾ Tarbes.

nardka za trenutje prevzeti zavoljo nenavadnih milosti, ki jih je dobivala. Bilo je dobro, da je deklica občutila, da ni nič, in da Božje prikazni ne more priklicati s svojo močjo. Zastonj je molila. Prikazni ni bilo.

Bil je v Lurdu ubog delavec, vsem znan, ki je že več let živel prav prav revno. Imenoval se je Ludovik Burjét.²⁾ Pred kakimi dvajsetimi leti ga je zadela velika nesreča. Ko je v Lurški okolici kamen lomil s svojim bratom Jožetom, razletel se je poleg njiju spodkop, ki je bil slabo veden. Jože je bil precej mrtev. Ludovik je pa imel obličje razpraskano od šiber in desno oko na pol uničeno. Njegove bolečine so bile tako grozovite, da se je prikazala huda mrzlica, in treba ga je bilo prve dni privezovati na posteljo. Počasi je okreval. Vender pa zdravniki niso mogli nič opraviti pri desnem očesu, ki je bilo po nesreči zadeto na nevarnem kraju. Ta mož se je

¹⁾ Bourriette.

zopet poprijel kamenolomstva, pa je mogel delati le taka dela, ki niso potrebovala veliko skrbi. Vid Burjéto^v je slabel od leta do leta. Kedar je revež zatisnil levo oko, ni nič več ločil človeka od drevesa; drevo in človek sta bila zanj le črna stvar. Ko je slišal govoriti o studencu, ki je začel izvirati v Jami, pokliče svojo hčer: „Pojdi mi po tiste vode“, reče. „Če je ona presveta Devica, ji ni treba družega, kakor le hoteti, in me ozdravi“.

Čez pol ure prinese dekle v posodi nekoliko tiste vode, ki je bila še kalna in blatnata, kakor smo že slišali.

„Oče“, reče dekle, „to je sama kaluža“.

„Nič ne de!“ reče oče, in začne moliti. S tisto vodo umiva bolno svoje oko, o katerem je še malo poprej mislil, da je izgubljeno za vselej. Skoro precej potem zavpije močno in se začne tresti, tako je bil ginen. Nagel čudež se je zgodil na njegovem očesu. Okolo njega se je zrak že zopet izčistil in razsvetlil. Vender so se

mu še vse stvari videle meglene, tako da jih ni mogel prav natanko razločevati. Še so bile meglice, pa nič več tako črne, kakor pred dvajsetimi leti; solnce jih je prediralo, in pred bolnikovim očesom ni bila več temna noč, ampak le prvi svit mladega jutra. Burjét ni nehal moliti in desnega očesa umivati s čudodelno vodo. Dan je počasi naraščal pred njegovimi očmi, in stvari je ločil čisto.

Drugi ali tretji dan je srečal na očitnem Lurškem trgu doktorja Dozúza, ki ga ni nehal zdraviti, odkar je zbolel. Steče k njemu in mu reče: „Ozdravel sem“.

Zdravnik je skomolceval: „Da ima Bernardka čudna zamaknenja, je res; o tem sem se sam prepričal. Nikakor pa ni mogoče, da bi novi Jamski studenec nagloma ozdravljajl neozdravne bolezni“. To rekši izvleče iz žepa dnevni zapisnik in s svinčnikom zapiše nekoliko besedi. Potem z eno roko zakrije levo Burjétovo oko, ki je bilo zdravo, in pomoli pred desno oko, o katerem

je vedel, da je popolnoma oslepelo, mali stavek, ki ga je ravnokar napisal; tedaj reče Burjétu: „Če morete to brati, bodem verjel, da ste ozdravljen“.

Obstopijo ju ljudje, ki so se sprehajali po trgu.

Burjét pogleda tisti papir z očesom, ki je bilo pred malo dnevi mrtvo, in je bral na glas in brez najmanjšega truda: „Burjét ima neozdravno črno slepoto in ne bo nikoli videl“.

Ko bi bila strela udarila pred noge učenega zdravnika, ne bi ga bila bolj prevzela, kakor glas srečnega Burjéta, ki je brez truda bral vrsto drobnega pisanja. Doktor Dozúz ni bil le učen, ampak tudi vesten. Odkritosrčno je priznal, da je višja moč ozdravila neozdravno bolezen. Rekel je: „Ne morem tajiti, to je čudež, če tudi ni po volji meni in drugim zdravnikom“.

Doktor Veržéz ¹⁾ iz Tárba, izvenredni profesor na Mompeljérski ²⁾ univerzi, zdravnik

¹⁾ Vergès. ²⁾ Montpellier.

v Baréških ¹⁾ toplicah, bil je pozvan, naj pove svojo misel o tem dogodku. Pa tudi ta ni mogel tajiti, ampak moral je priznati, da je to prav pravi čudež.

Rekli smo, stan Burjétovej je bil že znan dvajset let, in skoro ves svet je poznal tega ubogega človeka. Kamenolomec je skoro norel samega veselja in razlagal svoje ozdravljenje na drobno tistemu, ki je hotel slišati. Pa ni samo on pričeval o nepričakovani dobroti. Enaki dogodki so se zvršili v drugih hišah po mestu. Več oseb je bilo v Lurdu ozdravljenih. Marija Dob, ²⁾ Bernarda Subí ³⁾ in Fabijan Barón ⁴⁾ so hipoma zapustili posteljo, kjer so več let ležali za raznimi boleznimi, ki so bile razglašene kot neozdravne, in so javno oznanjevali, da jih je ozdravila Jamska voda.

Ljudje so bili silo navdušeni ter so zahvalne pesni prepevali pred Jamo.

Pod večer je prišlo veliko kamenolomcev, in naredili so po strmem griču, ki

¹⁾ Baréges. ²⁾ Daube. ³⁾ Soubie. ⁴⁾ Baron.

stoji nasproti Jami, stezo za obiskovalce. Pred luknjo, kjer je izviral studenec, postavili so lesen žleb, in na spodnjem koncu žleba so izkopali majhno podolgovato kotlo, ki je bila globoka kakega pol metra, podobno in dolgost je pa imela skoro tako, kakor otročja zibelka.

Navdušenost je naraščala od hipa do hipa. Po potu, ki je peljal k čudežnemu studencu, so prihajale in odhajale množice. Ko se je delal prvi somrak, videlo se je, da je ena in ista misel prišla v glavo brezštevilnim vernikom, in Jama se v hipu razsvetli s tisoč lučimi. Reveži, bogatini, otroci, žene, možje so prostovoljno prinesli voščenih sveč. Vso noč se je lahko videlo od drugega Gavskega brega, kako se je bliščala jasna in mila svetloba tistih neštevilnih malih sveč, ki so bile postavljene sem ter tje; in bilo je na zemlji, kakor na nebu, kjer je ljubko migljalo na milijone zvezd.

Kakor hitro se je Jama in skalovje zasvetilo v svetlobi, oglasilo se je lepo petje,

če tudi ni bilo med ljudmi ne duhovna, ne škofa, ne kakega drugega vodnika, ki bi jim bil dal kako znamenje. Zaslišale so se litanije Matere Božje, ki so dramile večerno tihoto ter slavile čudovito Mater pred tistim priprostim tronom, kjer se je blagovolila prikazovati. „Mati prečudovita, za nas Boga prosi!“

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, zahvaljujemo se ti, da si tako očitno na laž postavila vse tiste slaboverne ljudi, ki hudobno trdijo, da se čudeži nič več ne godé. Čudovito si ozdravila Burjéta, in še dandanes ozdravljaš po Jamskem studencu razne bolnike. Trdno sicer verujemo, da so se čudeži godili in da se še godé po vsem katoliškem svetu, zlasti po tvojih Božjih potih, vendar nas še bolj potrjuje v veri in

in ob enem z velikim veseljem napolnjuje, ko gledamo tako rekoč na lastne oči, kako se današnje dni v Lurdu godi čudež za čudežem. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

13. dan.

Drugega marca je šla Bernardka vnovič k Lurškemu gospodu župniku, in mu je zopet govorila v imenu prikazni: „Ona hoče, reče deklica, da se ji postavi kapelica, in da se hodi v procesijah k Jami“.

Dogodki so se že razvili: studenec je začel izvirati, ozdravljenja so se godila, čudeži so prišli pričat o resničnosti Bernardkinih besedi. Duhovnemu gospodu ni bilo nič več treba zahtevati dokazov in jih tudi ni zahteval. Nevidna Jamska Gospa še ni povedala svojega imena. Pa Božji mož jo je že izpoznal po njenih materinskih do-

brotah, in morebiti je pristavljaj svojim litanijam in molitvam: „Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi.“ Kakor je tudi skrita navdušenost napolnjevala njegovo srce, vendar ni hotel razodeti svojih sladkih čutil, ki so ga obhajala pri misli, da je stopila nebeška Kraljica med ponižno krdelo njegovih faranov. Zato reče Bernardki, ki je stopila vnovič predenj: „Verjamem ti. Pa to, kar zahtevaš v imenu prikazni, ni v moji oblasti. To more le škof, ki je že izvedel od mene vse, kar se godi v Jami. K njemu pojdem in mu oznanim to novo povelje. Le on mora in more tu delati.“

Gospod župnik Peramál gre k škofu v Tárbo in mu razloži čudovite dogodke, ki so se že skoro tri tedne vršili v Masabjélski Jami in v Lurdu. Opisal mu je Bernardkina zamaknenja in videnja, prikaznine besede, začetek studenca, nagla ozdravljenja.

Škof je bil previden mož. Ni verjel pa tudi ne tajil, kar je slišal zastran Jam-

skih dogodkov. Sklenil je čakati, da se resnica sama od sebe popolnoma izkaže. Zato ni hotel preiskovati, ali se godé res kaka ozdravljenja ali ne. Duhovnom svoje škofije še zdaj ni dovolil hoditi k Jami. Ob enem je skrbel z Lurškim župnikom, da so mu pošteni in zanesljivi ljudje vsak dan poročali, kar se je godilo pri Masa-bjélski Jami.

Ko je ravnal škof tako previdno, hotela je deželjska gosposka brez vsega preiskovanje potlačiti Jamske dogodke.

Gospod Masí,¹⁾ prefekt Višjih Pirenéj, ni veroval v prikazni in čudeže. Očitno je rekel, da hoče nemudoma ugnati Jamsko prikazen, Jamska ozdravljenja in Jamske romarje. Najnaprvo ukaže Jamo stražiti noč in dan. Na njegovo povelje je Lurški župan, gospod Lakadé,²⁾ tretjega marca, pisal grajskemu poveljniku, naj bi mu dal na razpolaganje vojake. Vojaki so morali, z oro-

¹⁾ Massy. ²⁾ Lacadé.

žjem v roki, zastaviti vsa pota k Jami. Tamošnji žandarji in vsi policijski uradniki so dobili enake ukaze.

Ali je pa bilo treba, da so vojaki skrbeli za mir in stražili pri Jami? Tega prav nič ni bilo treba, saj ljudje niso delali nič nerodnosti.

Glas o čudežih se je kakor blisk raznesel na vse kraje. Po vseh cestah so hiteli popotniki k Jami. Od vseh strani, po vseh potih, po vseh stezah, ki peljejo v Lurd, prihajali so ljudje v množicah, na konjih in peš, na koleseljih in na lojtronicah. Le noč je nekoliko ovirala romanje. Zvezde so ljubko migljale, ko so stopali hribovci v nižavo, da bi bili zjutraj pri Jami. Popotniki so ostajali večinoma v Lurdu, ker so hoteli vse videti pri nenavadnih prizorih, kakeršnih gotovo že ni bilo več stoletij. Vse hiše so bile natlačene ljudi. Skoro ni bilo nič več mogoče prenočevati novih množic, ki so dohajale. Mnogo jih je vso noč premolilo pred razsvetljeno

Jamo, da bi mogli biti drugo jutro prav blizu deklice.

Četrtek, četrtega marca, bil je zadnji dan odločenih dveh tednov. Ko je začela zarja pokati, privrela je pred Jamo množica, ki je bila še veliko večja, kakor prejšnje dni.

Postaren hribovec, od let sključen in častitljiv kakor očak, se je tukaj oprl s svojimi tresočimi rokami na zamašno in okovano palico, ki je delala ropot po pesku s svojim premikanjem. Okolo njega se gnete vsa njegova rodovina, od stare matere do zadnjega sina, ki se postavlja na prste, da bi bolje videl. Planinska dekleta so roke sklenila in pobožno molila. Večim izmed njih je drsela jagoda za jagodo na priprostem molku. Nekaj jih je tudi bralo nati-homa iz molitvenih bukvic. Zopet druge device so imele v roki ali celó na glavi vrč, da bi ga napolnile s čudodelno vodo.

Kakor da bi bili v zemljo vsajeni, stoje Baski nepremakljivo in zró pred Jamo.

Nekoliko Španjcev stoji tu in tam hladnokrvno, častitljivo in po konci. Zaviti so od vrha do tal v velike plašče z obilnimi gubami, in čakajo mirno, kakor da bi bili iz lesa. Gledajo Jamo in molijo. Če jih premikanje množice vzbudi iz premišljevanja, toliko da se ozro; pogledajo po množici za hip s svojimi črno-ognjenimi očmi, in zopet začno moliti.

Na več krajih so se romarji posedli po zemlji. Bili so utrujeni od hoje in bedenja. Nekteri so imeli saboj živeža. Več otrok je pozaspalo po tleh. Matere so vzele kapiléte s sebe, in so jih skrbno pokrile. Nekoliko vojakov Tarbskega konjiškega polka ali Lurške posadke je prijezdilo in se ustopilo v Gav, da ne bi bili v gneči.

Veliko romarjev ali radovednih je splezalo visoko na drevje, da so videli drugim čez glave. Okolo pod njimi so bile vse njive, vsi travniki, vsa pota, vse gorice, vsa brda, vse skale, od koder se je mogla videti Jama, pokrite z brezštevیلno množico

mož, žensk, otrok, starčkov, delavcev, kmetov, vojakov, ki so se premikali, gnetli in gibali kakor zrelo klasovje. Pisane noše tistih krajev so se razločile v svojih živih barvah; ko so se zasvetili prvi žarki solnca, ki je vzhajalo iz-za Žerskih ¹⁾ hribov. Ženski kapiléti, beli kakor sneg, ali rdeči kakor plamen, in velike višnjave kape beárnskih kmetov so se videle od daleč kakor marjetice, divji mak in plavice sredi tistega človeškega polja.

Več kakor dvajset tisoč ljudi je bilo ob Gavskih bregovih, in ta množica je neprenehoma naraščala po prihajanju novih romarjev, ki so vreli od vseh strani.

Tu je trd kristijan prvih časov, ki ve, da pri Bogu ni nič ne mogoče. Tu je kristijan, ki ga mučijo dvomi, in prišel je pred tiste divje skale iskat dokazov za svojo vero. Tu je verna žena, ki prosi Mater Božjo, naj bi ozdravila kakega ljubega bol-

¹⁾ Ger.

nika, naj bi spreobrnila kako preljubljeno dušo. Tu je tudi nejevernik, ki ima oči, da ne vidi, in ušesa, da ne sliši.

Okolo te množice in po potu so policaji in žandarji nekako preplašeno tekali, odhajali, prihajali in vpili. Na malem brežičku je bilo videti Žakométa in cesarskega prokuratorja, ki sta pazila, na vse stvari in bila pripravljena, ohladiti si jezo pri najmanjši nerodnosti.

Kar zaženo glas vsi ljudje. „Svetnica že gre! svetnica že gre!“ vpijejo na vseh straneh in nenavadni čut spreleti množico. Vsa srca, tudi najmrzlejša, so ginena; vse glave se povzdignejo, vse oči se upró na taisti kraj; po nekem notranjem nagibu se odkrijejo vsi.

Bernardka se, spremljana od matere, prikaže po stezi in gre mirno proti množici. Pride pred Jamo. Tisočerno šepetanje množice je počasi utihnilo, in naredila se je velika tihota. Vsak je sapo nekako tiščal v sebi. Vse je bilo tiho, le Gav je šumel.

Tisti, ki so bili blizu Jame, slišali so mrmanje čudežnega studenca, ki se je izlival po lesenem žlebu v malo kotlo.

Ko Bernardka poklekne, pokleknili so ob enem vsi ljudje. Skoro precej potem razsvetlijo nadzemeljski žarki dekletovo obličje. Prikazen je velevala deklici, kakor prejšnje dni, piti in umiti se na studencu, ter jesti tisto zelišče, o katerem smo govorili; potem ji je na novo ukazala, iti k duhovnom in jim povedati, da hoče kapelico, kamor naj hodijo procesije.

Deklica je poprosila prikazen, naj ji pove, kdo je. Pa bliščeča Gospa je ni uslišala. Čas za to še ni prišel. Njeno ime se je moralo prej zapisati na zemljo in zarezati v srca po brezštevilnih delih usmiljenja. Nebeška Kraljica je hotela, da bi jo uganili po njenih dobrotah; hotela je, da bi jo imenoval zahvalni glas vseh ljudi, predno odgovori in reče: „Vaše srce vas ni motilo: res sem jaz.“

Molitev.

Lurška Mati Božja, videli smo pred Jamo tudi vojake, ki so hodili opazovat zamakneno deklico in častit tebe, kraljico nebeških vrst. Prosimo te za vse naše mladenčce, ki morajo obleči vojaško suktnjo, da bi se obvarovali pregreh in napak, katerih se lahko navzamejo, ko hodijo po svetu; varuj jih, da ne bi nikoli izgubili pobožnosti, ki so jo prinesli od doma. Prosimo te, pomagaj našim vojakom, da bodo zvesto služili tebi, kraljici nebes in zemlje, in tvojemu Sinu, kralju vseh kraljev, in da pojdejo neustrašeni v ogenj in smrt, kadar jih bo klical v boj blagor cele dežele, in odpiraj nebeška vrata vsem tistim, ki umirajo na bojnem polju za domovino.

— Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

14. dan.

Če je bila tudi, kakor smo povedali, četrtega marca zjutraj velika množica zbrana že pred Bernardkinim prihodom, ni treba misliti, da bi bila čez dan samota pri skalah Masabjélskih. Ves popoldan so ljudje vedno odhajali in prihajali po potu do tiste Jame, ki je zdaj zaslovela. Pred njo so molili; nekteri so odkrušili od nje nekoliko šiber za pobožni spomin.

Tisti dan, proti štirim, je bilo še pet ali šest sto ljudi v tem poslu ob Gavskih bregovih.

Ravno tačas je bila velika žalost v revni hiši Lurškega mesta, kjer je prebila dninarska rodbina, Janez Buhohórz ¹⁾ in

¹⁾ Buhohorts.

Krescencija Dikúz, ¹⁾ njegova žena. V zibki leži fantič, star kake dve leti, bolehen in slaboten. Odkar je prišel na svet, je vedno bolehal in hiral za počasno mrzlico, ki se nikakor ni dala odpraviti. Še nikoli ni hodil. Če ga je tudi tamošnji zdravnik Períz ²⁾ oskrboval prav dobro, bližala se mu je vender-le zadnja ura. Oče, miren v svoji žalosti, in obupana mati sta ga gledala, kako umira. Sosea Frančiška Gozóz ³⁾ je že pripravljala mrtvaško obleko in ob enem skušala potolažiti mater. Ta je bila same žalosti vsa potrta. Bolnemu otročiču je oko odrvenelo, udje so čisto otrpneli, dihanja ni bilo več zapaziti. Žalostni oče reče: „Mrtev je“.

„Če še ni mrtev“, reče sosed, „pa bo kmalu“.

Videti je bilo, kakor da mati ni nič slišala. Kar se nagloma neka misel polasti njene duše, solze se jej ustavijo in vikne: „Ni še umrl! in Jamska Mati Božja mi ga ozdravi“.

¹⁾ Dueouts. ²⁾ Peyrus. ³⁾ Gozos.

„Same žalosti je vsa zmešana!“ reče žalostno Buhohórz. Soseđa in on sta se zastonj prizadevala rázgovoriti mater. Ta potegne iz zibke otroka, ki je bil že trd, in ga zavije v predpasnik. Obrne se k vratom in reče: „Pohitim k Materi Božji“. Njen mož in Frančiška sta ji pa rekla: „Če Justin še ni popolnoma mrtev, umorila ga boš popolnoma“.

Mati ni hotela nič slišati in odide z otrokom. Kakor je rekla, hitela je k Materi Božji. Dirjala je, na glas moleč in proseč Marijo. Bilo je že skoro pet ura. Nekoliko sto ljudi je bilo pred skalovjem Masabjélskim. Noseč milo butaro, dere mati skozi množico. Pred Jamnim vhodom poklekne in moli. Potem se po kolenih vleče k čudodelnemu studencu. Njen obraz je gorel, njene oči so žarele in plavale v solzah. Pride h kotli. Mraz je bil strupensk. Ljudje se povprašujejo: „Kaj hoče ta žena narediti?“

Krescencija vzame iz predpasnika čisto nago telo svojega umirajočega otroka. Pre-

križa sebe in njega. In potem ga naglo vsega do glave potisne v studenčnico, ki je bila mrzla kakor led. Ljudje se prestrašijo in zagodrnjajo: „Ta žena nori!“ Od vseh strani vpijejo, gnetejo se okolo nje, da bi ji branili. Nekdo jo prime za ramo. Zdaj se mati ozre, pa še vedno drži otroka v vodi, in jim reče: „Pustite me! Storit hočem, kar morem; drugo bo storila sveta Mati Božja“.

Več jih je zapazilo, da je otrok čisto trd in da je njegov obraz mrtvašk. Rekli so: „Otrok je že mrtev. Pustimo jo: to je mati, ki jo žalost meša“.

Ne! žalost je ni mešala. Ravno nasprotno, žalost je v nji obudila živo vero, vero brez meje, in Bog je slovesno obljubil, takšno vero uslišati vselej. Pozemeljska mati je čutila, da se obrača k srcu Matere, ki je v nebesih. Mati je držala otroka v skrivnostni vodi dobro četrť ure. Ves ta čas je bil otrok trd kakor mrlič. Mati ga zavije v predpasnik in odide naglo domov. Oče, videti zmrzlega otroka, reče: Vidiš, da je mrtev“.

„Ni še mrtev“, reče Krescencija. „Mati Božja ga bo ozdravila“. In uboga žena položi otročiča v zibko. Kmalu potem se nagne nad otroka, nastavi pazljivo uho in zavpije vsa vesela: „Diha!“

Buhohórz prihiti in tudi poslušá. Mali Justin je res dihal. Njegove oči so zaprte, in spi trdo in mirno spanje. Mati pa ni spala. Zvečer in po noči je hodila vedno poslušat, kako mali bolnik diha. Dihanje je bilo skozi močnejše. Vsa v skrbeh je čakala, da se vzbudi. Vzbudil se je za svitanja. Bil je še suh, pa barva njegovega obraza bila je zdrava in rdeča. V očeh so se mu iskrali prijazni žarki življenja. Med tem spanjem, ki je bilo trdo, kakor ono, ktero je Bog poslal Adamu, je vsemogočna roka Božja ozdravila telo, ki je bilo dan poprej trdo in zmrzlo. Otrok je zaželel hrane. Vedno se je hotel oživljati na materinih prsih. On, ki še ni nikoli hodil, hotel je vstati in hoditi po sobi. Pa Krescencija se ni upala verjeti na ozdravljenje in ni ga hotela vzeti

iz zibke. Tako mine dan. Pride noč, ki je bila mirna, kakor poprejšnja. Za svitanja odideta oče in mati z dom, na delo, Justin je še spal v zibki. Ko se vrne mati, je skoro omedlela. Zibka je prazna. Justin se je sam vzdignil iz ležišča: stoji pokonci, hodi sem ter tje ob mizi.

Mali mrtvoudnik je shodil!

Kako je Krescencija zavpila samega veselja, more uganiti le materinsko srce. Hotela je steči, pa ni mogla, tako jo je premagalo. V kolenih se je tresla. Ni mogla k sinčku, naslonila se je na vrata. Vender se je še bala, zato ga je svarila v skrbah: „Varuj se! padel boš!“ Pa ni padel; njegova hoja je bila varna. Naglo je stekel v naročje svoje matere, ki ga je objemala vsa vesela. Imela je solze v očeh. Mislila je: „Že od včeraj je zdrav, zato je hotel vstati in hoditi; pa mu nisem dovolila, ker sem imela premalo vere“. Ko pride mož domov, mu reče: „Vidiš, da ni bil mrtev in da ga je ozdravila Mati Božja“.

Frančiška Gozóz, to je tista, ki je bila pred dvema dnevoma pri umiranju in je pripravljala mirtvaški prt za pogreb malega Justina, prišla je na to in ni prav verjela svojim očem. Kar gledala je otroka, kakor da bi se hotela prepričati, ali je res pravi. „On je!“ zavpije. „Vender je on! ubogi Justinček!“

Pokleknejo. Mati sklene proti nebesom obe ročki otrokovi; in vsi vkup so se zahvalili Materi usmiljenja. Bolezen se ni povrnila. Justin rase in ni več obolel. Temu je zdaj deset let. Krepak je in zdrav.

Zdravnik Períz, ki je zdravil otroka, pripoznaval je prav odkritosrčno, da zdravnik čisto nič ne morejo razložiti tega ozdravljenja. Doktorja Veržéz in Dozúz sta vsak zase preiskovala ta dogodek, pa sta oba dva v tem ozdravljenju zagledala velik čudež Božji.

Tedaj so se zgodili pa tudi drugi čudeži. Vdova Krozát, ¹⁾ ki je bila gluha dvajset

¹⁾ Crozat.

let, spreslišala je precej, ko je rabila Jamsko vodo. Avgust Bórd, ¹⁾ ki je bil vsled neke nesreče kruljav že dalje časa, bil je enako ozdravljen: njegova bolna noga je v hipu ozdravela v čudežni vodi. Vsi ti ljudje, ki so bili ozdravljeni, so iz Lurda, in vsak se je lahko prepričal o teh ozdravljenjih.

Molitev.

Lurška Mati Božja, vzor prave krščanske matere, koliko si trpela, ko si po zimi morala storiti daljno pot do Betlehema! koliko si prebila, ko svojemu ljubemu Sinu nisi mogla dati drugje prenočišča, kakor v revni štalici! koliko si trpela, ko si stala pod križem, na katerem je umiral tvoj Sin, in Mu nisi mogla pomagati! Prav dobro veš, kako matere ljubijo svoje

¹⁾ Bordes.

otroke. Usliši tedaj naše matere, kadar te bodo prosile za telesno ali dušno zdravje svojih sinov in hčer. Dodeli našim materam pravega krščanskega duha, da bodo mogle v pobožnosti vzgajati svoje otroke. Uči jih, kako naj vadijo svoje otroke pravega krščanskega življenja z besedo in z dejanjem. Blagoslovi tiste, ki so nam dale življenje; naj bodo že žive ali mrtve. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

15. dan.

Xejeverni modrijani so bili razkačeni za voljo Jamskih ozdravljenj, katerih se niso upali preiskovati. Iskali so drugih potov, da bi se rešili strašnih čudežev. Ne da bi preiskovali resničnih ozdravljenj, izmišljavali

so si neresnična, in so zraven obljubljevali, da hočejo kasneje razkriti njih sleparstvo. Njih časniki niso črhnili ne o Ludoviku Burjétu, ne o otroku Krescencije Dikúz, ne o vdovi Krozátovi, ne o Mariji Dóbovi, ne o Bernardi Subíjevi, ne o veliko drugih. Hudobno so pa kovali nemogoče pripovedke, razširjali so jih po časnikih in potem pobijali, kakor se jim je zljubilo.

Prefekturni časnik ¹⁾ je pisal: „Ne čudite se, če se še dobivajo ljudje, ki trdovratno trdijo, da je mlada deklica izvoljena od Boga, in da ima nadnaturno moč. Ti ljudje verjamejo: 1. da se je golob predvčerajšnjim zibal nad Bernardkino glavo ves čas, kar je bila zamaknena; 2. da je mlada deklica dihnila v oči slepega dekletca, in to je spregledalo; 3. da je ozdravila nekega drugega otroka, ki je imel mrtvoudno roko; 4. da je kaznjevala nekega kmeta iz doline Kampán ²⁾ z grozno smrtjo.

¹⁾ „Ere imperiale“. ²⁾ Campan.

Ta človek je trdil, da se ne da goljufati po lažnjivih čudežih, in mala deklica je dosegla še tisti večer, da so se grehi tega kmeta spremenili v kače, in da so te kače hudobneža požrle, da ni ostalo nič sledu po njegovih udih.“

Tako si je premeteni urednik izmišljal neresnične čudeže, o resničnih pa ni hotel nič pisati.

Lurški časnik, ubogi Lavedán, ¹⁾ ki je bil v sredi samih dogodkov, čutil se je razbitega po čudežih, in se je nagloma potuhnil. Več tednov ni zinil ne o čudežih, ne o množicah romarjev.

Kar časa so bila prikazovanja, imeli so romarji prekrasno vreme. Bila je nepretrgana vrsta lepih dni, kakeršnih že več let ni bilo videti. Petega marca se je vreme spremenilo, in padel je debel sneg, ki je nekoliko dni oviral romanje k Jami. Čudežna ozdravljenja so se vedno godila.

¹⁾ Lavedan.

Od zadnjega dne onih dveh tednov je šla Bernardka večkrat k Jami, dasi ni slišala v sebi tistega notranjega glasu, ki jo je drugekrati klical in vlekel s tako silo, da se mu ni mogla ustavljati. Ta glas je zopet slišala 25. marca zjutraj, in precej se napoti k skalam Masabjélskim. Ko so jo ljudje videli iti, hiteli so iz vseh hiš, tekli so po vseh cestah, drli so k Jami, in prišli so tjekaj ravno tačas, kakor deklica. Med njimi so bili videti do malega tudi vsi tisti, ki so ozdraveli po Jamski vodi, kot: Ludovik Burjét, vdova Krozátova, Avgust Bord in precej drugih.

V dolini je sneg skopnel pred dvema ali tremi dnevi, pa venčal je še vrhove okolnih gor. Vreme je bilo lepo. Ne enega oblaka ni bilo na nebu. In ravno je solnce vzhajalo veličastno iz-za hribov.

Bila je obletnica dne, ko je prišel angelj Gabriel k najčistejši Devici v Nazaret in jo je pozdravil v Gospodovem imenu: bil je praznik Marijinega oznanjenja.

Toliko da poklekne Bernardka, že pride prikazen. Kakor vselej, žarel je okolo nje nepopisen blišč, ki je bil neznansko svetel in neskončno prijazen. Njena obleka in njen pajčolan bila sta bela kakor sneg. Roži, ki ste cveteli na njenih nogah, bili ste rumeni, kakor prvi blišč deviške zarje. Njen pas je bil višnjav, kakor nebo. Bernardka ji reče: „Ljuba Gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako je vam ime“.

Veličastna prikazen se nasmehne in nič ne odgovori; zato jo Bernardka povpraša vnovič: „Ljuba Gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako je vam ime.“

Bilo je videti, da je prikazen še bolj zažarela, pa še ni nič odgovorila na dekletovo vprašanje. Bernardka pomnoži svojo nedležnost in povpraša tretjič: „Ljuba Gospa, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako je vam ime“.

Bilo je videti, da se prikazen čedalje bolj obdaja s presrečno slavo, pa je še vedno molčala. Ali po nekem neslišnem slučaju je vesoljna Cerkev izgovorila tisto uro ime čudovite prikazni: „Pozdravljena Marija, milosti polna, Gospod je s teboj: blažena si med ženami“.

Bernardka ponovi še enkrat svojo prošnjo: „Ljuba Gospa, prosim vas, bodite tako dobri in povejte mi, kdo ste in kako je vam ime“.

Prikazen je imela roke pobožno sklenene in njen obraz je bil v bliščeči svetlobi neskončne blaženosti. Na zadnje dekletovo vprašanje razklene prikazen roke in spusti na desnico molek, ki je imel alabastrove jagode na zlati niti. Potem razpne obe roki in jih pobesi proti tlom, kakor da bi kazala zemlji svoje deviške roke, polne blagoslova. Nato jih povzdigne proti nebeškim višavam, od koder je, tak dan, prišel Božji poslanec, angelj Gabriel; potem jih po-

božno sklene, in gledaje nebesa s čutilom neizrekljive zahvalnosti, izreče besede:

„Brezmadežno spočetje sem“.

To izreče in izgine, deklica je pa bila, kakor drugi ljudje, pred divjim skalovjem. Poleg nje je tekel čudežni studenec po lesenem žlebu. Mirno je šumljal s svojimi valčki, padaje v priprosto kotlo. To je bil dan in to je bila ura, ko je zapela sveta Cerkev v svojih molitvah: „O preslavna Devica, bliščeča med zvezdami“.

Mala pastarica, ki se ji je Mati Božja prikazovala, slišala je vprvič te besedi: „Brezmadežno spočetje“. In ker ju ni razumela, se je domov grede močno prizadevala, obdržati ju v spominu. Pripovedovala je neki dan: „Ponavljala sem ju vso dolgo pot, da ju ne bi pozabila; pri vsaki stopinji, ki sem jo storila do farovža, govorila sem: „Brezmadežno spočetje, brezmadežno

spočetje“; zakaj hotela sem prinesiti gospodu župniku prikaznine besede, da bi se zidala kapelica“.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, Devica brez madeža izvirnega greha spočeta, zahvaljujemo se ti, da si z lastnimi besedami in z velikimi čudeži potrdila nauk, kterega je katoliška Cerkev vedno učila, in kterega so razglasili Rimski papež Pij IX. kot versko resnico, tako, da mora vsak človek, ki hoče priti v nebesa, verovati, da si bila spočeta brez madeža izvirnega greha. Pristrčno te prosimo, odpusti vsem tistim, ki zaničljivo in nejeverno govore o tebi; sprosi jim razsvetljenja iz nebes, da iz nevernih Tomažev postanejo verni kristijanje, ki bodo Boga

molili kot Stvarnika nebes in zemlje, in tebe častili kot Mater Božjo, kot Devico milosti polno, kot Devico brez madeža izvirnega greha spočeto. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

16. dan.

Poročilo, ki ga je poslal gospod Žakomét prefektu, šlo je višje in višje, ter je prišlo do ministra. Gospod Rulánd ¹⁾ je bil minister za bogočastje. Ta človek ni verjel, da bi se res prikazovala kaka prikazen v Lurški Jami, in da bi se ondi godili čudeži. Pisal je prefektu, da je škodljivo za vero, ker se gode take neumnosti s tistimi prikaznimi in čudeži, zato naj konec naredi tistim Jamskim zmešnjavam in homatijam; svetoval mu je tudi, naj prosi Tarbskega

¹⁾ Rouland.

škofa, da bi mu pomagal ugnati Jamsko prikazen in tista lažnjiva ozdravljenja.

Gospod prefekt Masí se res obrne do škofa in ga prosi, naj bi prepovedal Bernardki in romarjem hoditi k Jami, ker bi Jamske homatije mogle škodovati sveti veri.

Kakor smo že povedali, škof Lovrene še sam ni vedel, kako bi sodil o Lurških dogodkih. Ker sam ni videl čudežev, zato ni mogel o njih izreči nikakeršne sodbe. Pametnega vzroka pa tudi ni imel za to, da bi Bernardki prepovedal hoditi k Jami. Vender je pa svetoval Lurškemu župniku, naj reče Bernardki, da pojde k Jami le takrat, kadar jo bo klical notranji glas.

Velikonočni ponedeljek, petega aprila, to je, ravno tisti dan, ko je šel prefekt k škofu, dala je Mati Božja mlinarjevi hčeri vnovič slišati notranji klic. Deklica se napoti k Jami in za njo pritisne takoj brezštevila množica.

Ta dan se je izvršil prav čuden dogodek pred očmi strmeče množice. — Sveča,

ki jo je Bernardka prinesla seboj ali dobila v dar, bila je velika, in oprla jo je deklica na zemljo, goreči konec je pa držala med prsti na pol sklenenih rok. Prikaže se Mati Božja. Deklica se zamakne, in iz spoštovanja so se ji roke nekoliko vzdignile nekako same od sebe ter prišle so počasi na konec goreče sveče. Izmed nekoliko odprtih prstov začne švigati plamen, ki se je sem ter tje nagibal pri najmanjšem pihljaju. To je trpelo dobro četrť ure. Bernardka pa je ostala nepremakljiva in zaverovana v nebeško lepoto; ni pa zapazila čudeža, ki je spravil množico v strmenje. Ljudje so se naprej rinili, da bi bolje videli. Kar se Bernardkin život lahko stresne. Žar prejde z njenega obraza. Prikazen je izginila. Veliko oseb je dekličo prijelo za roko. Pa na njej ni bilo videti nič nenavadnega. Prsti njeni niso bili nič ožgani. Ljudstvo je zagnalo glas, da je to čudež.

Ljudje so neprenehoma vreli po cesti k skalam Masabjélskim. Nič ni bilo burnega

vpitja in razgrajanja med množico. Pesmi, litanije, slavo-klici na čast Mariji: to je bilo vse, kar se je slišalo, to je bilo vse, kar je mogel gospod Žakomét zaznamovati v svoje poročilo.

Lurški delavci so razširili stezo do Jame. Obstrelili in obsekali so skalovje na več krajih. Tako so po strmih gričih naredili dosti širok in prav dober pot. To delo je bilo težavno; zahtevalo je veliko truda, časa in stroškov. Ti dobri ljudje so to delo opravljali zvečer, prišedši iz delavnic, kjer so trpeli od jutra do večera.

„Kdo vas bo plačal?“ vpraševali so jih.

„Mati Božja“, odgovarjali so.

Pred odhodom so se vsi shajali pred Jamo in so skupno molili pod milim zvezdnatim nebom.

Jama je počasi spreminjala svojo podobo. Dosle so verniki prinašali vánjo samo sveče, ki so gorele v znamenje češčenja; zdaj so pa začeli, v znamenje zahvalnosti, nositi tudi kipe Matere Božje, obljubne po-

dobe in posode s cveticami. Več oseb, ki so dobile kako posebno milost po priprošnji Lurške Matere Božje, prineslo je v Jamo svoje zlate križce z verižicami v znamenje hvaležnosti; in ti pobožni darovi so bili postavljeni v Jamo. Odkar se je razletel glas po okolici, da je treba ubogati prikazen in postaviti kapelico, začeli so metati v Jamo tudi denar. Več tisoč frankov je tako bilo pod milim nebom, brez kakega varuha, ponoči in po dnevi. Pa takšno je bilo spoštovanje, ki so ga imeli ljudje do Jame, da v vsem kraju ni bilo ne enega hudobneža, ki bi bil ukradel posvečene stvari. To je tolikanj čudnejše, ker je bilo pred nekoliko meseci okradenih več cerkev.

Veliko tujcev je prišlo v Lurd, eni iz pobožnosti, drugi iz radovednosti. Obiskovali in izpraševali so Bernardko. Pa nihče ni zapazil kake navskrižnosti na njenih odkritosrčnih besedah; nihče se ni upal reči, da deklica laže. Po nerazumljivi milosti je deklica uživala spoštovanje pri vseh, in ne enkrat

ni bila obrečena. Neviden škit jo je varoval.

Bernardka je imela le malo razumnosti za vse reči, samo sebe je pa prekosila vselej, kedar je bilo treba pričevati o prikazni. Noben ugovor je ni zbegal. Dajala je prav razumne odgovore.

Gospod Resegjér, ¹⁾ generalni svetovalec in bivši poslanec Nižjih Pirenéj, jo pride obiskat; spremljalo ga je več žensk njegove družčine. Rekel ji je pripovedovati o prikaznih prav na drobno. Ko mu Bernardka pove, da je govorila prikazen po beárnsko, vikne: „Nisi povedala resnice, ljuba moja! dobri Bog in Mati Božja ne razumeta tvojega grdega jezika“. Deklica odgovori: „Če ga ona dva ne razumeta, kdo bi pa nam dal zmožnost, razumeti ga?“

Dajala je duhovite odgovore. Nekega dne jo vpraša dvomivec: „Kako ti je mogla Mati Božja zapovedati, da jej zelišče? Ali je mislila, da si žival?“ Lepo smehljaje ga

¹⁾ Ressayguier.

deklica zavrne: „Ali to tudi o sebi mislite, kedar jeste salato?“

Dajala je priproste odgovore. Ravno prejšnji gospod Resegjér je govoril ž njo o lepoti Jamske prikazni in jo vpraša: „Ali je bila prikazen tako lepa, kakor le-te ženske, ki so prišle z menoj?“

Bernardka ogleduje krasno družčino mladih deklet in gospe, ki so spremljale obiskovalca, potem se pa namrdne nekako zaničljivo in reče: „Oh! ona je bila vse kaj drugega, kakor vse te-le ženske!“

Skušali so jo zbegati z zvitimi vprašanji, pa je niso mogli. Nekdo jo vpraša: „Če bi ti gospod župnik naravnost prepoval hoditi k Jami, kaj bi storila?“

„Ubogala bi“, odgovori Bernardka.

„Pa če bi ravno tisti čas dobila od prikazni zapoved, iti tjekaj, kaj bi potem storila pri teh dveh nasprotnih ukazih?“ Deklica odgovori prav precej, brez kakega premišljevanja: „Gospoda župnika bi šla prosit privoljenja“.

Bernardka ni nikoli govorila o prikazni, če ni bila vprašana. Težko se je naučila brati in pisati. Kedar je bil počitek, pridruževala se je tovarišicam. Rada se je igrala.

Časih je kak obiskovalec, kak tujec iz daljnih krajev poprosil šolske sestre, naj bi mu pokazale ono zamaknenko, ono posebno Božjo izvoljenko, ono posebno Marijino ljubljenko, ono Bernardko, ki je tako zaslovela. Šolska sestra jo pokaže s prstom med drugimi otroci in reče: „Tista je“. Obiskovalec pogleda, in zagleda slabotno in revno oblečeno deklico, vso zaverovano v nedolžno veselje otroških iger.

Če je tudi Bernardka večkrat videla Mater Božjo in ljudem oznanjevala nebeško povelje, vendar se ni prevzela. Ostala je otrok. Mati Božja je obvarovala njeno priprostost in nedolžnost.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, gotovo si obilno blagoslovila pridne delavce, ki

so več večerov prihiteli pred Masa-
bjélske skale, da so naredili lep in
prostoren pot do Lurške Jame, kjer
si se prikazovala Bernardki. Prosimo
te, blagoslovi tudi naše rokodelce,
poljedelce in vse druge, ki morajo
trdo delati dan za dnevom od zore do
mraka ter si kruha služiti v potu svo-
jega obraza. Blagoslovi delo njih rok,
da bodo mogli pošteno preživiti svoje
rodbine, in prosi za-nje pri svojem
Božjem Sinu, da bodo mogli voljno
prenašati vročino dneva, in da po tr-
dem delavniku, ki ga imajo na zemlji,
pridejo v nebesa, kjer bodo vso večnost
obhajali nedeljo, kjer bodo počivali
od pozemeljskega truda in obilo plačilo
uživali za vse dobro, kar so na zemlji
sejali. — Lurška Mati Božja, za nas
Boga prosi! Amen.

17. dan.

V Nižjih Pirenéjah je v Neju ¹⁾ živel fant, star petnajst let. Ime mu je bilo Henrik Biskét, ²⁾ in bil je bolan. Leta 1856 je imel hudo vročinsko bolezen, vsled ktere se mu je na desni strani vratu naredil tor, ki se je počasi razširil do prs in do lica. Ta otekline je bila debela kakor pest. Fant se je samih bolečin valjal po tleh. Gospod doktor Sibervjél, ³⁾ prav imeniten v tamošnjem kraju, je prebodel tor, ki se je naredil pred štirimi meseci, in izteklo je silo veliko gnoja. Pa Henrik ni ozdravel. Ko je poskusil zdravnik več zdravil, pa brez uspeha, zmislil se je na toplice v Kotrézu. ⁴⁾ Leta 1857 se je mladi Biskét kakih petnajstkrat izkopal meseca oktobra, to je, tisti čas, ko v imenitne toplice prihajajo reveži po odhodu bogatih topličarjev. Pa bolj mu je škodovalo, kakor koristilo. Bolezen se je

¹⁾ Nay. ²⁾ Busquet. ³⁾ Subervielle. ⁴⁾ Caunterets.

shujšala, če mu je tudi kterikrat kaj odleglo za hip. Nesrečni fant je na mestih, ki smo jih povedali, imel velik in odprt tor, ki je dajal obilo gnoja in pokrival gornji del prs in celo stran vratu; in že je bil obraz v nevarnosti. Zraven tega strašanskega uljesa se je prikazalo dvoje bezgalkastih oteklin.

V takem stanju je bil ta mladeneč, ko je sklenil zdravja poiskati v Jamski vodi, o kateri je slišal pripovedovati taka čuda. Hotel je peš romati k skalam Masabjélskim, pa bil je preslab; njegovi starši ga pa niso hoteli tjekaj peljati. Pobožni Henrik je bil te misli, da ga ozdravi Mati Božja, ki se je prikazovala Bernardki. Poprosil je sosedo, ki je šla v Lurd, naj bi mu prinesla steklenico Jamske vode. Prinesla mu jo je sredo večer, 28. aprila. Zvečer proti osmem je mladeneč pokleknil in molil k Materi Božji, preden je šel spat. Ž njim so tudi molili njegovi bratje in njegove sestre, njegov oče in njegova mati.

Henrik se uleže. Doktor Sibervjél mu je večkrat rekel, naj nikdar nikoli ne rabi mrzle vode, da se bolezen ne shujša; pa takrat je Henrik mislil na vse drugo, kakor na zdravniške predpise. Odvije povoje in cufanje, ki je pokrivalo tor in oteklini, pomoči platnenko v Jamsko vodo, ter si umiva in spira rane s čudodelno studenčnico. Vere mu ni manjkalo. Mislil si je: „Ni mogoče, da me Mati Božja ne bi ozdravila“. V tem upanju zaspi trdo.

Ko se zbudi, bilo je njegovo upanje spolnjeno: vse njegove bolečine so ponehale, vse njegove rane so se zacelile; bezgalki ste izginili; po uljesu ni ostalo nič drugega kahor obrunek, ki je bil močen, kakor da bi se bil polagoma naredil. Ozdravljenje je bilo popolno, naglo, brez počasnega okrevanja.

Zdravniki so komisiji poslali poročilo o tem ozdravljenju, in vsi so priznali, da se je zgodil čudež nad tem mladenčcem.

Ko so se vsi ti čudeži godili na raznih straneh, med tem je pristopila neka na videz malostna okoliščina, ki je pa imela najodločnejše nasledke na razvijanje Jamskih dogodkov.

Gospod prefekt Višjih Pireněj je namreč presodil takrat, da njegovi konji niso dosti dobro spravljani, in da bi bilo dobro, postaviti prostorne in lepe konjake. K nesreči mu je manjkalo sveta; svojega dvorišča ali vrta pa ni hotel onečediti s takšnim zidanjem. Hiša Tarbskega prefekta je prav soseda škofijski cerkvi. Med obema poslojema je prejšnje pokopališče le-te cerkve. Gospod prefekt je dejal sam pri sebi, da bi bil ta prostor popolnoma dober za konjake in kolarnice. Kar je gospod Masí nameraval, izvršil je vselej tudi kmalu. Med kamenjem in mrtvaškimi kostmi je dal kopati jame za temelj, in kmalu se je na križišču vzdigovalo zidanje, potrebno za uradne konje. Gospod prefekt je zidanje postavil ravno nasproti nekim prejšnjim

vratom škofijske cerkve, k večjemu tri korake proč, tako da bi se hrup iz konjaka moral močno razlegati v cerkev.

Taka nespodobnost je morala škofa užaliti. Gospod Lovrenc je zastonj poskušal dokazati gospodu Masíju, da je ta prostor posvečen, da je cerkvena last, in da konjska noga ne sme motiti ne miru mrtvih ne molitve živih. Gospod prefekt ni znal odnehavati. Mogoče, da je prav močno želel ustreči škofu, pa se vendar ni zmenil za njegove opomine. Na starem pokopališču je obdržal delavce, ki so mu zidali konjake. Ker je tako trdovratno skrunil grobove, stopi škof Lovrenc očitno na noge in pošlje pogumen ugovor ministru, naj bi dal podreti nespodobno in pohujšljivo zidanje. Prav krepka in prav spodobna škofova pritožba razžali močno prefekta. Po svoji navadi je postajal čedalje trdovratnejši. Hitel je v Pariz, da bi zá-se pregovoril ministra. Pravda se je vlekla več mesecev in naposled je škof zmagal. Na prostoru, kjer so podrli

Ko so se vsi ti čudeži godili na raznih straneh, med tem je pristopila neka na videz malostna okoliščina, ki je pa imela najodločnejše nasledke na razvijanje Jamskih dogodkov.

Gospod prefekt Višjih Pireněj je namreč presodil takrat, da njegovi konji niso dosti dobro spravljene, in da bi bilo dobro, postaviti prostorne in lepe konjake. K nesreči mu je manjkalo sveta; svojega dvorišča ali vrta pa ni hotel onečediti s takšnim zidanjem. Hiša Tarbskega prefekta je prav soseda škofijski cerkvi. Med obema poslopjema je prejšnje pokopališče le-te cerkve. Gospod prefekt je dejal sam pri sebi, da bi bil ta prostor popolnoma dober za konjake in kolarnice. Kar je gospod Masí nameraval, izvršil je vselej tudi kmalu. Med kamenjem in mrtvaškimi kostmi je dal kopati jame za temelj, in kmalu se je na križišču vzdigovalo zidanje, potrebno za uradne konje. Gospod prefekt je zidanje postavil ravno nasproti nekim prejšnjim

vratom škofijske cerkve, k večjemu tri korake proč, tako da bi se hrup iz konjaka moral močno razlegati v cerkev.

Taka nespodobnost je morala škofa užaliti. Gospod Lovrenc je zastonj poskušal dokazati gospodu Masíju, da je ta prostor posvečen, da je cerkvena last, in da konjska noga ne sme motiti ne miru mrtvih ne molitve živih. Gospod prefekt ni znal odnehavati. Mogoče, da je prav močno želel ustreči škofu, pa se vendar ni zmenil za njegove opomine. Na starem pokopališču je obdržal delavce, ki so mu zidali konjake. Ker je tako trdovratno skrunil grobove, stopi škof Lovrenc očitno na noge in pošlje pogumen ugovor ministru, naj bi dal podreti nespodobno in pohujšljivo zidanje. Prav krepka in prav spodobna škofova pritožba razžali močno prefekta. Po svoji navadi je postajal čedalje trdovratnejši. Hitel je v Pariz, da bi zá-se pregovoril ministra. Pravda se je vlekla več mesecev in naposled je škof zmagal. Na prostoru, kjer so podrli

konjake, raste zdaj trava, in na sredi kaže mrtvaško drevo, da ondi počiva pepel mrtvakov.

Pa tisti dan, ko je škof napel tožbo zoper prefekta, bila je za vselej raztrgana sloga, ki je dosle vladala med okrajnim in škofijskim glavarjem. Prefekt je bil jezen na škofa. Nič več mu ni hotel ugajati, ampak sklenil je nagajati mu. Kakor se je hotel polakniti cerkvenega sveta za nesrečne konjake, tako je sedaj sklenil gledé Lurških čudežev siloma poseči v duhovno škofovo oblast:

Sodišče in Žakomét sta zopet izpraševala Bernardko, da bi jo ujela v besedi, pa brez uspeha. Ne policijski komisar ne gospod Ditúr nista mogla najti na nji nič napačnega. Ta mala pastarica, stara trinajst ali štirinajst let, nevedna, ki ni znala ne pisati ne brati, še ne govoriti francosko, je s svojo veliko priprostostjo v zadrege spravljala izvedene in zvite.

Neka tuja in neznansko bogata rodovina je baje hotela Bernardko vzeti za svojo; zraven je pa njenim staršem ponudila denarja deset tisoč frankov in jim dovolila ostati pri hčeri. Pa ti pošteni ljudje niso marali sprejeti te ponudbe, in hoteli so ostati ubogi.

Cesarski prokurator Ditúr ni mogel najti v zakoniku nikakeršne postave, ki bi mu dajala pravico, zgrabiti Bernardko in jo zapreti. Ko bi pa Bernardko zaprli brez kakega vzroka, imelo bi to slabe nasledke za tiste uradnike, ki bi jo zaprli. Pred postavo je bila deklica nedolžna, in nihče je ni smel zapirati.

V neznanski skladanici postav je neko strašansko, neprevidno narejeno orožje, ki ima jako hvalevredni namen, človeka braniti proti samemu sebi. S tem orožjem v roki morejo hudobni in zaslepljeni ljudje počenjati najstrašnejše grozovitnosti, to je, po svoji volji zapirati nedolžne ljudi, ki se še sklicevati ne morejo na višje sodišče.

To je postava o norih. Če eden ali dva zdravnika dasta spričevalo, da je kdo nor ali zmešane pameti, smejo nesrečnika precej zgrabiti in zapreti v hišo za norce, in revež se ne more braniti in sklicevati na višje sodišče.

Prefekt gospod Masí je menil, da se čudeži ne morejo goditi dan današnji. Ker sodišče ni moglo zapreti Bernardke zavoljo goljufije, sklenil je spraviti jo v drugačen zapor, v hišo za norce.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, slišali smo danes o pokopališču, kjer počivajo rajniki od pozemeljskega truda. Prosimo te za vse tiste, katerih trupla počivajo na naših pokopališčih, in katerih duše še trpé neznanske muke v vicah. Zlasti te pa prosimo za duše svojih znancev, prijateljev, dobrotnikov,

svojih staršev, bratov in sester: za duše vseh tistih, ki so bili z nami zjedinjeni z vezjo ljubezni, in ki zdaj v vicah plačujejo svoj dolg s strašanskim trpljenjem: reši jih iz vic, prosi zá-nje svojega Sina: če Ga boš prosila, gotovo te usliši. Vsa priroda se veseli: gozdi so se oblekli v zeleno obleko, po travnikih se zibljejo pisane cvetlice, ptički letajo od drevesa do drevesa, od gozda do gozda, veselo prepevaje svoje pesmi, tudi ljudje se veselé nove spomladi, novega življenja: — le duše v vicah trpé in žalujejo v neznanskih bolestih. Prosimo te, usmili se jih! pomagaj jim! — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

18. dan.

Ko je izvedel gospod prefekt, da se je Mati Božja vnovič prikazala in da je povedala Bernardki svoje ime, poslal je k. Subirúzovim dva Lurška zdravnika. Ta dva gospoda nista verjela ne v prikazni ne v čudeže. Že tri tedne sta razlagala nauk o katalapsiji, somnambulizmu, halucinaciji, in sta se srdito vojskovala zoper izviranje studenca, zoper nagla ozdravljenja, ki so se godila proti vsem zdravniškim naukom.

Gospod prefekt je izpoznal v svoji modrosti za dobro, takim ljudem izročiti preiskovanje Bernardke. Ta dva gospoda sta pretipala dekletovo glavo, pa nista našla nič poškodovanja. Dekletovi odgovori so bili pametni, brez kake čudne posebnosti. Nič razdraženosti ni bilo najti v njenih čutnicah. Naduha je sicer večkrat zdelavala dekletove prsi; pa ta bolezen ni bila nič v zvezi z zmešanjem možganov.

Oba dva zdravnika, ki sta bila sicer prav vestna kljubu svojim predsodkom, za-
znamovala sta vse te reči v poročilo, ter
sta pričevala, da je dekletov stan prav zdrav
in pravilen. Ker je o prikazovanjih govorila
deklica vedno enako, sta ta dva zdravnika,
ki nista verjela v takšne prikazni, ravno
na to oprla svoje mnenje, da Bernardko
morebiti motijo oči in ušesa.

Gospodu prefektu je to poročilo za-
dostovalo. S pomočjo tega pisanja in pa
postave od 30. junija leta 1838, je sklenil,
Bernardko prijeti in priversti v Tarbsko
mesto, da bi bila za nekaj časa spravljena
v špital, potem pa v hišo za norce.

Ni bilo še vse storjeno s tem, da se
deklica odpravi: treba je bilo tudi postaviti
jez nenavadni navdušenosti ljudi. Zato ni
treba družega, kakor Jamo pripoznati za
kraj molitve ter pograbit obljudne podobe
in darove vernikov. Ko bi se pa verniki
ustavljali, je v Tarbu škadron konjikov, ki
bi precej rogovileže ugnali.

Takrat je bilo nabiranje vojaških novakov. V tej okoliščini je gospod Masí imel priliko, iti v Lurd in ondi videti tamošnje župane. Ko je v cesarskem imenu pobral strahoviti davek krvi, ki se imenuje novačenje, spregovoril je županom govor gledé Lurških prikazni in čudežev. Govoril je županom, da prizori, ki se godé v Jami, lahko pripravijo vero ob veljavo. Prizadeval se je dokazati jim, da je bila nepostavnost storjena takrat, ko se je Jama spremenila v kraj molitve; da se je pa Jama res spremenila v kraj molitve, spričujejo dovolj pobožna znamenja in sveče, ki so vanjo postavljene. In gosposka je dolžna odpraviti to nepostavnost, ker se po postavi ne sme ustanoviti nika-keršno očitno molišče, če vlada ne dovoli. Naposled jim je rekel: „Ne boste se začudili, gospodje, če vam povem, da sem ukazal policijskemu komisarju pobrati vse stvari, ki so postavljene v Jamo, in odnesti jih v županijo, kjer jih lahko dobodo lastniki. Tudi sem ukazal, Bernardko prijeti in od-

vesti v Tarbsko mesto v hišo za norce, kjer jo bodo zdravili zdravniki na deželne stroške; vse tiste pa, ki raznašajo lažnjivo govorico o Jamskih prikaznih in čudežih, kaznjeval bodem kot razširjalce lažnjivih novic“.

To se je godilo 4. maja. Tako je gospod Masí ukazal, Bernardko zapreti in Jamo oropati pobožnih daril. Če bi se pa ljudje uprli, kedar bi zapirali Bernardko, je pripravljen škadron vojakov, ki bi naglo zaдушili upor.

Župan je dobil povelje od prefekta, zapreti Bernardko; policijski komisar pa, iti k skalam Masabjélskim in Jamo oropati vsega, kar so verniki vánjo postavili iz pobožnosti ali zahvalnosti.

Kakor se je tudi Lurški župan, gospod Lakadé, ogibal povedati svojo misel o Lurških dogodkih, gledal je vender-le z nekakim strahom, kako gosposka zavija na pot sile. Bil je v skrbeh. Ni vedel, kako se bode ljudstvo vedlo. Res je, gospod prefekt je rekel, da pošlje lahko škadron konjikov, ki bi ohranil

mir v Lurdu, kedar bi zapirali Bernardko; pa tudi to ga ni moglo kaj pomiriti. Čudeži so mu delali preglavico. Ni vedel, ali bi ugajal prefektovi zapovedi, ali ljudstvu in nebeškim močem. Da bi podprl svojo srčnost, obrnil se je do cesarskega prokuratorja, gospoda Ditúrja; in oba dva skupaj sta šla naznanit Lurškemu župniku, da je prefekt ukazal zapreti deklico. Razlagala sta gospodu župniku Peramálu, kako je prefekt, po postavi od 30. junija leta 1838, ravnal prav postavno.

Duhoven ni mogel skriti svoje velike nejevolje nad grozovito krivico take naredbe in ves nejevoljen zavpije; „Ta deklica je nedolžna! in gospod cesarski prokurator, dokaz temu je, da ji kot uradnik niste mogli dokazati ne najmanjše goljufije! Vsako sodišče jo mora izpoznati za nedolžno. Vsak prokurator, vsak pameten človek mora reči, da je krivica, zapirati deklico“.

Gospod Ditúr odgovori župniku: „Saj je tudi sodišče ne zapira. Na poročilo dok-

torjev je gospod prefekt veleva zapreti Bernardko kot tako, ki je zmešane glave; in to na njeno korist, da bo ozdravljena“.

„Takšna naredba“, povzame duhoven, ki se je razvnel čedalje bolj, „bila bi najostudnejše preganjanje; toliko ostudnejše, ker se dela, kakor da hoče pomagati, in ker namerava zgrabiti ubogo stvar, ki se ne more braniti. Če duhovni čakamo, da bi se še bolj razjasnili Jamski prigodki, da bi mogli izreči o njih pravo sodbo, vender vemo že dovolj, da Bernardka ni zmešane glave. Če vaša dva zdravnika ne moreta dokazati, da je deklica zmešana, zakaj bi neki imela več pravice, soditi o njeni norosti ali zdravi pameti, kakor kdo drugi izmed neštevilnih obiskovalcev, ki so deklico izpraševali in videli, da je popolnoma zdrave pameti? Gospod prefekt nima nikakršne pravice Bernardko zapirati. Kot duhoven Lurškega mesta moram skrbeti za vse, zlasti za najslabotnejše. Pojdita povedat gospodu Masíju, da me njegovi žandarji

najdejo na pragu tiste uboge rodbine, in da bodo morali mene podreti, iti čez moje telo in pohoditi mene, predno se dotaknejo lasu na glavi mlade deklice“.

Prokurator in župan omolkneta za hip. Potem sta govorila o naredbah gledé Jame.

„Kar se tiče Jame“, povzame duhoven, „če jo gospod prefekt hoče, v imenu postave, oropati darov, ki so jih romarji nanosili v čast Matere Božje, naj jo oropa. Verniki bodo užaljeni in celó razkačeni, branili mu pa ne bodo. Prepričan naj bo, da znajo tukaj ljudje spoštovati gosposko, še celó takrat, kedar ravna krivično“.

Znano je bilo, da Lurški gospod župnik neustrašeno izpolnjuje vse to, kar izpozna za svojo dolžnost; zato je bilo prav lahko pričakovati, da vsa ta stvar ne bo tekla tako gladko. Njegovo odločno vedenje je hodilo prav navskriž prefektovim naklepom.

Gospod Lakadé je bil prepričan, da Lurški gospod župnik prav gotovo izvrši, kar je rekel. Da bi pa nepričakovano zgrabil

in zaprl Bernardko, ni bilo misliti zdaj, ko so ljudje vedeli za vse to in bistro pazili. Sicer se je pa tudi župan nekoliko bal zapreti Bernardko, ker so mu Jamski čudeži vedno stali pred očmi.

Gospod Lakadé je sporočil prefektu, da je Lurški gospod župnik pripravljen Bernardko braniti s svojimi rokami; pristavil je, da on Bernardke ne bo zapiral, in to zato ne, ker bi se gospod župnik temu uprl, in ker bi ljudje, kakor so navdušeni, lahko napravili srdit punt proti postavljeni gosposki; raje se odpove županstvu.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, po Lurškem župniku si se potegnila za Bernardko, za preganjano pravico. Zahvaljujemo se ti za to, in te tudi prosimo, poganjaj se še za pravico, saj vidiš, kako hudobni duh okolo dere in s pomočjo hudobnih ljudi zatira pravico.

Kolikokrat vidimo, kako pravica na križu umira, in kako pod križem resnica solze pretaka! Krivičniki nosijo po koncu svoje hudobne glave, pošteni ljudje pa, ki ljubijo resnico in se poganjajo za pravico, morajo prenašati zasmehovanje, zaničevanje, preganjanje. Ponižaj po vsem svetu tiste, ki razširjajo kraljestvo teme in hudobnega duha, in izprosi moč, stanovitnost in zmago vsem tistim, ki se potegujejo za kraljestvo Božje. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

19. dan.

Xo je bila Bernardka tako v nevarnosti priti v hišo za norce, pripravljal se je gospod Žakomét, prefektovo naredbo izvesti pri skalah Masabjélskih. Glas o tem, da

je prefekt ukazal oropati Jamo, razletel se je kakor blisk in je razburil vse mesto. Vsi ljudje so ostrmeli in nejevoljno govorili: „Mati Božja je blagovolila dol stopiti med nas in delati čudeže; kako jo pa sprejemljejo! To mora priklicati jezo iz nebes!“

Najmrzlejše duše so se zganile; temna nejevolja se je prikazovala med ljudstvom. Duhovni so skušali pomiriti razkačene ljudi.

Darov je bilo v Jami silo veliko, in ni jih bilo moči odnesti na rokah. Gospod Žakomét gre na pošto k gospodu Barjóžu ¹⁾ prosit voza in konj. Poštar mu odgovori: „Svojih konj ne posojujem za take voznje.“ Komisar odide drugam. Po vseh gostilnah in pri vseh voznikih je prosil voza, pa brez uspeha. Najrevnejši ljudje mu niso hoteli ustreči, če je tudi do trideset frankov ponujal za pot, ki je dolg samo nekoliko stotakov. Ko so ljudje zaslišali o tridesetih

¹⁾ Barioge.

frankih, primerjali so jih s tridesetimi srebrniki, za ktere je bil naš Zveličar izdan. Naposled je dobil pri kovaču dekleta, ki mu je za ta denar posodilo, česar je potreboval. Ko ga je množica videla priti od le-te hiše z napreženim vozom, bila je toliko bolj nejevoljna, ker kovačevi ljudje niso bili revni.

Žakomét jo zavije k Jami. Mestni policaji spremljajo voz. Silo veliko ljudi je šlo za njimi; strašna jeza se je zbirala v njih srcih. Tako pridejo pred Masabjélske skale. Komisar začne v Jami pobirati izprvega denar. Potem ugasi svečo za svečo, grabi molke, križe in razne druge stvari, ter jih daje mestnim policajem, ki so jih nosili na voz.

Ko je bila Jama oropana vsega, hotel je gospod Žakomét odpraviti še ograjo, ki je bila pred Jamo. Manjkalo mu je sekire. Izmed ljudi, ki so drva sekali na žagi, mu nobeden ni hotel posoditi svoje. Neki drug delavec, ki je delal nekoliko

v stran od tovarišev, ni se upal ustavljati, in prepustil mu je svojo sekiro. Gospod Žakomét se sam loti dela. Nekoliko krat mahne s sekiro, in slaba ograja je bila precej razdejana. Množica je gledala to silno podiranje, gledala je človeka, ki s sekiro razbija po lesu, in to jo bolj pretrese, kakor vse drugo. Zatoné grožnje. Žakomét se ozre in pokaže svoje blede, prepadeno obličje. Na videz žalosten reče ljudem: „Kar delam, ne delam sam od sebe. Višjo gosposko moram ubogati, če tudi s krvavečim srcem. Krivice ne zvracujte na-me!“

Med množico se zaslišijo glasovi: „Mirujmo! ne delajmo sile! Prepustimo vse Božji roki!“ Dasi tudi so bili ljudje silo razkačeni, vendar so mirovali, kakor jim je duhovščina svetovala. Komisar in mestni policaji so odpeljali voz brez ovire do županije, kjer so odložili vse stvari, pobrane v Jami. Denar je bil izročen gospodu županu.

Drugi dan sta se zgodila dva dogodka, ki sta močno pretresla ljudstvo. Deklica, ki je dala konja in voz gospodu Žakométu, padla je s senice in si je zlomila rebro. Možu, od kterega je dobil komisar sekiro na posodo, da je podrl Jamno ograjo, je ravno ta dan zmučkala obe nogi debela hrastova deska, ki jo je hotel sam postaviti na delavsko klop.

Množica je imela ta dva dogodka za Božjo kazen. Gospod prefekt Masí se pa ni zmenil za te dve nesreči. Ni verjel, da bi Bog dajal bolezen in zdravje. Znamenja nebeške srditosti ga niso tako vznemirjala, kakor pa nepremakljivo vedenje župnika Peramála, ki je sklenil z lastno roko braniti Bernardko, ko bi jo hoteli zapreti. Ob kratkem, župnika se je bolj bal kakor Boga. Bil je res v sitnem položaju: gospod župan Lakadé ni hotel zgrabiti in zapreti Bernardke; velika nejevolja se je razodevala, ko je Žakomét jemal darove iz Jame. Vse to mu je delalo veliko preglavico. Izpoznal

je, da ne bi bilo varno zapirati Bernardke. Ko bi bila zdravnika dokazala, da je Bernardka zmešane pameti, ne bi se prav nič pomišljal Bernardke zapreti v hišo za norce; ker je bila pa deklica prav zdrave pameti, zato se je ni upal zapirati. Kakor je bil trdovraten, moral je vender-le odnehati ter je pustil deklico pri miru. Vender je pa bil prepričan, da bo naposled kakor tako ugnal Jamsko prikazen in Jamske čudeže.

Nejeverniki so se vedno umikali.

Ko je Bernardka govorila, da vidi prikazen v Masabjélskem skalovju, niso verjeli, ampak smehljali so se zaničljivo, rekoč, da deklica slepari. Ker ta njih trditev ni obstala, rekli so, da deklica sicer ne slepari, ampak da je bolna, in v svoji bolezni misli videti, česar ne vidi, in misli slišati, česar ne sliši.

Ko je začel na povelje nebeške prikazni izvirati studenec pod Bernardkinimi rokami, hoteli so ga čisto utajiti, rekoč, da v Masabjélski Jami ni nikakeršnega stu-

denca. In vendar se je vsak človek lahko prepričal, da res izvira nov studenec, ki daje na dan več kakor sto tisoč litrov vode.

Studenec je začel čudovito ozdravljati, in nejeverniki so tudi ozdravljenja tajili, rekoč, da studenec še nobenega ni ozdravil. Tako so nejeverniki tajili vse Jamske dogodke, da si tudi jih ni moči utajiti.

Jamska voda je ozdravljala bolnike v hipu; zdravniki so sami rekli, da so takšna ozdravljenja čudeži. Vendar pa nekteri bolniki tudi niso ozdraveli v hipu, ampak le polagoma, ko so večkrat Jamsko vodo pili ali se ž njo umili; tako da se ni moglo za gotovo reči, ali se je tudi na teh bolnikih zgodil čudež ali je voda iz svoje moči pomagala.

V neki vasi blizu Lurda, ki se imenuje *Žéz*,¹⁾ je bil sedemletni deček, na katerem se je zgodilo takšno ozdravljenje, ki ga lahko vsak pripisuje ali posebni milosti Božji ali pa sami vodi. Ta deček, imenovan *Lasbarélj*,²⁾ je bil čisto pokvečen;

¹⁾ Gez. ²⁾ Lasbareilles.

imel je okostje skrivljeno na hrbtu in na prsih. Njegove prav drobne in skoro suhe noge so bile hrome. Nesrečni otrok še ni nikoli hodil. Vedno je ležal ali sedel. Kadar je moral premeniti svoj prostor, prenesla ga je mati na rokah. Tamošnji zdravnik je rekel, da ga ne more ozdraviti; in ker je bila sključenost popolnoma zraščena, niso nikoli več poskusili drugzega zdravila.

Starši tega nesrečnega otroka so slišali praviti o Lurških čudežih, in priskrbeli so si Jamske vode. V dveh tednih so trikrat umivali sinčkovo telo, toda brez uspeha. Pa vera jim zavolj tega ni upadla. Četrtrič so ga umili veliki četrtek, to je, prvega aprila 1858. Ta dan je otrok naredil prav sam nekoliko stopinj. Umivanje je pomagalo čedalje bolj, in dečku se je počasi boljšalo. Toliko je ozdravel, da je čez tri ali štiri tedne hodil skoro ravno tako, kakor drugi ljudje. Suhost je polagoma izginila z nog, ravno tačas, kakor slabost, in prsi so se skoro popolnoma poravnale. Vsi vaščanje,

ki so poznali prejšnje stanje otrokovo, imeli so to za čudež, dasi tudi je mogoče trditi, da ni bil čudež.

Še nekoliko družih bolnikov je tako polagoma ozdravelo.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, slišali smo danes, da je zadela nesreča dekleta, ki je dalo voz, in delavca, ki je posodil sekiro. Tudi nam pošilja Bog nesreče, da bi se zdramili iz greha in začeli pobožno živeti. Pa koliko jih je med nami, ki imajo oči, da ne vidijo, in ušesa, da ne slišijo! Nehté zagledati Božje roke v nadlogah, ki jih zadevljejo; nehté izpoznati kazni Božje v nesrečah, ki jih tepejo. Prosimo te, zbriši nam oči, da bomo videli v nesrečah, ki nas tarejo, roko Božjo; odpri nam ušesa, da bomo

v nadlogah in križih, ki nas pritiskajo, zaslišali glas Božji, ki nas kliče in drami k poboljšanju življenja; omehčaj nam srca, da se že vender enkrat usmilimo svojih duš in se resno potrudimo za svoje zveličanje. Vero imamo sicer trdno, ali volja naša je slaba. Vemo sicer, da noben grešnik ne pride v nebesa, in vender nakladamo greh na greh, pa ne pomislimo, da nas takšno življenje ne more privedi v nebesa, ampak v večno pogubljenje. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

20. dan.

Xo so videli nejeverniki, da ne morejo utajiti ozdravljenj, in ko so videli, da Jamska voda ozdravlja tudi polagoma, vdali so se

zopet, rekoč: „Res je, Jamska voda ozdravlja, pa to še niso čudeži; ta voda je taka, kakor so druge toplice, samo da ima v sebi prav prav veliko zdravilne moči; zato pa tudi hitrejše ozdravlja, kakor druge toplice“.

Zdaj so morali neverniki le-še dokazati, da ima Jamska voda res v sebi zdravilne moči. Gospod prefekt je pisal Lurškemu županu, naj dá razkrojiti Jamsko vodo. Kemikar Latúr Trijski ¹⁾ je res vodo razkrojil in preiskoval, iz česa da je in kakšne lastnosti da ima. In našel je, da ima v sebi veliko zdravilne moči. Odpisal je županu tako: „Mislimo, da se ne motimo, če rečemo gledé skupnosti in lastnosti tvarin, iz katerih je sestavljena Jamska voda, da se zdravniška veda morebiti ne bo obotavljala pripoznati njenih posebnih zdravilnih moči“. Župan je le-ta kemikarjev odgovor poslal prefektu Masíju.

Zdaj so bili nejeverniki veseli, češ, dokazano je, da ima Jamska voda zdravilne

¹⁾ Latour de Trie.

moči, in da Jamska ozdravljenja nikakor niso čudeži. Potemtakem pri Jami ni treba zidati kapelice, ampak kopališče.

Gospod prefekt Masí je bil res delaven človek. Nekako opoldne 4. maja je govoril županom Lurške okolice, da je ukazal Bernardko zapreti in Jamo oropati. Zvečer 4. maja je bila Jama oropana darov in podob. Zjutraj 5. maja je izvedel, da ni mogoče zapreti Bernardke, in je popustil to naredbo. Zvečer 6. maja je imel v rokah razkroj Jamske vode. Oborožen s tem zadnjim in važnim papirjem je čakal, kaj bode počenjala Bernardka in kako se bo vedlo ljudstvo. Upal je, da se bo posušil Jamski studenec v poletinski vročini, pa njegovo upanje se ni izpolnilo.

Jamski studenec je tekel neprenehoma, in Jamska prikazen je vedno ljudi ozdravljala.

Kakih šest ali sedem kilometrov od Lurda, v Lubažáku ¹⁾, živela je neka dobra

¹⁾ Loubajac.

žena, kmetica, nekđaj pridna za delo, ki jo je pa zadela nesreča, da osemnajst mesecev ni mogla prav nič delati. Imenovala se je Katarina Latapí-Šuát. ¹⁾ Oktobra leta 1856. je šla na hrast želod otepat, omahnila je in padla tako močno, da si je izvinila desno ramo in zlasti roko. Izurjen zdravnik ji je precej naravnal ramo, ki je počasi prišla v pravo stanje, vender se pa njena velika slabost ni mogla odpraviti. Najpridnejše oskrbovanje ni moglo dati gibičnosti tre mprstom, ki so najimenitnejši na roki. Palec, kazalec in sredinec so ostali popolnoma zakrivljeni in trdi, da jih ni mogla ne stegniti ne ganiti. Nesrečna kmetica — stara še le osem in trideset let — ni mogla ne šivati, ne presti, ne plesti, ne opravljati drugih gospodinjskih del. Zdravnik jo je prav dolgo, pa brez uspeha, zdravil, potem ji je rekel, da je nezdravna in da ne bo nikoli več delala z roko. To so bile zá-njo žalostne besede.

¹⁾ Latapie-Chouat.

Reveži živijo le od dela, in če delati ne morejo, morajo pomanjkanje trpeti.

Ko so se začeli čudeži goditi v Masabjélski Jami, bila je nesrečna Katarina neko noč prav hitro vzbujena od neke nagle misli. Pripovedovala je sama: „Neki notranji duh mi je prigovarjal z veliko močjo: „Pojdi v Jamo! pojdi v Jamo, in ozdravljena boš!“ Ta notranji duh, ki ji je tako prigovarjal, bil je gotovo njen angelj varuh.

Bilo je zjutraj ob treh. Katarina pokliče svoja dva fantiča, ki sta bila dovolj velika za spremljanje. Svojemu možu reče: „Le delaj doma; grem v Jamo“. On ji je odsvetoval, pa si ni dala dopovedati. Odide s svojima otrokoma. Mesec je svetil. Noč je bila strašno tiha, le čas ter čas je kaj zašumelo; polje je bilo popolnoma samotno, in v blede mesečini je bilo videti temne podobe: vse to je delalo strah otrokoma. Tresla sta se in obstajala pri vsaki stopinji. Katarina ju je osrčevala. Ona se ni nič bala, čutila je, da gre k življenju. Za svi-

tanja pridejo v Lurd. Srečajo Bernardko. Nekdo ji pove, da je to zamaknenka. Katarina ne reče nič, ampak stopi k deklici, ki je bila blagoslovljena od Boga in ljubljena od Marije, pa se ponižno dotakne njene obleke. Potem gre naprej k skalam Masabjélskim, kjer je že klečala množica romarjev.

Katarina poklekne in moli s svojima otrokoma. Ko odmoli, vstane in mirno vtakne roko v čudežno vodo. In zdajci se ji prsti stegnejo, zdajci ožive njeni prsti in dobodo gibičnost. Mati Božja je ozdravila neozdravno bolnico. Kaj stori Katarina? Katarina se nič ne začudi, nič ne zavpije, ampak zopet poklekne in se zahvaljuje Mariji in Bogu. Osemnajst mesecev ni mogla rok skleniti; zdaj, po tolikem času, moli vprvič s sklenenimi rokami, in sklepa oživljene prste z drugimi. Ko odmoli, reče fantičema: „Vstani zdaj in pojdimo“. Prime vsakega za roko in jo odrine proti Lubažáku. Srečnejša, kakor moremo dopovedati, prehodila je daljni pot in slabe ceste, ki so jo ločile od doma.

Otročiča se nista nič več bala, kakor po noči: solnce je vzišlo, in njiju mati bila je ozdravljena.

V Bordéru, ¹⁾ blizu Néja, je bila osemdeset let stara vdova, Marija Lanú-Domanžé, ²⁾ ki jo je pred tremi leti mrtvoud zadel na celi levi strani. Ne ene stopinje ni mogla narediti brez tuje pomoči, in vsled te slabosti ni bila za nobeno delo. Ko je gospod doktor Puemiró ³⁾ iz Mirpoáza ⁴⁾ brez uspeha poskusil nekoliko zdravil, da bi oživil zamrle ude, nehal jo je zdraviti. Ko je ubožica videla, da ji zdravnik ne more pomagati, spomni se Masabjélskega studenca. Pošlje človeka v Lurd, da bi ji prinesel nekoliko Jamske vode. Ko dobo vode, jo nekaj močno pretrese. „Vzemite me iz postelje“, reče, „in držite me pokonci“. Vzdignili in oblekli so jo prav naglo. Tisti, ki so jo oblačili, in tisti, ki so vse to gledali, bili so nekako

¹⁾ Bordères. ²⁾ Lanou-Domengé. ³⁾ Poueymiroo.
⁴⁾ Mirepoix.

zbežani. Dve osebi jo vzdignete in držite pokonci, podpirajoč jo pod pazduhami. Dadé jej čašo Jamske vode. Marija stegne tresočo roko proti rešilni vodi, in vtakne v njo prste. Potem se prekriža, prinese čašo k ustom in pije vodo polagoma. Bila je bleda, tako bleda, da so že mislili, kar omedlela bo. Pa zdajci se bolnica poravna in pogleda okolo sebe. Potem veselo zavpije, kakor v znamenje zmage: „Spustite me! spustite me hitro! Ozdravljena sem!“

Tista dva, ki sta jo držala, odmakneta nekoliko roke prav počasi. Marija se zdaj požene in začne hoditi tako varno, kakor da ne bi bila nikoli bolna. Nekdo, ki se je pri vsem tem še nekako bal, ji pomoli palico, da bi se opirala. Marija pogleda palico in se nasmehne, potem jo prime in zaničljivo vrže od sebe, kakor kako reč, ki je ne bo več treba. Od tega dne se je zopet vrnila k težkemu poljskemu delu.

To se je zgodilo meseca maja. Meseca julija so ljudje videli, kako je Marija, osem-

deset let stara ženica, krepko žela, in da kratkomalo ni bila zadnja pri težavni žetvi. Njen zdravnik Puemiró je rekel, da se je nad to ženo zgodil prav pravi čudež.

Molitev.

Lurška Mati Božja, kako delavni so pač bili ljudje, ki so ovirali tvojo čast in razdirali Božje delo! Taka je tudi dan danes. Otroci tega sveta niso le zvití v svojem rodu, ampak tudi delavni. Delavni so nejeverniki, ki z vsemi sredstvi spodkopavajo sveto vero; delavni so zapeljivci, ki na razne načine ljudi odvráčujejo od pobožnega življenja. Prosimo te, pomagaj nam, da se odresemo malomarnosti in lenobe, ter vzbudi nas k delavnosti, da se bomo neprenehoma in na vse mogoče načine ustavljali nejevernikom,

ki nam hoté vzeti sveto vero; da se bomo z vsemi močmi upirali zapeljivcem, ki bi radi ljudem iz src izrovali krščanske čednosti. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

21. dan.

Časniki po vsi francoski deželi so začeli pisati o Lurških prikaznih in ozdravljenjih; in nejeverniki so jako hvalili prefekta Masija, da tako krepko tlači navdušenost romarjev, in da se tako krepko upira čudežem.

Grabilo je prefekta, ko je videl kristijanske množice, ki so neprenehoma prihajale k skalam Masabjélskim. Niso se godile nikakeršne nerodnosti med ljudmi, ampak vladal je med njimi najlepši red. Pred Jamo so molili, prepevali Marijine pesme in zajemali iz studenca. Bilo je vi-

deti, da neka nevidna roka vodi tisoče in tisoče romarjev, ki so brez vodnika hiteli dan na dan k čudežnemu studentu. Prefekt ni imel nikakeršnega vzroka romarjev kaznjovati in razganjati. Gospod baron Masí je lahko ukazal, darove pograbití iz Jame, vender je bila Jama večkrat napolnjena z gorečimi svečami, s svetlicami, s podobami, in celó s srebrom in zlatom, ki je bilo darovano od vernikov, da bi se zidala kapelica na čast Matere Božje. S tem so pobožni romarji hoteli pokazati svojo dobro voljo, če so tudi Žakomét in njegovi služabniki pobirali darove. Ko je komisar srečno odšel nevarnosti 4. maja, postal je silo predrzen in vedel se je prav razžaljivo; časih je darove metal v Gav pred očmi razžaljenih vernikov. Klečeče množice so pa vedno molile, in niso nič rekle na njegovo zabavljivo vedenje; vse so prenašale z neko nenavadno potrpežljivostjo, kakeršno more dati le Bog razkačenim ljudem.

Gospod prefekt je čedalje bolj izprevidel, da ne more nobenega zapreti, ker je med brezštevilnimi množicami sam od sebe vladal tako čudovit mir, ki je njega močno jezil. Ne ene nerodnosti ni bilo. Moral je romarje pustiti pri miru, ali jim pa pot do Jame zapreti brez vzroka.

Zdaj se je pa tudi oglasilo veliko učenih ljudi, ki so govorili, da ni prav verjeti razkroju, ki ga je napravil gospod Latúr Trijski. Tamošnji kemikar, gospod Tomaž Pižó, ¹⁾ je trdil, da je Jamska voda le navadna voda in da sama na sebi nima nikakeršne zdravilne lastnosti. Več prav učenih profesorjev iz tistih krajev je potrjevalo njegove besede. Učenjaki so začeli dokazovati, da je razkroj gospoda Latúrja Trijskega popolnoma neresničen. Ta govorica je postala tako verjetna, da je ganila odbornike Lurškega mesta. Župan se ni mogel ustaviti ljudem, ki so sploh želeli,

¹⁾ Pujo.

da se studenec vdrugič preišče. Priskrbel si je oblast od mestnega odbora, poklicati enega največjih sedanjih kemikarjev, gospoda profesorja Filhóla, ¹⁾ naj bi napravil drugi razkroj. Gospod Filhól je bil velik strokovnjak, in veljalo je, kar je rekel.

Pri vseh teh raznih sitnostih in zaprekah so še vedno skušali Bernardko ujeti v besedi, pa zastonj, kakor poprej. Deklica se je pripravljala za prvo sveto obhajilo, ki ga je prejela 3. junija, četrtek, praznik svetega rešnega Telesa. To je bilo ravno tisti dan, ko je odbor Lurškega mesta poprosil gospoda Filhóla, naj razkroji Jamski studenec.

Kakor je tudi Bernardka rada bila in molila v samoti, vendar so jo neprenehoma ljudje obiskovali. Vedno je bila nedolžen in priprost otrok. S svojo nedolžnostjo, s svojo veliko odkritosrčnostjo, s svojo mirno svetostjo je očarala vse, ki so se ji približali.

²⁾ Filhol.

Nekoč se je neka gospa ž njo pogovarjala; in v svojem navdušenem spoštovanju je hotela zamenjati svoj dragoceni molek za dekletovega. Deklica ji pokaže svoj molek in reče: „Gospa, obdržite svojega; pogledjte mojega, in nečem ga zamenjati. Reven je, kakor jaz, in se bolj prilaga moji revščini.“

Neki duhoven je poskušal oddati jej nekaj denarja. Ona se brani, on sili. Branila se je tako močno, da so bile videti daljne prošnje zastonj. Duhovnik venderle ni odnehal, ter ji reče: „Vzemi: to ne bo za tebe; to bo za reveže, in imela boš veselje, dati vbogajme.“ Deklica mu odgovori: „Storite to vi na moj namen, duhovni gospod, in bo bolje, kakor če bi jaz storila.“

Bernardka je hotela zastonj služiti Bogu. In vender je časih kruha primanjkovalo njej in njeni rodbini.

Tiste dni je bila plača gospoda prefekta Masíja povikšana na 25 tisoč frankov. Žakomét je dobil dar v denarjih. Minister

bogočastja je v svojem pismu zagotavljal prefektu, da je ž njim popolnoma zadovoljen; pohvalil ga je za vse, kar je dosle storil; in pristavil je, da naj na vsak način naredi konec Lurškim čudežem in romanju množic.

Prepir zastran prefektovih konjakov je postal čedalje hujši, in v prefektu je jeza prikipela do vrha. Pride mesec junij. Bolniki so začeli prihajati v toplice, in v Lurd so prišli topličarji in turisti iz vse Evrope, ki so videli čudeže, ki so se godili v Masabjélski Jami. Bilo je na vso moč potrebno, romarjem delati silo. Nikakeršna postava ni pobožnim množicam branila piti iz studenca Jamskega, ki je izviral na mestnem svetu. Prebrisani nasprotniki čudežev so tedaj morali najpoprej iznajti kako pretevo. V tem oziru je izvrstna misel šinila v glavo premetenemu prefektu. Ker so Masabjélske skale na svetu, ki je last Lurškega mesta, imel je župan pravico, prepovedati romarjem hoditi na mestni svet,

kakor ima posestnik pravico, prepovedati komur koli hoče, da ne sme hoditi na njegovo zemljo in v njegovo hišo. Taka prepoved bi storila, da bi vsak romar postal prelamljevalec postave in sicer poškojevalec tujega premoženja. Le na tak način, le s to pretvezo je bilo moči, romarje odganjati od Jame in kaznjevati.

Ko je prefekt Masí iznašel to misel, sklenil je krepko stopiti na noge. Precej drugi dan je dobil Lurški župan povelje, napraviti sledeči,

Razglas.

Po ukazu, ki ga je županstvo dobilo od višje gosposke. Po postavah od 14.—22. decembra 1789, od 16.—24. avgusta 1790, od 19.—22. julija 1791, in od 18. julija 1837, gledé soseskinega oskrbnništva; ker je za vero dobro, da se konec naredi milovanja vrednim prizorom, ki se gode v Masabjélski Jami; ker ima po drugi strani župan dolžnost, skrbeti za javno zdravje svojega kraja; ker veliko Lurjanov in tuj-

cev zajema iz Jamskega studenca; ker ima ta voda rudninske tvarine, in ker previdnost svetuje, da se voda ne rabi, dokler učen razkroj ne pokaže, ktere bolezni bi se dale ž njo ozdravljati; in ker sicer postava pravi, da se rudninski studenci brez vladnega dovoljenja ne smejo rabiti, zato daje župan Lurškega mesta sledeče določbe: 1. prepovedano je zajemati iz imenovanega studenca; 2. tudi je prepovedano stopiti na soseskin svet, ki se imenuje „Masabjélski breg“; 3. pri Jamskem vhodu bo postavljena ograja, da ne bo nihče mogel blizu; tudi bodo postavljeni koli z napisom: „Prepovedano je stopiti na to posestvo“; 4. kdor prelomi te določbe, bo kaznjevan; 5. policijski komisar, mestna gosposka, žandarji in poljski čuvaji imajo dolžnost izvrševati to naredbo.

Dano v Lurdu v županiji, 8. junija 1858.

A. Lakadé, župan.

Videl in potrdil

O. Masí, prefekt.

Gospod Lakadé ni brez obotavljanja podpisal tega razglasa in obljubil izvesti takšne naredbe; bal se je namreč ljudi, Jamske prikazni in Jamskih čudežev. Zato je svoj podpis obljubil le pod tem pogojem, če gospod prefekt Masí postavi na čelo razglasa kakor prvi stavek: „Po ukazu, ki ga je županstvo dobilo od višje gosposke“.

„Tako, rekel je župan, nisem nič odgovoren ne ljudem, ne samemu sebi. Ne dajem tega ukaza, le prejemljam ga. Za vse je odgovoren prefekt Masí“.

Ko se je župan tako potolažil, je skrbel, da se je izvrševala prefektova naredba. Dal jo je razglasiti med trombnim bučanjem in na zid nalepiti po vsem mestu. Ravno tačas so vojaki varovali delavce, ki so pod Žakométovim vodstvom delali tako ograjo okolo Masabjélskih skal, da je k Jami in studencu mogel priti le tisti, ki bi ograjo ulomil ali prelezal. Koli z napisom so bili postavljeni na vseh krajih, kjer se je moglo priti na mestni svet. Napisi

so pravili, da bo kaznjevan vzak, kdor stopi na ta svet. Mestni policaji so čuli noč in dan, vrstili so se vsako uro, in so na protokol vzeli vsakega, ki je šel mimo kolov klečat k Jami.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, gotovo si prav dobro pripravljala Bernadkino srce na sprejem svojega Božjega Sina v zakramentu svetega rešnega Telesa. Prosimo te, pripravljaj tudi naša srca na sprejem tega svetega zakramenta. Daj nam spoznati, kako svet je trenotek, ko prejmemo telo in kri Božjega Sina, Njegovo Božjo in človeško naturo; daj nam navdihniti tako spoštovanje do svojega Sina, kakeršno imajo angelji nebeški; vžgi v nas tako ljubezen do Njega, kakeršno imaš ti.

Prosi za nas svojega Sina, naj nam odpusti, da smo Njegovo telo užili tolikokrat brez svetega spoštovanja, brez goreče ljubezni. Izprosi nam tudi to milost, da bo ob naši smrtni uri Njegovo sveto telo naša zadnja popotnica. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

22. dan.

VLurdu je bil mirovni sodnik. Imenoval se je Dibrát. V čudeže in prikazni ni veroval. Ker je ta sodnik v takih okoliščinah mogel tiste, ki so šli pred Jamo molit, obsoditi le k prav majhni denarni kazni, iztuhtal je zvit posredek, s katerim je denarno kazen strašansko povišal. Obsodil je vsakega, kdor je šel k Jami molit, k denarni kazni petih frankov; pa ob enem je moral vsak plačati, ne le zá-se, ampak tudi

za vse tiste, ki so šli ravno tisti dan k Jami. Tako, če je sto ali dve sto oseb šlo k Masabjélskim skalam, morala je vsaka plačati ne le za sebe, ampak tudi za vse druge, to je, morala je šteti 500 do 1000 frankov. Na višje sodišče se pa nobeden ni mogel sklicati, in obsodba se ni dala spremeniti.

Duhovščina še vedno ni šla kar nič k Jami in se kar nič ni vtikala v Jamske dogodke. Ukazi, ki jih je škof Lovrenc dal v tem oziru, bili so natanko spolnjevani po vsi škofiji.

Ljudje so pričakovali, da se bo škof ustavil prefektu, ki je ukazal Jamo oropati in pot do Jame romarjem zapreti. Pričakovali so zastonj. Škof je molčal in je pustil delati prefekta. Ljudje so bili zbegani. Navdušene množice že od kraja niso mogle prav razumeti, zakaj duhovni nehté hoditi k Jami. Zdaj pa, ko je že izviral studenec, ko se je zgodilo že toliko ozdravljenj in čudežev, zdaj pa so ljudje imeli za veliko

zanikarnost, da se škof čisto nič ni ustavljal prefektu, ki je romarjem zaprl pot do čudodelnega studenca. Na glas so začeli ljudje godrnjati čez škofa, rekoč: „Zakaj škof ne bi povedal, kaj misli o prikazni, ki se je prikazovala v Jami? Če je prikazen lažnjiva, ali ni škofova dolžnost, poučiti vernike, da prikazen ni od Boga? Če je pa prikazen resnična in Božja, ali ni njegova dolžnost, ustavljati se prefektu, ki romarje odriva od Jame? Ali čudeži, ki so zbegali deželsko gosposko in ki so navdušili brezštevilne množice, ali ti čudeži niso vredni, da bi se škof zmenil zá-nje? Ali trdovratno škofovo molčanje ne daje prefektu potuhe? Ali so duhovni slepi za svetli blišč tolikih čudežev, ki se gode na Jamskem studencu? Ali imajo toliko opraviti v cerkvi, da ne utegnejo pogledati vsemogočne roke Božje, ki se je prikazala zunaj cerkve, pri Masa-bjélskih skalah?“ Tako so množice godrnjale in godrnjanje je raslo. Duhovnom so očitali malomarnost, škofu pa boječnost.

Pa škof Lovrenc se vender še ni nič ganil. Verovati ni lahko. Če je tudi škof imel toliko jasnih dokazov, vender je še dvomil, ali je kaj resnice na govorici ljudi, in se je obotavljal kaj storiti. Kakor apostelj Tomaž ni hotel verjeti pričevanju drugih učencev in svetih žen, tako tudi škof Lovrenc ni hotel verjeti ljudem, ki so mu pripovedovali o čudežih. Nič ni hotel povedati, kaj misli o Jamski prikazni in o Jamskih ozdravljenjih. Kot škof bi bil lahko dal preiskovati, kaj je resnice na vseh tistih čudežih, pa ni hotel; mislil si je, morebiti je bila Bernardka v zmoti gledé prikazni in morebiti so tudi ljudje v zmoti gledé čudežev.

Škof sicer ni bil zadovoljen, da je prefekt ukazal Jamo oropavati in zapreti, pa se mu vender-le ni hotel ustavljati. Mólčal je. Poslal je celó vsem duhovnom svoje škofije ukaz, naj v pridigah svaré ljudi, da ne bi počenjali kakih nerodnosti. Tako duhovni niso pomagali Jamski prikazni

in romarjem, ki niso smeli k Jami, ampak pomagali so deželski gosposki, ki je hotela čudeže potlačiti.

Božja previdnost je hotela, da je prikazen presvete Device premagala vse ovire brez pomoči duhovnov. Hotela je, da so vánjo najnaprvo verovali priprosti kristijanje in najnazadnje še le škof, tako da so tu, kakor sveti evangelij pravi, zadnji bili prvi, prvi pa zadnji.

Ljudje pa niso bili tako počasni v veri, kakor škof. Najsrčnejši se niso zmenili za sodišča in njih kazni. Brez strahu so povedali svoje ime čuvajem, ki so prežali pri vhodu na mestni svet, potem so prekoračili ograjo in so šli molit pred Jamo. Veliko je bilo takih, ki so radi plačali kazen, samo da so prišli k čudodelnemu studencu; še več je bilo pa takih, ki so skušali uiti ostrim stražam sovražne gosposke. Časih so se romarji ognili ograjam, ter so prišli k Jami po stranskih potih, kjer ni bilo čuvajev. Kterega izmed sebe so pustili za se-

boj, ki je stal na straži in ki jim je dal kako znamenje, če so se policaji bližali. Tako težavno so prinašali bolnike k čudodelnemu studencu. Ko je gosposka za vse to izvedela, pomnožila je straže in zastavila tudi vse steze in stranska pota.

Potem je bilo tudi veliko takih, ki so po noči preplavali deroči Gav, da so šli molit pred Jamo in pit iz čudežnega studenca. Ker se je to godilo po noči, zato jih čuvaji niso mogli videti in vzeti na protokol. Veliko jih je hotelo kazni oditi s tem, da so poklekovali pred samimi koli, še zunaj meje mestnega sveta. Naj več jih je pa hodilo na desni Gavski breg, nasproti Jami. Nekatere dni je bilo ondi silo veliko ljudi, katerim pa niso nič mogli: zakaj svet, kamor so priromali, je bil last zasebnikov, ki so menili nebeški blagoslov s tem ná-se potegniti, da so romarjem dovolili prihajati na tiste travnike, ondi poklekovati, moliti ter gledati proti Jami in čudežnemu studencu.

Časih so od daleč prišli mrtvoudni, slepi in drugi revni bolniki, katerih zdravniki ne morejo ozdravljati, ampak le sam Bog; hodili so k županu in so ga prosili s sklenenimi rokami, da bi jim dovolil poskusiti zadnji pomoček pri čudežnem studentu. Župan se je trdovratno držal prefektovega ukaza. V imenu višje gosposke ni dajal privoljenja. Bolnike so devali na protokol. Ta neusmiljenost je bila grozna.

Bilo je kakor tako doseženo, da nekoliko dni ljudje niso nič več očitno hodili čez ograjo.

Duhovni so izgubljali veljavo, in zastonj so si prizadevali pomiriti ljudi in jim dopovedati, da morajo deželsko gosposko spoštovati. Veliko spoštovanja je izgubil tudi Lurški župnik, ki je bil prej tako priljubljen in spoštovan.

Romarji so neki dan planili čez ograjo v gostih gručah, drli so k Jami, iz studenca pili in ondi molili. Policaji niso vedeli, kaj bi s temi brezštevilnimi ljudmi, zato so se

odmaknili in niso branili množici. Potem so zopet pomnožili čuvaje.

Ko so množice tako prihajale, medtem je Bernardka v trdo zbolela, tako je bila zdelana od naduhe in gotovo tudi od mnogih obiskovalcev, ki so jo hoteli videti in slišati.

Škof je močno želel umiriti ljudi in odpraviti vse, kar je razburjalo množice, zato je tudi porabil to priliko, da je dal Bernardkinim staršem svetovati, naj bi deklico poslali v Kotréske toplice, ki so prav blizu Lurda. Tako je bilo moči, deklico odtegniti tistim razgovorom, tistim vprašanjem, tistim pripovedovanjem o prikazni, ki jih je ves svet rad poslušal in ki so netila navdušenost ljudi. Starši so res Bernardko izročili teti, ki je tudi sama šla v Kotréske toplice in ki je prevzela male stroške za deklico. Bolna Bernardka, ki je želela tihote in miru ter skušala bolj ko bolj odtegniti se splošni radovednosti, bila je v toplicah meseca junija dva ali tri tedne.

Molitev.

Lurška Mati Božja, moli za vse katoliške škofe in izprosi jim sedmero darov svetega Duha, ktere sami delé vernim pri sveti birni. Izprosi jim dar modrosti, da bodo ljubili Božjo voljo in modro vodili svoje škofije. Izprosi jim dar umnosti, da bodo razumeli resnico in jo umeli braniti proti nasprotnikom resnice. Izprosi jim dar sveta, da si bodo vedeli vselej prav svetovati, kadar bodo izbirali ljudi za važna opravila ali kadar bode treba to ali ono ukreniti v pospeh Božjega kraljestva. Izprosi jim dar moči, da se ne zbojé nikakeršne moči, nikakeršne ovire, kadar bo treba braniti sveto Cerkev, kadar bo treba razvade in pregrehe izkoreniniti izmed kristijanov.

Izprosi jim dar učenosti, da ne bodo le sami prav spoznali Boga, Njegovih lastnosti, ampak da bodo tudi vse njih besede in pisma prižigala luč izpoznanja Božjega. Izprosi jim dar pobožnosti, da bodo njih duše vedno sklenene z Bogom, in da bo Bog živel v njih srcih, kakor je živel v srcu svetega Pavla. Izprosi jim dar strahu Božjega, da se ne bodo nobene reči bolj bali kakor greha, zanemarjenja svojih dolžnosti in sodbe Božje. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

23. dan.

Kolikor bolj se je junij nagibal h koncu, toliko bolj so se imenitni ljudje bližali Pirenéjskim toplicam. Bernardka se je vrnila v Lurd k svojim staršem. Od vseh vetrov

so v toplice vrela topličarji, turisti, popotniki in učenjaki, ki so prihajali po vseh Evropskih cestah. Po pustih hribih, ki so bili samotni druge letne čase, naselilo se je počasi silo veliko imenitnih prebivalcev bogatih mest. Meseca julija so se Pirenéje spreminjale v Pariško, Londonsko, Rimsko in Berlinsko predmestje. Francozi in tujci se ondi srečujejo v krčmah, shajajo se v toplicah, sprehajajo se po stezah, jezdarijo ob bregovih gorskih potokov, po strmih vrhovih ali po cvetočih senčnatih dolinah.

Bog je ravnal po svojih večnih sklepih. Kakor se je nekdanj v Betlehemu prej pokazal pastirjem kakor kraljem, tako je v Lurdu izprvega sklical hribovce in reveže, in potem še le bogate in učene ljudi, da bi gledali Njegovo delo.

Iz Kotréza, iz Sén-Sovérja, ¹⁾ iz Obóna, ²⁾ iz Banjéra Bigórskega ³⁾ so tujci hiteli v

¹⁾ Saint-Sauveur. ²⁾ Eaux-Bonnes. ³⁾ Bagnères de-Bigorre.

Lurd. Po mestu so se bliskale svetle kočije, v ktere je bilo, po tamošnji navadi, vpreženo po čvetero krepkih konj, ki so imeli svetlo-pisano opravo z glasnimi kraguljčki. Večina romarjev in popotnikov se ni zmenila za prepovedi in ograjo. Nič se niso bali protokolov in hodili so k Jami: eni iz pobožnosti, drugi iz radovednosti. Bernardka je dobivala neznansko veliko obiskovalcev. Hoteli so videti in so tudi videli ozdravljene osebe. Po toplicah so govorili le o Bernardki, o prefektu Masíju, o Jamskih ozdravljenjih.

Časih je bila policijska vnetost in srčnost samega Žakométa v trdih skušnjah. Imenitne osebe se niso zmenile za ograjo. Velika zadrega. Neki dan je bil osorno ustavljen tujec lepega in veličastnega obličja, ki je stopal proti kolu in hotel iti k skalam Masabjélskim. Policaj mu reče: „Tukaj se ne hodi.“ Naglo mu neznanec odgovori: „Boste videli, da se hodi,“ in stopi brez strahu na mestni svet ter jo krene proti Jami.

„Vaše ime? Vzamem vas na protokol,“ reče policaj.

„Imenujem se Ludovik Veljót,“ ¹⁾ odgovori tujec.

Ko je na protokol jemal imenitnega pisatelja, medtem je neka gospa prestopila mejo nekoliko korakov zadaj, in pokleknila pred deskovo ograjo, ki je oklepala Jamo. Skozi ograjne špranje je gledala čudežni studenec in molila. Čuvaj je zapazil klečečo gospo, popusti gospoda Veljóta, steče k ženi, ki je molila in ji reče: „Gospa, ni dovoljeno tukaj moliti. Imeli se boste zagovarjati pred mirovnim sodnikom, ki sodi kot zadnje sodišče. V imenu postave vas vzamem na protokol. Vaše ime?“ — Gospa odgovori: „Že dobro, imenujem se Briat“ ²⁾ in sem odgajateljica Njegove Visosti cesarjeviča.“

Ta strahoviti Žakomét je spoštoval mogočne ljudi, zato jih ni jemal na protokol. Večkrat so se ponavljali takšni prizori. Žalostna prikazen: mogočnim se ni nič

¹⁾ Veillot. ²⁾ Bruat.

zgodilo, ko so prelamljali prepoved, reveži so bili pa kaznjevani. Bila je dvojna vaga in dvojna mera.

Vsi so bili teh misli, da ne more vedno tako biti in da je že enkrat vendar treba natanko določiti, kaj je s tistimi nad-naturnimi dogodki, s tistim resničnim ali lažnjivim prikazovanjem Matere Božje, in s tistimi resničnimi ali izmišljenimi ozdravljenji. Bilo je potrebno, da Cerkevna gosposka natanko preišče vse te reči. Tujci, ki so bili v tistem kraju le za malo časa, začudili so se močno, da duhovska gosposka popolnoma molči in da se, kakor je bilo videti, za vse to nič ne zmeni. Zabavljali so čez deželsko gosposko, da se vtika v take stvari, pa tudi čez duhovsko, da se toliko časa nič ne gane.

Škof je vedno dobival pisma, naj bi že kaj storil ter dal preiskovati, kaj je resnice na Jamskih prikaznih in ozdravljenjih. Od mnogih strani je dobival verjetne zapisnike o čudežnih ozdravljenjih, ki so bili podpisani od veliko prič.

16. julija, praznik Karmelske Matere Božje, je Bernardka zopet po nekoliko mesecih zaslišala v sebi glas, ki jo je klical, pa nič več ne k skalam Masabjélskim, ki so bile ograjene in stražene, ampak na desni Gavski breg, na tiste travnike, kjer se je množica shajala in molila, da se ji ni bilo treba bati zapisnikov in kazni. Bilo je ob osmeh zvečer. Toliko da je deklica pokleknila in začela moliti rožni venec, že se ji prikaže presveta Mati Jezusa Kristusa. Gav, ki je ločil Bernardko od Jame, je nekako nehal biti za oči dekletove. Dekle je videlo pred seboj le blagoslovljeno skalo, ki se mu je zdela tako blizu kakor druge krati, in pa brezmadežno Devico, ki se mu je prijazno smehljala. Ne ena besedica ni prišla iz nebeških ust. Kar nagne prikazen glavo, kakor da se hoče posloviti za dalje časa ali celó za vselej. Potem izgine in se vrne v nebesa. To je bila osemnajsta in — zadnja prikazen.

V tistih krajih so se takrat ustavili možje, ki so imenitni v krščanskem svetu, kot: Nadškof Oški, ¹⁾ škof Mompeljérski, škof Soasónski, ²⁾ Ludovik Veljót, glavni urednik časnika „Univérza“; ³⁾ manj poznane, pa imenitne osebe, gospod Resegjér, nekdanji poslanec; gospod Ven, ⁴⁾ glavni inženir rudokopstva, generalni nadzornik Pirenéjskih toplic, in veliko družih izvrstnih katoličanov. Vsi ti so preiskovali nenavadne dogodke, ki so se vršili pri Lurški Jami; vsi so videli in izpraševali Bernardko; vsi so verovali ali se nagibali k veri. Pripovedujejo o nekem prav spoštovanem škofu, da se ni mogel ubraniti ginenosti, ko je poslušal tako živo, tako priprosto in tako verjetno Bernardkino pripovedovanje. Ko je škof gledal to malo deklico, na katero je Mati Božja uprla svoje oči, ni se mogel ustaviti prvemu vzkipu svojega srca: in on, škof, poklekne pred ponižno deklico ter ji reče z zamolklim gla-

¹⁾ Auch. ²⁾ Soissons. ³⁾ Univers. ⁴⁾ Vène.

som: „Moli zá-me, blagoslovi mene in moje vernike.“

Lurški župnik, ki je bil zraven, vikne: „Vstanite gospod! Vi imate blagosloviti to deklico,“ in urno ga prime za roko, da mu pomore vstati. Če je tudi župnik naglo pomogel, vendar ga je Bernardka že prehitela. Vsa zbegana v svoji ponižnosti nagne glavo pred škofom, ki jo je blagoslovil s solzami v očeh.

Vsi ti dogodki, kakor tudi pričevanje toliko važnih mož, ki so bili popolnoma prepričani po svojih lastnih preiskavah, morali so močno ganiti učenega in bistroumnega Tarbskega škofa. Škof Lovrenc je izpoznal, da je zdaj treba govoriti, in je spregovoril. Izdal je 28. julija pastirski list, ki se je precej razglasil po vsi škofiji, in ki je napravil silo veliko hrupa: zakaj vsak je spoznal, da bodo kmalu razjasnjene nenavadne reči, o katerih so ljudje govorili že toliko časa. V pastirskem listu popisuje škof, kako je baje Bernardka imela prikazni,

kako je začel studenec izvirati in kako se ondi zdaj godé ozdravljenja; in h koncu pravi, da je ustanovil komisijo učenih mož, ki naj preiščejo, kaj je resnice na pripovedovanju ljudi.

Toliko da je škof izdal pastirski list, kar dobo pismo od gospoda Rulánda, ministra bogočastja. Minister roti škofa, naj ustavi romanje k Jami, ter očitno zavrže in obsodi vse, kar se godi pri Jamskem studencu. Škof mu pa odpiše, da Jamskih dogodkov zavreči ne more, ker jih še ni preiskoval; in pravi, da je sestavil preiskovalno komisijo; potem še le da bo vedel povedati, kaj imajo verniki misliti o Jamskih prikaznih in ozdravljenjih.

Ravno takrat, ko je škof Lovrenc v imenu vere ukazal preiskovati nenavadne dogodke, ktere je deželjska gosposka hotela zadušiti kar tako, brez vsega preiskovanja; ravno tisti dan, ko je škof odpisal ministru bogočastja, je izvrstni profesor kemije na

Tulúski ¹⁾ univerzi, gospod Filhól, oddal učenostno sodbo o vodi Lurške Jame. Učeni profesor je dokazal, da je razkroj gospoda Latúrja Trijskega popolnoma lažnjiv, in da Jamska voda nima v sebi nič zdravilnih tvarin. Gospod Filhól je pisal Lurškemu županu: „Nenavadna ozdravljenja, ki so se baje zgodila po rabi Jamske vode, se ne morejo, vsaj ne pri dandanašnjem stanju vede, razložiti po naturi soli, ki jih je razkroj v nji našel. Ta voda nima v sebi ne ene tvarine, ki bi ji dajala kako posebno zdravilno moč. Pije se lahko brez škode.“ Tako je učeni Filhól na laž postavil gospoda Latúrja Trijskega in vse tiste, ki so trdili, da ima Jamski studenec v sebi zdravilno moč.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, prosimo te za vse tiste, ki po šolah uče našo mladino, naj bi dajali pričevanje le

¹⁾ Toulouse.

resnici, kakor slavni profesor, ki je izrekel konečno sodbo o Lurški vodi; naj bi našo mladino vodili po potu resnice, svete vere in pobožnosti; naj bi našo mladino vzgajali v verne kristijane in koristne državljane. Prosimo te tudi za našo učečo se mladino: varuj jo, vodi jo, da se ne izgubi na razpotjih življenja, da ne utone v valovih skušnjav in pregreh. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

24. dan.

Xo je škof oddal svoj pastirski list, gospod Filhól pa svoj razkroj, niso gospodje baron Masí, Rulánd in Žakomét imeli nikakeršne pretveze, da bi še ljudem zapirali pot do Jame z ograjo, s čuvaji in s kaznijo.

Prepovedali so hoditi na mestni svet, češ, da je dobro za vero, konec narediti obžalovanja vrednim prizorom, ki se godé pri Masabjélski Jami. — Ta pretveza je bila zdaj gosposki odvezeta, ko je škof prevzel preiskovanje vsega tistega, kar je dobro za vero.

Prepovedali so piti iz studenca, ki je začel izvirati pod rokami zamaknene Bernardke, češ, da je županova dolžnost, skrbeti za očitno zdravje; da so resni nagibi za misel, da ima ta voda v sebi rudninske tvarine; in da previdnost svetuje, rabiti jo še le potem, ko učenostni razkroj razloži, ktere bolezni bi se dale ž njo ozdravljati. Ko je gospod Filhól dokazal, da voda nima nikakeršne rudninske tvarine in da se tedaj more piti brez nevarnosti, je v imenu vede in zdravilstva uničil tisto hinavsko skrb za očitno zdravje.

Ko bi bila deželjska gosposka s temi razlogi mislila pošteno, ne pa hinavsko, morala bi bila zdaj pustiti ljudem piti iz ti-

stega studenca, o katerem je veda razglasila, da prav nič ne škoduje. Pa ne! deželjska gosposka je vender-le še branila hoditi k Jami in piti iz studenca.

Zdaj so pa brezverni časniki naredili strašanski hrup proti škofu, ki je sestavil preiskovalno komisijo, proti Bernardki in proti čudežnim ozdravljenjem. Pisali so, da je Bernardka malopridna sleparica, da je treba škofovo preiskovalno komisijo razgnati in da se kratkomalo ne sme zidati kapelica na čast Matere Božje.

Katoliški časniki so pa pisali, da je škof prav storil, ko je sestavil komisijo, ki ima preiskovati Jamske dogodke; se bo vsaj izvedelo, kaj je resnice na čudovitih ozdravljenjih: naj se resnica izvé.

Tako so bili ljudje razdeljeni v dve stranki. Nejeverniki so rekli: „Nič ni treba preiskovati Jamskih ozdravljenj!“ Verniki so pa govorili: „Le preiskuje se naj!“

Pričkanje gledé Jame je bilo po časnikih dognano. Na Francoskem in v drugih

deželah so ljudje lahko sodili, ne o resničnosti Jamskih ozdravljenj, ampak o tem, da se v nekem kotu cesarstva ni smelo moliti pred Jamo, piti iz studenca in preiskovati ozdravljenj. Vsa zaničljiva množica brezverskih časnikov je omolknila in najbrže obžalovala, da je toliko hrupa naredila gledé Jamskih dogodkov. Brezverci niso nič druzega dosegli, kakor da so glas o tolikih čudežih raznesli v vse dežele. Z Laškega, z Nemškega in druzih krajev so ljudje pošiljali pisma v Lurd, da bi se jim poslalo nekoliko kapljic blagoslovljene vode.

Minister bogočastja, gospod Rulánd, je še vedno hotel ustaviti Božjo moč. Pri Jami so Žakomét in čuvaji še vedno stražili noč in dan ter vlačili vernike pred sodišče. Sodnik Diprát je še vedno obsojal. Gospod prefekt Masí nikakor ni hotel odpreti romarjem pota do Jame, in kljuboval je še vedno nejevoljnim množicam in Jamskim čudežem. Dobro se mu je zdelo, da je bil, on sam, močnejši od množic, moč-

nejši od škofa, močnejši od zdrave pameti, močnejši od čudežev.

Druge pomoči zdaj ni bilo, kakor obrniti se naravnost do samega cesarja, naj bi on dovolil hoditi k Jami in piti iz studenca. Oški nadškof in neki bivši poslanec sta šla sama k cesarju Napoleonu III., ki je bil takrat v Biaricu, ¹⁾ ter sta mu govorila, kaj vse počenja prefekt Masí. Tudi je cesar ravno tačas dobival veliko pisem, v katerih je bil lepo proščen, naj bi odpravil silovito prepoved prefekta Masíja. Neko pismo se glasi: „Cesar, nič nočemo določevati, ali se je res kaka prikazen prikazovala pri Lurški Jami ali ne. Resnica je, da še nobenemu ni škodoval ta studenec, ki je nagloma začel izvirati in ki so nam ga zaprli, če je tudi učenostni razkroj skazal, da ni prav nič škodljiv; resnica je pa tudi, da veliko ljudi ravno nasprotno trdi, da so ondi ozdraveli. V imenu pravice

¹⁾ Biarritz.

vesti pustite vernikom ondi moliti, če se jim ljubi. V imenu najnavadnejše človekoljubnosti pustite bolnikom, da se hodijo tjekaj zdraviti, če je že tako njih upanje. V imenu proste vednosti pustite ljudi, ki hoté stvari preiskovati ter odkriti zmoto ali skazati resnico.“

Ko je Napoleon III. tako natanko pozvedel o nespametnih silovitih naredbah, s katerimi so minister, prefekt in njih uradniki pripravljali vlado ob veljavo, zablislilo je bajé njegovo motno oko v hudem srdu; krčevito je z ramami zmajeval, in oblak velike nejevolje je spreletaval njegov obraz. Zazvoni krepko in reče služabniku: „Nesite to na telegraf.“ Bilo je kratko pismo na Tarbskega prefekta, v katerem je cesar zapovedal, precej odpraviti prepoved gledé Lurške Jame in pustiti ljudem prosto pot.

Neki deček iz Šent-Justína, ¹⁾ Janez Tamburné, ²⁾ je bil že nekaj mesecev močno

¹⁾ Saint-Justin. ²⁾ Tambourné.

bolan na desni nogi. Trpel je hude bolečine, da se so mu udje kar zavili in da se je noga same bolečine popolnoma zaobrnila na venkaj. Ves život je oslabel vsled vedne bolečine, ki je otroku jemala spanec in slast do jedi. Janez je hiral. Njegovi precej premožni starši so poskusili vsa zdravila, ki so jih nasvetovali tamošnji zdravniki. Nič ni moglo odpraviti zastarele bolezni. Zatekli so se k Blusónskim ¹⁾ toplicam in k zdravilnim kopeljem. Pa vse to je bilo zastonj. Starši so izgubili vse upanje v zdravila. Popustili so zdravnike in obrnili so se s svojim zaupanjem na „Mater usmiljenja“, ki se je baje prikazovala v skalah Masabjélskih. Leta 1858, dne 23. septembra, se je žena Tamburné pripeljala v Lurd z Janezom. Pot je bil dolg kakih petdeset kilometrov. Ko sta se pripeljala v mesto, nesla je mati svojega nesrečnega sina v naročju k Jami. Kopala ga je v čudežni vodi,

¹⁾ Blousson.

in pristrčno je prosila tisto, ki se v litanijah imenuje „Zdravje bolnikov“. Deček se je nekako zamaknil. Njegove oči so bile odprte popolnoma, usta pa le na pol. Videlo se je, kakor da je gledal nekaj posebnega. Mati ga vpraša: „Kaj gledaš?“ Deček odgovori: „Vidim ljubega Boga in Mater Božjo.“

Uboga žena se pri teh besedah zgane na dnu svojega srca. Čuden pot ji stopi na obličje. Deček se zave in zavpije: „Mati, ozdravljen sem. Ne čutim nič več bolečine. Lahko bi hodil. Čutim se močnega, kakor nekdanj.“ Janez je govoril resnico: bil je ozdravljen. Peš se je vrnil v Lurd. Ondi je jedel in spal. Tisti hip, ko ga je bolezen popustila, vrnil se mu je spanec in jed mu je šla zopet v slast. Drugi dan je žena Tamburné še enkrat skopala svojega sina pri Jami in je dala maševati v Lurški cerkvi v zahvalo. Potem sta se oba dva vrnila domov, pa nič več z vozom, ampak peš. Glas o tem dogodku se je prav

naglo razširil po trgu, kjer je ves svet poznal Janeza. Od vseh strani so hiteli gledat ga.

Molitev.

Lurška Mati Božja, prosimo te za kralje in cesarje vsega sveta, naj bi se vselej za resnico in pravico potegnili, kakor se je francoski cesar gledé Lurške Jame. Vsem vladarjem in njih svetovalcem izprosi od svetega Duha razsvetljenja, da bodo dajali take postave, ki bodo pospeševale korist poštenih ljudi in svete Cerkve, in ki bodo med nami odpravljale nerodnosti in pregrehe; izprosi jim razsvetljenja, da bodo nastavljali take uradnike, ki bodo natanko spolnjevali Božje zapovedi in državne postave. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi!
Amen.

25. dan.

Cesarjev telegram, ki je veleval podreti ograjo ter ljudem pustiti prosto pot do Jame, omamil je prefekta Masíja, kakor strela. Ni mogel prav verjeti, kaj se ž njim godi. Bil je v velikih zadregah. Sram ga je bilo, podreti Jamsko ograjo, ktero je dal sam tako mogočno postaviti navkljub Bogu, škofu in romarjem; cesarju ustavljati se pa ni upal. Pisal je cesarju, pa cesar je bil nepremakljiv: ograja se mora podreti.

Ljudje so že nekoliko vedeli o tem, kar je cesar ukazal iz Biarica, bodisi da so sami uradniki kaj izbleknili, bodisi da so kaj razglasile osebe, ki so bile v tem oziru poslane k cesarju. Vse je govorilo o tem ukazu. Prefekt ni teh govoric ne potrdil ne zavrnil. Naložil je Žakométu in njegovim služabnikom, naj nikogar več ne vzemo na protokol in naj odpravijo stražo: ograja naj pa še stoji. Mislil je, da ljudje, ko dobodo prostost, sami poderó ograjo in kole, na

kterih je bilo zapisano, da se ne sme stopiti na soseskin svet.

Gospod Masí je sicer dobro računil, pa se je vender-le uračunil. Če tudi policija ni nič več prijemala romarjev, vender so ljudje še vedno hodili molit na levi Gavski breg. Kakor poprej, je tudi zdaj le malokdo stopil na soseskin svet. Nihče ni podiral ne kolov ne ograje.

Ko nam je znano, kaj je Napoleon III. ukazal iz Biarica, sklepamo lahko, da je to stanje postalo nevarno za prefekta. Vsak hip se mu je bilo bati, da ne bi bil zatožen pri cesarju zavoljo tega, ker neče očitno preklicati svoje prepovedi in ker neče podreti ograje. Gotovo se je vsako uro tresel, da ne bi dobil kakega strašnega pisma, ki bi ga spravilo ob cesarsko službo. September se pomika h koncu.

Takšne so bile zadrege, ko je minister gospod Fúld ¹⁾ dobil priliko iti v Tarb in

¹⁾ Fould.

priti celó v Lurd. Ne vemo, ali je ta gospod kaj govoril o cesarju ter pomnožil prefektov strah, ali je baron Masí dobil kakov nov telegram, še strašnejši od [prejšnjega. Vsekako je gospod Masí, prisiljen od neznané moči, postal 3. oktobra voljan kakor drobna slamica!, in njegova mogočna svojeglavnost se je naglo pobesila. Drugi dan je v cesarjevem imenu zapovedal Lurškemu županu, naj očitno prekliče prepoved in naj dá odpraviti ograjo po Žakométu.

Gospod župan Lakadé se ni obotavljal, kakor gospod Masí. Ta ukaz ga je rešil težke butare, katero je nosil, ko je poskušal, po volji storiti prefektu in množicam, nebeškim močem in človeški oblasti. Domišljaval si je, kakor navadno neodločni ljudje, da je bil vedno za stvar, ktera je zmagala. V tem smislu je izdal slovesen razglas: „Prebivalci Lurškega mesta! Dan, po katerem smo tolikanj hrepeneli, je napočil; premagali smo s svojo modrostjo, s svojo stanovitnostjo, s svojo vero, s svojo srčnostjo.“

Tromba je bučala in boben je bobnal po vsem mestu, da so ljudje vreli poslušat razglas. Ob enem je bil nabit na zide sledeči plakat:

„Županstvo Lurškega mesta je vsled prejetega ukaza odpravilo prepoved, katero je dalo 8. junija leta 1858.

V Lurdu, v županiji, 5. oktobra.

Lakadé, župan.“

Medtem so šli Žakomét in mestni policaji k Jami, da bi odpravili ograjo in kole. Ondi je že bila množica. Eni so klečé molili in si prizadevali, da se ne bi dali motiti po šundru; zahvaljevali so se Bogu, da je naredil konec preganjanju. Drugi so stali, pomenkovali so se na tiho in gineni pričakovali, kar se je imelo zgoditi. Veliko žensk je molilo rožni venec. Več jih je imelo v roki bučnico ali steklenico, hoté jo napolniti ravno ondi, kjer je studenec izviral. Čez ograjo so metali cvetlice v Jamo. Ograje se ni nihče dotaknil. Tisti, ki so jo očitno postavili iz nasproto-

vanja do Božje moči, morali so jo tudi očitno odpraviti ter se tako ponižati pred človeško voljo.

Žakomét pride. Če se je tudi njegovo telo nekoliko treslo in če se je tudi iz njegovega bledega obličja dalo sklepati na notranjo ponižanost, vendar se je vedel, kakor da ni premagan. Spremljan je bil od služabnikov, ki so imeli sekire in krampe. Šel je skozi množico in se je postavil proti ograji. Neko zamolklo mrmranje, neki posamni kriki so se slišali med množico. Komisar stopi na kamen, in pokaže z roko, kakor da hoče govoriti. „Prijatelji moji,“ govoril je baje Žakomét, „ograja, katero je na mojo veliko žalost postavila soseska na višje povelje, ima biti odpravljena. Kdo je trpel več kakor jaz z avoljo zapreke, ki je bila stavljena vaši pobožnosti? Tudi jaz sem bogomolen, prijatelji moji, in imam vero, kakor vi. Ali uradnik ima, kakor vojak, le eno gaslo: to je dolžnost, dostikrat neusmiljena dolžnost, ubogati. Odgovornost ne

pade ná-nj. No! prijatelji moji, ko sem bil priča vaše čudovite mirnosti, vašega spoštovanja do gosposke, vaše stanovitne vere, poročal sem o tem višji gosposki. Prijatelji moji, poganjal sem se za vašo stvar. Pravil sem: „Zakaj bi se branilo moliti v Jami, piti na studencu? Ljudje nikomur nič ne prizadenejo.“ Tako je bila, prijatelji moji, prepoved zrušena; tako sva gospod prefekt in jaz sklenila, za vselej podreti ograjo, ki je bila tolikanj zoprna vam, še bolj pa meni.“

Množica je hladno molčala. Neki mladi ljudje so šepetali in se smejali. Videlo se je, da je bil Žakomét zbegan, ker ni mogel ljudi preslepiti. Ukazal je služabnikom podreti ograjo. Neznansko veselje je bilo v Lurdu. Ves tisti popoldan so množice odhajale in prihajale po Jamskem potu. Pred Masabjélskimi skalami je klečalo silo veliko vernikov. Prepevali so svete pesmi in molili so litanije Matere Božje: „Devica mogočna, za nas Boga prosi.“ Pili so na studencu. Verniki so bili prosti. Bog je zmagal.

Vsled dogodkov, ki smo jih opisali, ni mogel gospod Masí nič več ostati v tistem kraju. Cesar ga je premestil drugam, brž ko je bila prva prefektura izpraznjena v cesarstvu. Po nekem posebnem slučaju je to bila prefektura v Grenóbli. ¹⁾ Baron Masí se je umaknil Lurški Materi Božji, da je prišel k Saléški ²⁾ Materi Božji. Tudi Žakomét je bil prestavljen v drug okraj. Cesarski prokurator gospod Ditúr je tudi dobil kmalu drugo opravilo. Gospod Lakadé je še ostal župan.

Če je tudi škof Lovrenc sestavil preiskovalno komisijo že zadnje dni meseca julija, vendar ji ni dovolil precej preiskovati, ker je hotel, da bi se ljudje sami od sebe prej nekako pomirili. To se je tudi potrdilo. Po burnih prepirih francoskih časnikov in po silovitih naredbah prefekta Masíja je bil pot do Jame odprt, in nič več se ni bilo bati, da bi kak policaj ustavil ško-

¹⁾ Grenoble. ²⁾ Salette.

fjsko komisijo, ki bi šla k skalam Masabjélskim izvrševat svoje delo in preiskovat sled Božje roke.

17. novembra pride komisija v Lurd. Izpraševala je Bernardko. Mlada deklica je pripovedovala, kako se ji je Mati Božja prikazovala, kako je ukazala zidati kapelico na Masabjélskem skalovju, kako je začel studenec nagloma izvirati in kako si je prikazen sama dala ime „Brezmadežno spočetje“. Komisija je videla na lastne oči mogočni Božji studenec. Prehodila je Tarbsko, Oško in Bajónsko ¹⁾ škofijo, in je predse klicala tiste, o katerih je bilo rečeno, da so bili čudovito ozdravljeni. Natanko je preiskovala izvenredna ozdravljenja, ki so se zgodila po Jamski vodi. Skazala je veliko čudežev.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, odprla si pot romarjem do Jame, kjer so smeli zopet

¹⁾ Bayonne.

od blizu opazovati duplino, v kateri si se prikazovala, kjer so smeli moliti in na tvojo čast prepevati zahvalne pesmi, kjer so smeli piti iz studenca, ki je začel izvirati na tvojo mogočno besedo: prosimo te, nam pa odpri nebesa, kjer bomo imeli še večje veselje, kakor romarji, ki so zopet dobili pravico poljubljevati kraj, ktereга si posvetila s svojim prikazovanjem; odpri nam nebesa, kjer te ne bomo nič več gledali v podobah, ampak v resnici, iz oči v oči. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

26. dan.

V mestu Néju, v katerem je bil mladi Henrik Biskét čudovito ozdravljen pred nekoliko meseci, bližala se je smrti postarna

vdova Magdalena Rizán.¹⁾ Njeno življenje je bilo že vsaj kakih 24 ali 25 let dolga vrsta bolečin. Leta 1832 je zbolela za koleró, in potem je nekoliko ohromela na celi levi strani: šepala je in po hiši je mogla storiti le nekoliko stopinj, in še to le primši. Redkokedaj, dvakrat ali trikrat na leto, sredi poletja, so jo ljudje podpirali ali skoro nesli v Nejsko cerkev, ki je bila dosti blizu njene hiše, da je bila pri sveti maši. Brez tuje pomoči ni mogla ne poklekniti ne vstati. Neprenehoma je kri bruhala. Njen želodec ni mogel prenašati težkih jedi. Mesna polivka, grahova juha in kava je vendar zadostovala, da je ostal slab plamenček življenja v njenem bornem životu. Vedno je zeblo ubogo ženo. Še celó v največji vročini meseca julija ali avgusta so ji morali kuriti peč neprenehoma, da se je pri nji grela, sloné v starikavem bolniškem naslanjaču. Zadnjih 16 ali 18 mesecev se

¹⁾ Rizán.

je njeno stanje posebno shujšalo: leva stran je popolnoma ohromela, in desna je začela hrometi. Njeni sčimžani udje so silno otekli, kakor časih pri vodeničnih. Zamenila je starikavi naslanjač za posteljo. Tu se ni mogla nič ganiti, tako je bila slaba, in morali so jo obračati in prelagati; bila je kakor mrtva stvar. Tudi čutila ni več. „Kje so moje noge?“ vprašala je časih, kadar so jo nekoliko preložili. Njeni udje so se tako rekoč zvili v klopčič.

Dva zdravnika sta jo zapored zdravila. Gospod doktor Talamón ¹⁾ je rekel že zdavnaj, da je neozdravna, in če jo je še pogostoma obiskoval, delal je to le iz prijateljstva. Gospod doktor Sibervjél je na silno prošnjo napisal bolnici nekaj zdravil, pa precej je spoznal, da nič ne pomagajo; tudi ta se je odpovedal vsakemu upanju.

Ker je morala bolnica vedno ležati, naredili ste se ji dve seni, ena na prsnem

¹⁾ Talamon.

duplu, druga na lakotnici. Na strani se je njena koža v več krajih predrgnila samega premikanja po postelji, da se je videlo golo in krvaveče meso. Smrt se je bližala.

Žena Rizán je imela dvoje otrok. Njena hči, Libina, je stanovala pri nji in ji je neprenehoma stregla. Njen sin Román je bil trgovski pomočnik v Bordózu.¹⁾ Ko je bilo vse upanje izgubljeno in ko je doktor Sibervjél povedal, da bo bolnica živele le še nekoliko dni, bil je Román hitro poklican. Prišel je, objel je svojo mater in dobil njen blagoslov. Prišlo je povelje, da se mora vrniti. Neusmiljena opravila so ga odtrgala od smrtne postelje; šel je od svoje matere z grenkim prepričanjem, da je nikoli več ne ugleda.

Umirajoča je bila dejana v sveto olje. Dolgo je umirala v neznanskih bolečinah. — „Moj Bog!“ zdihtnila je večkrat, „naredi konec tolikemu trpljenju!“ Zaželela je Jam-

¹⁾ Bordeaux.

ske vode. Sosedna Nesánz, ¹⁾ ki je šla v Lurd, je obljubila, da ji prinese čudežne vode. Že dalje časa so čuli pri nji noč in dan. Saboto, 16. oktobra, je kazal silni napad, da se ji bliža zadnja ura. Skoro neprenehoma je kri odmetavala. Strhlo obličje ji obledi. Oči odrvene. Bolnica ni skoro nič več govorila, razen da je potožila za stran hudih bolečin. — „Gospod,“ ponavljala je pogostoma, „Gospod, koliko trpim! Ali ne bi tedaj mogla umreti?“

„Njena želja bo izpolnjena prav kmalu,“ reče Sibervjél pri odhodu. „Umre po noči ali najkasneje jutri za svitanja. V svetilnici ni nič več olja.“

Čas ter čas so se odprla vrata. Prijatelji, sosedje in duhovni so molcé prihajali in natihoma povpraševali, če umirajoča še živi. Pride noč. Polagoma odidejo ljudje iz hiše. Libina poklekne pred podobo Matera Božje in moli brez pozemeljskega

¹⁾ Nessans.

upanja. Tihota je bila velika, le težko dihanje bolnice se je slišalo. Bližala se je polnoč. Umirajoča izpregovori: „Hči moja!“ — Klečeča Libina vstane, približa se postelji in vpraša: „Kaj hočete, mati?“

Bolnica reče: „Ljubo dete, pojdi k naši prijateljici Nesánzovi, gotovo se je nocoj vrnila iz Lurda. Poprosi jo čašo Jamske vode. Ta voda me mora ozdraviti. Mati Božja to hoče“.

„Ljuba mati,“ odgovori Libina, „zdaj je prepozno. Ne morem vas samih pustiti, in pri Nesánzovih ležijo že vsi. Jutri zjutraj pojdem tje na vse zgodaj.“

Bolnica reče: „Pa počakajmo,“ in omolkne zopet. Noč je minola, pa bila je dolga. Zvonovi so veselo dan zvonili nedeljo jutro. Jutranje angeljevo češčenje je nosilo Mariji prošnje od zemlje. Libina steče k sosedovim, vrne se naglo s steklenico Jamske vode in reče svoji materi: „Nate, mati, pijte! in naj bi vam pomogla Mati Božja!“

Bolnica prinese čašo k ustom in naredi nekoliko požirkov. Kar zavpije: „Hči moja! hči moja! življenje pijem. V tej vodi je življenje! Umij mi ž njo obraz! umij mi ramo! umij mi ves život!“ — Libina se je vsa tresla. Namoči platno z čudežno vodo in umije materino obličje. Mati zavpije s čistim in močnim glasom: „Čutim se ozdravljeno!“ Pa Libina je še z mokrim platnom umivala ohromele in otekle ude bolničine. Neznansko veselje jo je spreletelo, pa tudi nekak strah, ko je videla, da je velika otekline v hipu upadla in izginila pod njeno hitro roko. V hipu se je zdravje vrnilo.

V eni ali dveh minutah je Lurška voda popolnoma ozdravila umirajočo ženo Rizán. Presrečna žena se precej zahvali Materi Božji, nato začuti silno lakoto in reče: „Libina, moja ljuba Libina! lačna sem, rada bi jedla. Rada bi mesa in kruha; tega že nisem jedla štirindvajset let.“ — Ko se žena okrepča z jedjo in pijačo, reče: „In zdaj hočem vstati.“

„To ni mogoče, mati,“ reče Libina, ki ni mogla prav verjeti svojim očem. Gospa Rizán je pa le zahtevala obleke, ki je bila že več mesecev shranjena v omari v sosedni sobi. Mislili so, da je ne bo nikoli več potrebovala. Libina odide po obleko. Naglo se vrne; pa ko stopi na prag, zavpije na ves glas, in obleka jej pade iz rok, tako jo je prevzelo. V tem kratkem času, kar je ni bilo, skočila je njena mati iz postelje in pokleknila pred podobo Božje Porodnice. Libina se je prestrašila, kakor da bi zagledala človeka, ki je od smrti vstal. Bila je tako omamljena, da še pomagati ni mogla materi oblačiti se. Ta pobere obleko, napravi se čisto sama prav naglo in poklekne zopet pred sveto podobo.

Glas o tem čudežu se je razletel po Nejskem mestu naglo, kakor bi trenil. Ta dan in še drugi dan je bila hiša polna ljudi. Ginena in pobožna množica se je gnetla v sobi, kamor je priletel žark vsemogočne Božje dobrotljivosti.

Gospod doktor Sibervjél je brez obotavljanja pripoznal, da je to ozdravljenje prav pravi čudež.

Gospod Román Rizán je pa v Bordózu ves pobit pričakoval žalostnega pisanja, ki mu je imelo naznaniti materino smrt. Strašansko udarec je bilo zá-nj, ko je dobil neko jutro iz pošte pismo, ki je bilo pisano od gospoda župnika Dipónta.¹⁾ Solze ga oblijejo. Bal se je pismo odpreti. Naposled ga odpečati. Prve besede, ki jih je zagledal, bile so te: „Hvala Bogu! veselite se, moj ljubi prijatelj! Vaša mati je ozdravljena, popolnoma ozdravljena. Mati Božja jo je čudovito ozdravila.“ — Župnik Dipónt mu je popisal, kako je umirajoča mati oživela po Božjem čudežu.

Srečni sin odide skoro precej v Nej. Pošta se pripelje, in neka žena ga je čakala, steče k njemu ter ga objame. Samega veselja se je jokala. To je bila njegova mati.

¹⁾ Dupont.

Molitev.

Lurška Mati Božja, izprosi nam živo vero, ne le tisto, ki obstaja v tem, da verujemo vse resnice, ktere oznanjuje sveta Cerkev, ampak tudi tisto detečjo, živo, neomejeno, trdno vero, ktero Bog večkrat usliši na čudežen način. Izprosi nam takšno vero, kakeršno je imel evangeljski stotnik; takšno, s kakeršno so svetniki hribe prestavljali; takšno, kakeršno so imeli tisti bolniki, ki so čudežno ozdraveli po rabi Jamske vode. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

27. dan.

Čudovitih ozdravljenj se je štelo na stotine. Ni bilo mogoče vseh spričati. Škofijska komisija jih je trideset natanko preiskala.

Ravnala je jako ostro pri tem preiskovanju, in čudež je priznala le takrat, kedar nikakor ni bilo drugač mogoče. Zlasti je zavrgla vsako ozdravljenje, ki se ni zvršilo skoro v trenutku. Prav natanko je izpraševala ozdravljene o njih bolezni in o njih naglem ali počasnem ozdravljenju. Privzela si je zdravnike, ki so stvari preiskovali strokovnjaško, kakor bogoslovci morebiti ne bi mogli storiti. Da bi bile te izjave skazane, sklicevala je starše, prijatelje, sosede, vse tiste, ki so videli bolnika, tiste, ki so bili pri njegovem ozdravljenju.

Ko se je tako popolnoma in natanko prepričala o dogodkih samih, dala jih je v pretres svojima izvrstnima zdravnikoma. To sta bila gospod doktor Veržéz, zdravnik v Baréških toplicah, in gospod doktor Dozúz, ki je že prej na svojo lastno roko preiskal več teh nenavadnih dogodkov. Zdravnika sta v svojih poročilih, vsak zá-se, presodila značaj ozdravljenj: o nekterih bolnikih sta trdila, da so bili ozdravljeni po čisto na-

turnem potu; o drugih sta rekla, da so bili ozdravljeni po nadnaturni moči; o tretjih sama nista vedela, ali so bili ozdravljeni po narurnem ali nadnarurnem potu, ter sta se časih bolj na to, časih bolj na ono stran nagibala.

Potem je komisija pretresavala dogodke same in mnenje zdravnikov, ter je svojo sodbo z vsemi dokaznimi pismi izročila škofu. Komisija ni prezgodaj ne trdila ne tajila; ni imela predsodkov ne za čudež ne proti njemu; le preiskovala je in iskala resnico. Da bi mogla popolnoma izprevideti dogodke, poizvedovala je povsod, povpraševala je vse priče. Delala je očitno. Poslušala je nejevernike, kakor tiste, ki so verovali. Čvrsto je sklenila, neusmiljeno zavreči vse tisto, kar je bilo temno in negotovo, in sprejeti le določne, skazane in neovrgljive dogodke; zato ni hotela nobenega poslušati, ki je rekel, da je le slišal praviti to in ono.

Vsaki priči, ki je prišla pred komisijo, stavljena sta bila dva pogoja: — prvi, da

je pričala le o tem, kar je osebno vedela, in videla na lastne oči; — drugi, da se je pod prisego zavezala, govoriti vso resnico in le samo resnico.

Ker je bilo preiskovanje tako previdno in modro uredjeno, ni bilo mogoče, da bi bili lažnjivi čudeži le za hip motili komisijino sodbo. Zlasti pa to ni bilo mogoče sredi toliko protivnikov, ki so pobijali čudeže in podirali vsako zmoto, vsako dvomljivo trditev, vsak čudež, ki ni bil dosti skazan. Če tako preiskovalna komisija ni mogla sprejeti resničnih čudežev, ki niso bili dosti skazani, je tedaj vsaj popolnoma gotovo, da ne en lažnjiv čudež ni mogel obstati pred natančnim preiskovanjem ter priti v vrsto pravih čudežev.

Komisija je v svojem poročilu do škofa, v soglasju z zdravniki, v tri vrste razdelila ozdravljenja. Prva vrsta je obsegala taka ozdravljenja, ki so se dala naturno razložiti, kakor so tudi bila čudna. Druga vrsta je obsegala taka ozdravljenja, ktera je komisija

razlagala bolj na nadnaravno stran. Tretja vrsta je obsegala ozdravljenja, ki so bila prav gotovo čudeži.

Škof je bil popolnoma prepričan. Videl je toliko slavnih dogodkov, ki so bili tako skrbno in očitno skazani; imel je pred seboj tako vestno, tako popolno, tako natančno komisijino preiskavo; bral je izjave in sklepe zdravnikov. Vender je tudi tukaj pokazal tisto veliko previdnost, ki je bila že večkrat omenjena. Ni hotel izreči svoje razsodbe o čudežih, dokler ne bi tudi čas potrdil čudovitih ozdravljenj. Čakal je tri leta. Potem je napravil drugo preiskavo. Ozdravljenja, ki smo jih prej opisali kot čudeže, stala so krepko. Nihče ni ne preklical svojega pričevanja in tudi ne ovrigel dogodkov. Dela Tistega, ki vlada v večnosti, se ne boje časove skušnje. Ko je bila nakopičena velikanska gromada dokazov, izrekel je škof svojo razsodbo. Njene glavne misli so te:

Na podlagi poročila, katero smo dobili od komisije, ki je imela poizvedovati o prikazni Lurške Jame in o dogodkih, ki so ž njo v zvezi; na podlagi pisanega pričevanja doktorjev zdravilstva, ktere smo povprašali za svet gledé številnih ozdravljenj, ki so se zgodila po rabi Jamske vode; razglasuemo sledečo razsodbo:

Člen I. Sodimo, da se je Brezma-dežna Marija, Mati Božja, res prikazovala Bernardki Subirúzovi, 11. februarija 1858 in sledeče dni, skupaj osemnajstkrat, v Masabjélski Jami, pri Lurdu; in da ima ta prikazen vsa znamenja resničnosti, in da smejo verniki ná-njo verovati.

Ponižno podvržemo svojo sodbo sodbi svetega očeta papeža, ki je za to, da vlada z vesoljno Cerkvijo.

Člen II. Dovoljujemo v naši škofiji častiti Mater Božjo iz Lurške Jame.

Člen III. Da bi ustregli presveti Devici, ki je večkrat razodela svojo voljo pri prikazovanjih, sklenili smo zidati svetišče

na Jamskem prostoru, ki je postal last Tarbskih škofov.

Dano v Tarbu, v naši škofovski palači, z našim podpisom in pečatom, 18. januarija 1862, praznik stolice svetega Petra v Rimu.

Bertránd, ¹⁾ Tarbski škof.

V imenu škofijstva, to je, v imenu Cerkve, je kupil škof Lovrenc od Lurškega mesta Jamo, svet okolo nje in vse Masa-bjélsko skalovje. Gospod Lakadé je še vedno županoval. On je predlagal mestnim odbor-nikom, naj bi Cerkvi prepustili te posvečene kraje, kjer se je prikazovala Mati Božja; on je podpisal kupno pismo. Minister go-spod Rulánd je potrdil to kupčijo in je tudi dovolil zidati cerkev v večni spomin prika-zovanja presvete Device, v spomin novega studenca in brezštevilnih čudežev, ki so se zvršili na bolnikih.

¹⁾ Bertrand.

Ko se je mogočna cerkev Brezma-
dežnega spočetja vzdigovala kamen za ka-
menom na strmem Masabjélskem skalovju,
medtem je Lurška Mati Božja obsipavala
ljudi neprenehoma s čudeži in dobrotami.
V Parizu, v Bordózu, v Bretánji, ¹⁾ na de-
želi, po velikih mestih so bolniki klicali
Lurško Mater Božjo na pomoč; in Lurška
Mati Božja je povsod bolne ozdravljala.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, ki si v raznih
krajih Francoske dežele ljudi čudovito
ozdravljala na telesu in na duši, pro-
simo te, da tudi nas ozdraviš dušnih
bolezni: ozdravi nam oči, s kterimi
nečemo videti siroččine svojega bliž-
njega; ozdravi nam ušesa, s kterimi
nečemo slišati njegovih pritožeb in
prošenj; ozdravi nam usta, ki molčé,

¹⁾ Bretagne.

kadar bi bilo treba potegniti se za poštenje bližnjega in za čast Božjo; ozdravi nam roke, ki nehté ubogim dajati milodarov. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

28. dan.

Henrik Lasér, pravnik v Parizu in imenitni popisovalec prikazovanja Matere Božje v Lurdu, popisuje nam svoje čudovito ozdravljenje tako-le:

Vse svoje življenje sem imel prav dobre oči. Ločil sem stvari v veliki daljavi; pa sem tudi prav lahko bral knjigo, kakor sem tudi od blizu gledal vánjo. Učil sem se po cele noči, in oči se mi niso nikoli utrudile. Močno sem se pa zavzel meseca junija in julija leta 1862, ko sem čutil, da mi vid polagoma slabi; naposled nisem mogel nič več ne brati ne pisati. Če sem vzel

bukve v roko, prebral sem dve ali tri strani, časih še toliko ne, in že sem čutil v goranjem delu oči tako utrujenost, da sem jih moral odložiti. Povpraševal sem za svet več doktorjev in zlasti dva slavna zdravnika za oči, gospoda Demárja ¹⁾ in gospoda Žiró-Telóna. ²⁾)

Zdravila, ki so mi jih dajali, niso mi skoronič pomagala. Moja bolezen je dobivala polagoma tisto kronično podobo, ki se kaže pri neozdravnih boleznih. Na svet zdravnikov sem dal očem popolnoma mir. Zunaj hiše sem nosil višnjave naočnike. Zapustil sem slednjič Pariz, in umaknil sem se na deželo k svoji materi.

Pride september. To stanje je trajalo kake tri mesece, in začelo me je prav skrbeti. Moji sorodniki in prijatelji so se bali kakor jaz, pa mi svojega strahu niso razodevali: bili so, kakor jaz, skoro prepričani, da so moje oči izgubljene.

¹⁾ Desmares. ²⁾ Giraud-Teulon.

Imam prisrčnega prijatelja, prijatelja iz otročjih let, kteremu zaupam navadno svoje nadloge in svoje radosti. Po svojem tajniku sem mu pisal pismo, v kterem sem mu sporočil o svojem žalostnem stanju in o svojih skrbah za prihodnjost. Prijatelj, o kterem govorim, je protestanške vere, kakor tudi njegova žena: ta dvojna okoliščina naj se zapomni. Iz imenitnih razlogov ga tukaj ne morem povedati po imenu; imenujmo ga gospod M.

Odgovoril mi je čez nekoliko dni tako: „Ljubi moj prijatelj, nekoliko tvojih vrstic me je razveselilo; pa, kakor sem rekel, rad bi videl tvojo pisavo. Ko sem se te dni vrnil iz Kotréza, prišel sem medpotoma v Lurd, obiskal sem imenitno Jamo, in pravili so mi, kako njena voda čudovito ozdravlja, zlasti bolne na očeh. Prav močno ti pokladam na srce, da tudi ti ž njo poskusi. Ko bi bil jaz katoličan, veren, kakor ti, in ko bi bil jaz bolan, ne bi se obotavljal tega poskusiti. Če je res, da so bolniki nagloma-

ozdraveli, lahko pomnožiš njih število; in če ni res, ne moreš s tem poskusom nič izgubiti. Tudi me ta stvar nekoliko zanima. Kakor se vidi, še iti ni treba v Lurd po tiste vode; doboš jo lahko po drugih. Samo piši Lurškemu župniku, in ti je pošlje.“

Strmel sem, ko sem bral to pismo svojega prijatelja. Vender sem sklenil, ne ubogati ga. Moja bolezen se je polagoma hujšala. Prve dni meseca oktobra sem moral iti v Pariz. Takrat je bil ondi po nekem posebnem slučaju moj prijatelj M. s svojo ženo. Najprvo sem ta dva obiskal. Ko stopim v sobo, vpraša me gospa M.: „Kako je z očmi?“

Nato odgovorim: „Moje oči so še vedno v slabem stanju, in začel sem se bati, da ne bi bile izgubljene za vselej.“ Moj prijatelj mi reče: „Pa zakaj ne poskusiš zdravila, ki sva ti ga svetovala? Nekaj mi pravi, da bi ozdravel.“

Odgovorim mu: „Odkritosrčno ti povem, da nimam veliko vere v tiste vode in

tiste dozdevne prikazni, če jih tudi ne tajim“.

„Tvoji izgovori so prazni,“ zavrne me prijatelj. „Po svoji veri moraš verovati in tudi veruješ, da so take stvari mogoče. Zakaj tedaj ne bi poskusil? Rekel sem ti, da ti to ne more škodovati, ker je navadna voda; in ker veruješ v čudeže in imaš zaupanje v svojo vero, ali se nisi začudil, da sta te dva protestanta napotila k presveti Devici? Že zdaj povem: če ozdraviš, bode to velik dokaz proti meni.“

Tedaj mu pa rečem: „Naj pa bo, priznati hočem vse resnico in odkriti dno svojega srca. Vere mi ne manjka; imam pa pomanjkljivosti, slabosti, in vse to se drži najobčutljivših nitek moje nesrečne nature. Čudež pa, kakeršen bi se lahko zgodil na meni, naložil bi mi dolžnost, vse žrtvovati in posvetiti se; te dolžnosti se pa bojim. Če me Bog ozdravi, kaj bode vse tirjal od mene! zdravnika pa odpravim z nekoliko

denarjem. Bojim se tedaj, da bi se čudež zgodil nad menoj.“

Moja prijatelja sta si prizadevala prepričati me, da odgovornost, o kateri sem govoril, po eni strani pretiravam, po drugi pa zmanjšujem. Gospod M. me zavrne: „Zdaj nisi nič manj zavezan k pobožnosti, kakor bi bil, če bi se čudež zgodil nad teboj. Sicer pa, če bi te tudi zdravnik ozdravil, ne bi to bilo nič manj Božja milost, in tudi potem bi se tvoja tanka vest oglasila z ravno tisto pravico proti tvojim slabostim.“

Vsi ti dokazi se mi niso zdeli popolnoma dobri, in gospod M. je najbrže sam vedel, da ni čisto prav modroval; pa hotel je pridobiti me za svoj nasvet. Truden samega pričkanja, obljubim jima poskusiti z Jamsko vodo. Še tisti dan sem narekoval prijatelju pismo do Lurškega gospoda župnika, in na pošto je bilo dano še tisti večer. Drugi dan me obišče gospod M. in mi reče: „Ljubi moj prijatelj, ker si se odločil po-

skusiti stvar, moraš to tudi resno vzeti in storiti vse, kar je potrebno, da se ti posreči. Omoli potrebne molitve, pojdi k spovedi, opravi pobožnosti, ki ti jih naklada vera.“

Povem na svojo sramoto, da se nisem pripravil, kakor mi je moj prijatelj svetoval. Tako je minilo teden dni. Gospod in gospa M. sta me povpraševala vsak dan, če sem že dobil čudežne vode in če mi je že odpisal Lurški gospod župnik. Ta mi naposled odgovori, da kmalu dobim Lurške vode, ker jo je že poslal po železnici. Lahko je misliti, da smo ta trenotek pričakovali nepotrpežljivo; pa kdo bi verjel, da sem se jaz za vse to veliko manj zmenil, kakor pa moja dva prijatelja protestanta!

Moje oči so bile še vedno v tistem revnem stanju. Ko pridem 10. oktobra popoldan domov in stopim na stopnice, pokliče me vratar in mi reče: „Po železnici je prišel majhen zabojček za vas.“ Naglo stopim v njegovo sobico. Res je bil tu

majhen zabojček iz belega lesa, ki je imel na eni strani mojo adresu, na drugi pa besedi: „Naturalna voda“, ki ste bili gotovo namenjeni za mitnico. Bila je Lurška voda. Silno me je pretreslo; pa nisem dal nič izpoznati. Rečem vratarju: „Že dobro. Precej pridem po to. Nemudoma se vrnem.“

In odidem ves zamišljen. Nekaj časa hodim po cesti. Mislil sem sam pri sebi: „Stvar postaja resna. Gospod M. ima prav; pripraviti se je treba. Dušo si moram ozdraviti, predno bom prosil Boga, da mi ozdravi telo.“ Zavijem jo proti hiši svojega spovednika, gospoda Feránda Misóljskega. ¹⁾ Bil sem prepričan, da ga dobom: bil je namreč petek, in ta dan je doma. Res je bil doma; pa veliko ljudi ga je že pričakovalo v njegovi predsobi; poleg tega je prišel eden njegove žlahte. Njegova služabnica mi pove vse to, in mi reče, priti zvečer, proti sedmem.

¹⁾ Ferrand de Missol.

Vdal sem se. Vrnem se domov. Dobom pri vratarju mali zaboj in popis Jamskih prikazni. Zletim po stopnicah. Pridem v sobo in postavim beli zabojček s knjižico vred na komin. Pokleknem k postelji ter začnem moliti. Potem vstanem. Neprenehoma sem pogledoval zabojček, v katerem je bila skrivnostna voda. Bal sem se dotakniti z nečistimi svojimi rokami tistega lesa, ki je obdajal blagoslovljeno vodo; in po drugi strani me je neznansko gnalo, odpreti zabojček še pred spovedjo, ki sem jo mislil opraviti zvečer. Ta borba je trajala nekaj časa; končala se je z molitvijo:

„Dà, moj Bog,“ rečem, „reven grešnik sem; pa ravno ta moja velika revščina mora obuditi Tvoje pomilovanje. Zvečer se hočem spovedati svojih grehov Tvojemu služabniku; pa moja vera ne more in neče čakati. Odpusti mi Gospod, in ozdravi me. In ti, Mati usmiljenja, pomagaj svojemu nesrečnemu otroku!“

Ko sem se tako osrčil z molitvijo, šele potem sem se upal odpreti mali zabojček. V njem je bila steklenica vode. Izderem zamašek. In drgnil sem si obe očesi z ruto, ki sem jo namočil v Lurški vodi. Nisem se umival pol minute, in že sem čutil, da sem ozdravljen. Moje ozdravljenje bilo naglo kakor blisk. Zavpijem: „Ozdravljen sem.“ In potem sem vzel s komina knjižico o prikaznih. Prebral sem sto štiri strani brez prenehanja in brez najmanjše utrujenosti! Pred dvajsetimi minutami nisem mogel prebrati treh vrst.

Zvečer se spovem in razložim gospodu Ferándu, kako veliko milost mi je ravnokar skazala presveta Devica. Če se tudi nisem pripravil, kakor sem povedal, vendar mi je dovolil, drugi dan iti k svetemu obhajilu, da bi se zahvalil Bogu za tako posebno dobroto.

Gospod in gospa M. sta bila silno ginena nad tem dogodkom. Moje čudovito ozdravljenje je bilo za njiju prvi migljaj,

ki ga daje Bog tistim, ktere hoče pridobiti

Sedem let je že preteklo, odkar se je zgodil čudež na mojih očeh. Vidim izvrstno. Ne branje, ne hudo delo, ne dolgo bdenje mi ne utruje oči.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, blagoslovi Henrika Lasérja, ki je tako ginljivo popisal zgodbo tvojega prikazovanja in tvojih čudežev, ki so se godili na bolnikih. Kakor si ga ozdravila na očeh, ozdravi ga še na duši. Izprosi mu pri svojem Sinu odpuščanja grehov. Izprosi mu obilnost milosti, da bo mogel rasti v čednostih od dne do dne. Blagoslovi njegovo pero, da bo mogel napisati še veliko drugih bukev, ki bodo grešnike spreobračevale, hvalo

Božjo oznanjevale in korist svete Cerkve pospeševale. Prosimo te tudi za tistega, ki je bukve Henrika Lasérja preložil v slovenski jezik: izprosi mu odpuščenja grehov, varuj ga vsega zlega na duši in na telesu. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

29. dan.

Gospod Henrik Lasér nam popisuje to-le zgodbo:

Kmalu bo temu dve leti, ko sem imel čast, obiskati gospoda Lakasánja ¹⁾ v Bordózu. Precej od kraja sem se zavzel nad njegovim mrzlim in častitljivim obrazom. Vpraša me nekoliko osorno, čemu sem prišel. Rečem mu: „Izvedel sem, da ste šli v Lurško Jamo; in prišel sem k vam,

¹⁾ Lacassagne.

da bi slišal iz vaših ust zgodbo vašega romanja. Ravno popisujem Jamske dogodke.“

Pri besedah „Lurška Jama“ se njegov osorni obraz zvedri, in neki mogočen spomin hipoma omeči njegove resne poteze. Reče mi z glasom, ki je razodeval solze: „Jaz bom dobro ohranil v spominu vse svoje življenje Lurško Jamo. Imam le dva sina. Mlajši, o katerem edino vam imam pripovedovati, se imenuje Julij. Ta deček je bil zdrav do desetega leta kakor riba. Tedaj je pa nenadoma zbolel, pa bolezen se mi izprvega ni zdela nevarna. Leta 1865., dne 25. januarija, ravno kosmo sedli k večerji, je tožil Julij, da ne more požirati trdih jedil. Moral je biti zadovoljen z nekaj malega juhe. Ko mu drugi dan ni odleglo, poklical sem najimenoitnejšega zdravnika v Tulúzi, ¹⁾ gospoda Nogéza. ²⁾ Takrat sem stanoval v tem mestu. Doktor je zagotavljal, da je bolezen v čutnicah, in da bo kmalu

¹⁾ Toulouse. ²⁾ Noguès.

boljše. Res je deček čez nekoliko dni lahko jedel, in mislil sem, da je bolezen popolnoma ozdravljena; kar se je povrnila in se je po bolj ali manj pravilnih prenehljajih povračevala do konca meseca aprila. Potem mu ni nič več odleglo. Ubogi Julij je moral uživati le tekoče stvari, mleko in mesno juho, tako je bil požiralnik že ozek. Otrok je pri tej pičli hrani hujšal očitno in hiral polagoma. Zdravila sta ga dva zdravnik, pa nikakor nista mogla izpoznati bolezni.

10. maja sem zagledal, kako Julij po vrtu dirja zoper vso navado. Bal sem se, da se ne bi kaj vznemiril. Grem k njemu, primem ga za roko in mu rečem: „Julij, obstoj!“ Precej se mi iztrga in mi reče: „Papá, ne morem. Teči moram: ni mi moči ustaviti se“. Vzamem ga na kolena; noge so se mu zvijale krčevito. Kmalu potem se mu je začel obraz pačiti in glava kriviti.

Pravi značaj bolezni se je tedaj razodel. Moj nesrečni otrok je imel bolezen, ki se imenuje „Vidov ples“. Glavni sedež

bolezni je bil v goltancu. Če se je tudi bo-
lezen popolnoma razodela, vender je ni bilo
moči ozdraviti. V 15. mesecih so zdravila
pomagala k večjemu toliko, da se mu niso
več zvijale noge in glava. Kar se pa tiče
požiralnika, ki se je silno zožil, postala je
bolezen kronična in se ni dala odpraviti.
Dve leti smo poskušali vsakovrstna zdravila.
Šel je bolnik na deželo, v toplice Lišónske. ¹⁾
Slednjič smo poskusili morsko kopelj, pa
brez uspeha.

Ni mi treba praviti, da sva skrbela
le za njegovo telo. Zato sva mu že skonca
prepovedala učiti se. Bil je žalosten. Kadar
je dobil kake bukve, jih je bral, da bi se
razmislil. Neki dan je zapazil na mizi neke
gospe malo knjižico o Lurški prikazni. Bral
jo je in bil je močno ginen. Zvečer je rekel
svoji materi, da bi ga presveta Devica lahko
ozdravila; pa ona se ni zmenila za te besede,
ki so se ji videle otročje.

¹⁾ Luchon.

Ko smo se vrnili v Bordóz — kamor sem bil malo prej prestavljen, — ni bilo dečku še prav nič boljše. Bilo ga je sama kost in koža. Bled je bil kakor zid; nič več ni imel krvi pod kožo. Videti je bilo, da so mu ure štete. Dasi tudi sem bil prepričan, da zdravniki ne morejo pomagati, vender sem jih hotel poskusiti še enkrat. Obrnil sem se do najslavnejšega zdravnika v Bordózu. Gospod Žentrák ¹⁾ je preiskoval otrokovo grlo s skušalno iglico, in je rekel, da se je požiralnik skoro popolnoma zaprl, in da so v njem silo nevarne otekline. Pristavil je: „Deček je bolan jako jako. Grlo je pokrito z oteklinami, in požiralnik je že tako ozek, kakor šivalnina luknja, da otrok nikakor ne more uživati druge hrane, kakor tekočo. Ko bi ječnik otekel le še za nekoliko milimetrov, pa bi se bolnik zadušil.“

Ves pobit sem se vrnil domov. Bil sem ves obupan, ko reče Julij materi sle-

¹⁾ Gintrae.

deče besede z nekim čudovitim prepričanjem: „Vidite, mati? Ne gospod Žentrák, ne kateri drug zdravnik mi ne more pomagati. Pošljite me v Lurško Jamo, in videli boste, da bom ozdravljen.“ Moja žena mi pove, kaj ji je sin pravil. Rečem ji: „Ne smemo se obotavljati! Moramo ga peljati v Lurd. In prej ko prej.“ Tako sem govoril, če tudi nisem imel vere. Nisem verjel v čudeže. Ali bil sem oče, in nobena stvar se mi ni zdela zaničljiva, o kateri je bilo le količkaj misliti, da bi utegnila pomagati.

12. februarija se napotiva v Lurd. Deček je bil medpotoma vedno vesel, in je imel čvrsto zaupanje, da bo ozdravljen. Neprenehoma mi je govoril: „Ozdravel bodem. Boste videli. Toliko drugih je bilo ozdravljenih: zakaj ne bi bil jaz?“

V Lurdu sem vzel seboj zabojček piškotov, če bi le res deček kaj ozdravel, kar sem pa dvomil. Ko prideva v kripto, ki je nad Jamo, bila je ravno sveta maša.

Julij je molil z neko nebeško vnetostjo in z neko vero, ki se mu je razodevala na obrazu. Potem mi reče: „In zdaj, oče, bom ozdravljen.“

Stopiva dol v Jamo. Julij poklekne pred podobo Matere Božje in moli. Potem vstane in greva k studencu. Umije si vrat in prsi. Potem vzame čašo čudežne vode in naredi nekoliko požirkov. Bil je miren in vesel; obraz se mu je svetil samega upanja. Jaz sem se pa tresel in skoro bi bil omedlel pred to zadnjo poskušnjo. Nisem mu hotel pokazati svojega dvoma. Podam mu piškot in mu rečem: „Zdaj pa poskusi jesti!“ Vzame ga, in jaz se ozrem drugam, ker ga nisem mogel gledati. Zares, življenje in smrt mojega sina se je imela odločiti. Ta trenotek sem poskusil svojo zadnjo srečo. Če se mi ne posreči, bil bi moj preljubljeni sin Julij mrtev. Prav kmalu sem bil rešen grozne negotovosti. Julij mi reče z radostnim in prijaznim glasom: „Oče! požiram, lahko jem: saj sem tudi vedel, da bo tako, imel sem vero!“

Moj sin, ki je bil že namenjen za grob, je rešen, in to kakor bi trenil. V meni je razgrajal in divjal hud vihar. Ko bi bil kdo odprl moje prsi, videl bi jih bil vse žareče, kakor da so polne ognja. Ponovila sva poskušnjo. Snedel je še nekoliko piškotov ne le brez težave, ampak tudi s čedalje večjo slastjo. Pustil sem ga v Jami in sem šel povedat duhovnu to veselo novico. Duhoven stopi dol prav naglo in videl je zdravega Julija. Tarbski škof je bil ta dan tudi v kapelici: hotel je videti mojega sina. Pripovedoval sem mu o strašni bolezni, ki se je skončala tako srečno. Vsi so se veselili z menoj. Jaz pa sem mislil na mater in na veselje, ki ga bo kmalu imela.— Dal sem telegrafovati le edino besedo: „Ozdravljen!“

V gostilnici je jedel z veliko slastjo. Nisem se mogel nagledati ga, ko je jedel. Peš se je vrnil v Jamo, da se zahvali Materi Božji.

Ta bolezen, ki je bila tako čudovito ozdravljena, trajala je dve leti in sedemnajst dni.

Mudilo se je nama k materi. Odpe-
ljala sva se v Bordóz. Mati je bila silno
vesela, ko je Julij sedel pri naši mizi in
jedel z večjo slastjo, kakor mi vsi drugi.
Deček je popolnoma ozdravel v hipu, in bo-
lezen se mu ni nič več povrnila. Od tistega
časa je angeljsko pobožen. Je prav dober,
moder in prijazen. V šoli je prav naglo
dohitel, kar je zamudil. Uči se rad. Njegovi
učitelji in tovariši ga imajo prav radi.

M o l i t e v.

Lurška Mati Božja, kakor si tega
otroka, o katerem smo danes slišali,
ozdravila na telesu in varovala na
duši: prosimo te, skrbi tako dobro
tudi za vse druge otroke. Varuj in
brani njih krstno nedolžnost, da jih
slabo nagnenje in slabi zgledi ne po-
tegnejo v greh. Skrbi zá-nje, da jih
ne bomo napačno izrejali. Prosimo te,

privedi na pravi pot vse otroke, ki so že pohujšani ter so že izgubili krstno lepoto. Blagoslovi naše sinove in hčere v njih otročjih, mladenških in starih letih: blagoslovi njih zarod do poslednjega kolena, da naši mlajši ne bodo tako mlačni kristijani, kakor smo mi. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

30. dan.

Vrnimo se v Lurd. Čas je hitel. Ljudje so se lotili dela. Svet okolo Jame, kjer se je prikazovala presveta Devica, spremenil je svoje obličje. Vrh Masabjélskih skal se vzdiguje veselo proti nebu krasna cerkev. Strmi in neobdelani veliki grič, kjer so nekdaj še hribovci težko stopali navzdol, je zdaj pokrit z zeleno travo, obraščen z

grmovjem in posajen s cveticami. Med georginami in vrtnicami, med marjeticami in vijolicami, v senci akacij in kozjih parkeljev, se vleče v ovinkih prostorna steza, ki pelje od cerkve v Jamo.

Jama je zaprta z okrižjem, kakor svetišče. Od stropa visi zlata svetilnica. Pod divjim skalovjem; na katero je stopila Mati Božja, gori noč in dan mnogo voščenih sveč. Zunaj Jame teče čudežni studenec po treh debelih bronastih ceveh. Kotla je tako pripravljena, da ljudje ne morejo videti bolnikov, ki se kopljejo v blagoslovljeni vodi.

Pri zidanju cerkve je nekdo osrčeval delavce, nadzoroval je vse delo. Mož je visoke postave in videti ga je skoro povsod. Njegova črna, dolga obleka je kazala že od daleč, da je to dušni pastir Lurškega mesta, župnik Peramál. Hotel je zidati prekrasno cerkev, in taka se je tudi zidala. Dostikrat je pravil: „Kdaj bom pač tako srečen, da pojdem s prvo procesijo, ki bo posvečevala te blagoslovljene kraje za Božjo službo

katoliške Cerkve?“ Pri teh mislih so ga oblivale solze.

Časih, ob urah, ko je bilo manj ljudi pri Masabjélskem skalovju, prišla je majhna deklica pred Jamo, ponižno je ondi pokleknila in pila iz studenca. Nič se ni ločila od drugih ljudi, in ko je ne bi bil kdo izmed romarjev poznal ali povedal njenega imena drugim, tudi nihče ne bi bil uganil, da je to Bernardka. Še vedno je hodila v šolo k redovnicam. Živo je nosila v sebi spomin na polodprta nebesa in podobo nebeške Device. Medtem je ljudstvo vrelo od vseh strani, čudeži so se godili in cerkev se je zidala. Kakor pobožni Lurški župnik, tako je tudi Bernardka željno pričakovala dne, ko bode gledala na lastne oči procesije, ki pojdejo k Jami.

4. aprila 1864. je bila prelepa podoba Matere Božje blagoslovljena in z vso mogočo slovesnostjo postavljena v tisto duplino, kjer se je presveta Devica prikazovala ubogi deklici.

Vreme je bilo krasno. Mlado spomladansko solnce se je vzdigovalo in vozilo po višnjavem nebu. Ne oblačka ni bilo videti. Lurd je bil olepšan s cveticami, zastavami in s slavoloki. Z vseh zvonikov cele okolice so peli zvonovi. Naredila se je procesija, kakeršne ni nihče pomnil; pomikala se je od Lurške cerkve proti Jami. Najprvi so stopali vojaki, prav lepo oblečeni. Za njimi so šle Lurške bratovščine, podporne družbe, vse skupščine tistih krajev, s križem in s svojimi zastavami. Petdeset do šestdeset tisoč ljudi je bilo v dveh silno dolgih vrstah. Pomikali so se po cvetličnem potu, ki pelje k slavnim Masabjélским skalam. Čas ter čas so pevci zapeli kako pesem in godba je veselo zaigrala. Na koncu te velikanske procesije je stopal Tarbški škof Lovrenc, obdan od štiri sto duhovnikov.

Srca vseh so bila napolnjena z neko nepopisno ginenostjo, z neko radostjo, kakeršno poznajo le kristijanske množice, ki so zbrane pred Božjimi očmi. Po, toliko

mukah, po toliko borbah, po toliko nasprotovanjih je slednjič vender-le napočil dan slovesne zmage. Solze sreče, navdušenosti in ljubezni so tekle po obrazih ginenega ljudstva. Kakšno veselje je pač moralo napolnjevati srce Bernardke, ki je gotovo stopala na čelu bratovščine Marijinih otrok! V kakšni blaženosti je pač morala plavati duša Lurškega župnika, ki je gotovo pel poleg škofa *Hosanna*, pesem nebeške zmage! Oba dva sta trpela, in zdaj je prišel čas, da oba dva uživata slavo. Žali Bog! med Marijinimi otroci ni bilo Bernardke; med duhovščino, ki je obdajala škofa, ni bilo župnika Peramála.

Ravno tisto uro, ko je bilo vse veselo, ležal je Lurški župnik za smrt bolan. Pri njegovem zglavju ste dve usmiljeni sestri čuli in molili noč in dan. Hotel je vstati, da bi videl velikansko procesijo; pa bil je preslab, in ni mogel pogledati ne za hip vsega tega blišča. Skozi raztegnena zagri-

njala njegove sobe mu je lepo zvonjenje bilo na uho, kakor jok pogrebnih zvonov.

Tudi Bernardki je pokazal Bog svojo veliko ljubezen, kakor ima navado delati pri svojih izvoljenih, da ji je poslal hudo bolezen. Kakor izvrstni župnik, ležala je tudi ona bolna, ko je Tarbski škof vodil dolgo procesijo. Ker so bili njeni starši revni ter je niso mogli oskrbovati doma, zato so jo prenesli v špital, kjer je ležala med tistimi reveži, ki jih navadni svet imenuje nesrečne, ktere je pa Jezus Kristus imenoval izvoljence svojega kraljestva.

Škof je nekoliko stopinj od Jame in cerkve naselil misijonarje, da oznanjujejo romarjem Božjo besedo in jim dele svete zakramente.

Romanje je postalo tako velikansko, kakor morebiti nikoli nikjer na vsem svetu. Pirenéjska železnica je naredila ovinek tje do Lurda, in to zavoljo brezštevilnih popotnikov, ki hodijo iz vseh krajev sveta častit Jamsko Devico in prosit ozdravljenja

na čudežnem studencu. Romarji so, ne le iz raznih pokrajin Francoskega, ampak tudi z Nemškega, z Angleškega, z Belgije, z Španjskega, z Ruskega. Iz daljnih krajev Amerike se vzdigujejo pobožni kristjani. Prejadrajo morje in pridejo k Lurški Jami, da pokleknejo pred temi slavnimi skalami, ktere je Mati Božja posvetila s svojimi nogami. Tisti, ki ne morejo priti, pišejo pogosto misijonarjem in jih prosijo, da bi jim poslali na dom kako steklenico Jamske studenčnice. Tako se čudežne vode vsako leto razpošlje po vsem svetu 50.000 steklenic.

Kakor hitro se rodi lepa spomlad, začno kristijanje onih krajev romati k skalam Masabjélskim v nepretrganih vrstah. Kreпки gorjanci pridejo peš po deset, dvanajst in petnajst milj daleč, in gre jih vkup po tisoč ali po dva tisoča. Zvečer jo odrinejo in hodijo vso noč pri migljanju zvezd, kakor oni judovski pastirji, ki so šli k Betelehemskim jaslicam molit Zveličarja sveta. Gredo navzdol z visocih gor, vzdignejo se

ozdravlja bolnike, katerim človeška učestnost nič več ne more pomagati. Narodi so se vzdignili in se še vzdigujejo, da hodijo molit pred Jamo, kjer si se prikazovala. Za vse te romarje te danes prosimo: varuj in vodi jih na potu, da srečno dospejo do Lurške Jame in od Jame domov. Prosimo te tudi za vse bolnike, ki bodo z zaupanjem rabili vodo iz Jamskega studenca; pomagaj jim in reši jih bolezni. Ozdravljaj čudovito tudi med nami Slovenci, in tvoji čudeži bodo spodbujevali vnete vernike, dramili mlačne kristijane, in luč svete vere prižigali onim, ki sedé v temi nejevere. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

31. dan.

Ko so se milijoni obračali za dozidanje Jamske cerkve, medtem je Bernardkin oče ostal ubog delavec, ki živi v potu svojega obraza. Bernardka je postala usmiljena sestra. V špitalu je stregla revežem in bolnikom. Šla je v samostan Nevérskih ¹⁾ usmiljenih in šolskih sester. Imenovala se je sestra Marija-Bernarda. Večkrat je bila bolna, in njene bolečine so bile strašne. Prenašala jih je potrpežljivo in skoro veselo. O Božjih milostih, ki jih je prejela, govorila je le takrat, kadar je bila vprašana.

Zdaj je že v večnosti. Umrla je 16. aprila 1879.

Najbrže je imela slutnjo o svoji bližnji smrti. Ko je bila vprašana po prazniku svetega Jožefa, za kakšno milost je prosila le-tega svetnika, odgovorila je: „Prosila sem ga za srečno smrt“. Od tega dné je bila

¹⁾ Nevers.

vsak dan slabša. Petek, 28. marca je bila obhajana in dejana v sveto olje.

Nekoč jo je spovednik osrčeval, naj bi svoje trpljenje in življenje darovala Bogu; in da bi ji bolje dopovedal, kakšno veselje jo za to čaka v nebesih, rekel ji je, naj se le spomni tistih srečnih ur, ko je gledala Mater Božjo v Masabjélskem skalovju. In tedaj je odgovorila: „O gotovo, kako dobro mi dé misel na to!“

Po noči na velikonočni torek je izrekla večkrat besede: „Satan, poberi se!“ In nato je zjutraj pravila, da jo je skušal in strašil hudič, ki je pa precej zbežal, ko je zaklicala ime Jezus. Zopet je prejela zakrament svete pokore in svetega rešnega Telesa.

Večkrat so jo bolečine tako prijele, da so že mislili, da bo zdaj zdaj zdihnila; pa Bog ji je podaljšal trpljenje, ker jo je hotel še bolj očistiti. Neznansko je trpela, pa njena potrpežljivost, njena vdanost v voljo Božjo je bila skozi večja. Vedno je Bogu pošiljala pobožne vzdihljaje, še celó

v spanju. Zlasti je večkrat rekla: „Moj Bog, ljubim te!“ Največ je trpela, kadar so jo prelagali. Videlo se je tedaj, kakor da jo premagujejo bolečine; pa precej se je ohrabrila, in prosila je svoje sosestre, naj bi ji odpustile, če je izrekla v bolečinah kako napačno besedo.

Sredo po veliki noči ji je bilo prav hudo; sedela je na stolu in težko je dihala. Zopet se je izpovedala, in izrekovala je pobožno ime Jezus, da bi dobila popolnoma odpustke. Potem je z drugimi vred molila molitve za umirajoče; njen glas je bil slab, pa čist; oči so se ji živo odpirale in obračale na podobo Zveličarjevo. Vzela je v roke križ, in ga je stiskala na prsi z vso močjo. Zadnji čas njene bolezní so zapazili, da se je svetil poseben žar v njenih očeh, kadar je Bogu pošiljala pobožne vzdihljaje, kadar je pogledala na križ, ali kadar je slišala govoriti o nebeškem veselju. Njeni pogledi so bili toliko pomenljivši, kolikor slabše je bilo njeno telo. Pogostoma je

vzdihnila k presvetemu Jezusovemu srcu, brezmadežni Devici in k svetemu Jožefu. Mislila je, da je premalo skrbela za nebesa. Rekla je: „Kako prav ima pisatelj knjige o nasledovanju Jezusa Kristusa, če nas opomina, naj bi opravljali dobra dela, dokler smo zdravi! Kadar se bliža smrt, nismo skoraj za nobeno delo“.

Poskusila je nekoliko vzdigniti se, pogledala je proti nebu in držala je levo roko pred čelom. Oči so ji močno žarele. Njen obraz je razodeval mir in veselje. Potem zavpije trikrat: „O! o! o!“ in to s takim glasom, ki je bolj razodeval začudenje, kakor pa bolečino. Tresla se je po vsem životu. Nato položi tresočo roko na srce, pobesi oči in reče razločno: „Moj Bog, ljubim Te iz vsega svojega srca, iz vse voje duše, iz vseh svojih moči“. Ob dveh je zaželela miru. Ostala je pri nji samo postrežnica. Četrt na štiri vzame v roke križ, in poljubi pobožno in počasi pet ran Gospodovih. Čez nekaj časa zaželi pijače.

Kmalu potem jo primejo smrtne težave, in čez nekoliko minut izdihne svojo dušo v Božje roke.

Ko se je razvedelo za njeno smrt, vreli so ljudje od vseh strani v samostansko kapelico, kjer je ležala. Moški in ženske, uradniki in vojaki, delavci in duhovni so hoteli imeti v spomin kako reč, s katero so se dotaknili Bernardke. Priprosti vojaki so se je dotikali z molki, oficirji pa s svojimi urami. Nekteri trgovci so poprodali pri tej priliki vse svoje križce, svetinje, podobe in molke. Tistih tri dni, ki so pretekli do njenega pogreba, hodili so jo kropit ne le samo Nevérski prebivalci, ampak tudi ljudje iz bližnjih far.

Saboto, 19. aprila, je bilo že na vse zgodaj polno ljudi okolo samostana. Morali so jim zapreti cerkvena vrata, da ni zmanjkalo prostora za duhovne in deputacije iz raznih krajev. Veliki duhoven stolne cerkve je imel črno mašo, pri kateri so peli stolni pevci. Visokočastiti škof, ki je ravno popo-

toval po škofiji, prihitel je naglo k pogrebu, predno je opravil vsa svoja pota. V kōru so bili kanoniki in med njimi je bilo videti gospoda očeta Sampéta, ¹⁾ prednjika Lurških misijonarjev, ter tudi tistega duhovna, ki je učil Bernardko za prvo sveto obhajilo. V stranskih kapelicah so bili mestni duhovni, duhovni raznih ustavov, župniki iz bližnjih far in še veliko drugih duhovnov. Po cerkvi so bile vmeščene razne kongregacije, razne deputacije in tisti, ki so bili čudovito ozdravljeni po Jamski vodi; med temi je bil in prav pobožno molil Henrik Lasér, pravnik v Parizu in imenitni popisovalec Lurških čudežev.

Po sveti maši je govoril visokočastiti gospod škof hvalni govor o sestri Mariji-Bernardi. Nato so rajnko položili k počitku v kapelico svetega Jožefa, ktereга je tolikanj častila. Truplo je bilo dejano v svinčeno rakev, s pergamentom, na katerem je

¹⁾ Sempé.

popisano njeno življenje. Rakev leži v hrastovi trugi.

Lurd je dandanes najimenitnejši Božji pot. Časih pride tjekaj na dan po 10.000 romarjev, po 500 do 600 duhovnov. Ko je bila 3. julija l. 1876 kronana podoba brezmadežnega spočetja za Jamsko cerkev, poslali so papež svojega namestnika; in pri tej slovesnosti je bilo 35 škofov, 3000 duhovnov in kakih 100.000 vernikov. — Papež Pij IX. so tudi Jamsko cerkev obdarovali z velikimi prednostimi. Kdor to cerkev obišče, se izpove in pristopi k mizi Gospodovi ter moli na papežev namen, dobi popolnoma odpustke, ki se dadé obrniti tudi za duše v vicah; in kdor to cerkev samo obišče s skesanim srcem ter moli na papežev namen, dobi odpustkov 200 dni. In ti odpustki veljajo za vse čase.

M o l i t e v .

Lurška Mati Božja, danes jemljemo slovo od tebe in od šmarnic.

K slovesu nas vse skupaj blagoslovi. Potrjuj nas v sklepih, ki smo jih storili, ko smo slišali o čudovitih ozdravljenjih, ki so se zgodila po tvoji dobrotljivosti in po rabi Jamske vode. Obvaruj v nas živo vero, ki se je v nas obudila, ko smo gineni poslušali tvoja velika čuda. Kakor si Bernardko vodila, tolažila, učila, ljubila: prosimo te, tako tudi nas vodi, tolaži, uči in ljubi. Pomagaj nam, da vselej, zlasti pa ob svoji smrtni uri, premagamo hudobnega duha, kakor ga je premagala Bernardka. Kakor si Bartrésko pastarico vzela v nebesa, vzemi tudi nas. — Lurška Mati Božja, za nas Boga prosi! Amen.

Navadne molitve.

Jutranja molitev.

V imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha.

Klečé pred Tvojim Božjim veličastvom, nebeški Oče, molim Te, vsegamogočnega Stvarnika nebes in zemlje! Želim svojo slabo molitvico združiti z večnim hvalospevom vseh zveličanih duhov v nebesih. Svet, svet, svet si Gospod, Bog; nebo in zemlja sta napolnjena z bleskom Tvojega veličastva.

Zahvalim Te za vse milosti in dobrote, ki si mi jih skazal doslé.

Zlasti se Ti zahvaljujem zdaj, v začetku dne, da si mene in moje domače to noč obvaroval vsega hudega na duši in telesu, in da si nam dal doživeti današnjega dne. Rad spoznam, da sem Tvoj po duši in telesu; zato Ti hočem zvesto služiti in v Tvojo čast obračati vse svoje moči. Zato Ti darujem kot jutranji dar svoje ubogo, slabo srce; drugega Ti ne morem darovati. Napolni to moje srce s svetimi željami, in daj, da vse njegove moči služijo v Tvojo čast danes in vekomaj.

Priporočim Ti tudi, o Bog, svoje starše, brate in sestre, svoje sorodnike in prijatelje, da jih v dobrem potrjuješ in jim daš dolgo živeti, Tebi v čast in bližnjemu na korist. Prosim Te tudi, o Bog, za svoje sovražnike, za vse grešnike in nejevernike, da njih srca vodiš in jih napolnjuješ z lučjo Svoje milosti.

Prosim Te, o Bog, za vse, ki so to noč umrli, da jih rešiš teme in uvedeš v stanovanja večne luči. Tudi duše vseh mrtvih kristijanov naj po Tvojem usmiljenju počivajo v miru.

O moja gospa, o moja mati, devica Marija! vsega se ti darujem; darujem ti danes svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce. In ker sem zdaj ves tvoj, o dobra mati, zato me tudi varuj in brani kot svojo last.

O sveti Jožef, oče in varuh devic, zvesti čuvaj, ki ti je Bog izročil Svojega Sina Jezusa in Njegovo mater Marijo: prosim te po Jezusu in Mariji, pridobi mi milost, da se obvarujem vse nečistosti ter tako Bogu služim s čistim srcem.

O moj ljubi angelj varuh, ki te mi je Bog dal za vodnika, za varuha, za tolažnika, za učenika in svetovalca! zahvaljujem se ti za vso zvestobo in ljubezen, ki mi jo vsak dan skazuješ,

in prosim te, bodi tudi zanaprej moj nebeški prijatelj in pomočnik. Če bom žalosten, tolaži me; če bom slab, krepčaj me; če bom v nevarnosti, reši me; če bom v dvomu, svetuj mi; greha obvaruj me; k dobremu priganjaj me; v skušnjavah osrčuj me; pred hudobnim duhom brani me; smrtno uro moli za-me, in sprejmi mojo dušo, da jo odvedeš v nebesa, da bom s teboj vred ondi Boga gledal in se veselil na vekov veke. Amen.

Tudi na te se obrnem, moj ljubi krstni patron, podaj mi svojo mogočno roko, da ne bom storil ne najmanjšega greha, ampak, da bom živel vedno v prijaznosti Božji. Po svoji priprošnji mi pomagaj, srečno dovršiti vsa opravila tega dne in mojega življenja, da bom po smrti vreden spoznan, s teboj vred Boga hvaliti, ljubiti in moliti; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

V Jezusovem imenu hočem prijeti za delo. Bog naj blagoslovi vse moje dejanje in nehanje, varuje naj me greha in vzame enkrat v nebesa. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Vera. Čast bodi Bogu itd.

Večerna molitev.

V imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha.

Konec današnjega dne povzdignem svoje srce k Tebi, o Bog, in se Ti zahvaljujem iz dna svojega srca za vse dobrote, ki si jih meni in mojim domačim skazal na duši in telesu, pa tudi zato, da si me danes obvaroval vseh nesreč.

Pa kako Ti naj povrnem vse dobrote, ki si jih danes skazal meni in mojim domačim? Pošlji mi, o Bog,

Svojega svetega Duha, da me razsvetljuje, in da prav spoznam in obžalujem grehe in napake, ki sem jih danes storil. Amen.

Zdaj izprašuj svojo vest, kaj si po dnevi grešil v mislih, v željah, v besedah, v dejanju, potem pa moli tako:

O moj Bog in Gospod! Kako bi Ti povrnil vse dobrote, ki si mi jih skazal? Nič drugega nimam, kakor grehe in slabosti. Kako mi je hudo, da sem kedaj razžalil Tebe, svojega Boga in Očeta, svojo najvikšo in najljubeznjivšo dobroto! Zgubil sem se, kakor zgubljena ovca. Poglej náme in usmili se me; odpusti mi moje grehe; tega Te prosim po trpljenju in smrti Tvojega preljubega Sina, mojega Gospoda, Jezusa Kristusa.

Na Te, moj Jezus, stavim vse svoje upanje; s Svojo sveto Krvjo operi z moje duše moje grehe in hudobije, in nadomesti s Svojim neskon-

čnim zasluženjem, kar primanjkuje moji pokori.

Pridite mi na pomoč, vi nebeški prebivalci; pred vsem ti, „Mati usmiljenja“, in ti moj angelj varuh, in tudi ti moj krstni patron: podpirajte me, da se odsle zanaprej obvarujem vseh grehov, zlasti tega . . .

Bog, nebeški Oče! bodi to noč moj varuh. Daj mi mirno spati, da se jutri zbudim čvrst na telesu in pripraven za Tvojo službo. Odvracuj od mene vse nevarnosti, da se kaka nesreča ne približa mojemu stanovanju. Tvoji sveti angelji naj me varujejo, in Tvoj blagoslov bodi vedno nad menoj in nad mojimi domačimi. Če me boš pa to noč poklical na oni svet, imej usmiljenje. Upam, da mi boš usmiljen po zasluženju Jezusa Kristusa; zato se popolnoma vdam v Tvojo sveto voljo. Če pride pó-me smrt,

naj me odvede v kraj večnega življenja,
v kraj nebeškega veselja. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Vera. Čast
bodi Bogu itd.

SVETA MAŠA.

Molitev pred sv. mašo.

Bog, moj Gospod in Stvarnik!
Ti si me ustvaril, da bi Ti služil,
Tvojo čast pospeševal, in Tebi edi-
nemu živel. Zato sem na svetu. Ker
si me ustvaril edino samo zavoljo Sebe,
zato sem Ti, kot svojemu Gospodu,
kot svojemu Bogu, dolžan vso čast,
vso ljubezen in molitev. Ker je vsak
trenotek mojega življenja nov dokaz
Tvoje dobrote, Tvoje milosti, Tvojega
usmiljenja, zato sem dolžan, spolnje-
vati do Tebe najvikšo dolžnost hva-

ležnosti. Sem Tvoj velik dolžnik. Pa kako sem splečeval svojo dolžnost do Tebe? Sramovati se moram! — Nisem Ti služil, nisem živel za Tvojo čast, ampak živel sem za svet in ničemurnost. Bil sem nehvaležen do Tvojih dobrot; dà, zlorabil sem jih celó večkrat v Tvoje zasramovanje. Zakaj, grešil sem, razžalil sem Tebe! — Obžalujem zdaj sicer svojo hudobijo, — srčno jo obžalujem, saj vidiš moje srce, o Bog! — Pa zato zahtevaš popolnega zadostovanja. — Kaj naj storim, ker sam s svojo močjo ne morem zadostiti? — Kaj naj storim, da bi izpolnjeval vse svoje velike dolžnosti, ko vendar kot slaba, uboga stvar ne morem storiti veliko? — Vem, kaj bom storil! „Imej nekoliko potrpljenje z menoj, o Gospod!“ kličem zdaj z evangeljskim dolžnikom, „in vse Ti poplačam.“ Ta sveta daritev, ali veliko več Jezus Kristus,

Tvoj Božji Sin, bo po sveti maši záme poplašal vse, kar sem Ti dolžan. Pri tej sveti maši hočem pobožno moliti; in Ti, nebeški Oče! poglej me milostljivo in dodeli mi Svoje milosti in pomoči.

Molitev od začetka sv. maše do evangelija.

O moj Bog, nebeški Oče! molim Te. — V prahu svoje ničnosti klečim pred Teboj, in na Te mislim z največjim spoštovanjem. Trdno verujem na Te, verujem in spoznam Tvojo najvikšo, Božjo moč, Tvojo brezmejno oblast, ki jo imaš nad menoj in nad vsem svetom. Spoznam, da si me ustvaril edino zavoljo Sebe, in zavoljo Svoje časti, da sem edino od Tebe odvisen, da sem ves Tvoj po duši in telesu; zakaj vse, kar sem in kar imam, pride od Tebe, vse to sem Tebi dolžan. Ker si pa najvikši Bog in

neskončno veličastvo, zaslužiš neskončno čast in poveličanje. Pa sem le revna stvar, reven črviček; in v svoji revščini Te nikakor ne morem moliti in častiti tako, kakor je treba. Toda veseli me, da je vsaj eden, ki Te more spodobno častiti in moliti, kakor zahteva Tvoja velikost in Tvoje veličastvo. Ta eden je Jezus Kristus, Tvoj Božji Sin, ki ima pri tej sveti maši stopiti na altar tudi za to, da bi Te vredno počastil in molil, in sicer tudi v mojem imenu, kar me še posebno veseli.

Darujem Ti tedaj, nebeški Oče! k Tvojemu vrednemu počestčenju ravno tega Tvojega Sina Jezusa z vsem Njegovim zasluženjem, z vsem Njegovim poniževanjem, z Njegovo neskončno molitvijo, ki Ti jo zdaj opravlja na altarju.

O Jezus! le moli Svojega Očeta, hvali Ga, časti Ga; tudi jaz Ga ho-

čem s Teboj moliti in hvaliti, kolikor bo le v moji moči. S Teboj se ponižujem pred Njegovo močjo, s Teboj poklekнем pred Njim v ponižnosti, in Ga molim.

Velik je Gospod, in hvalim Ga! — velik in neizrekljiv je, in veselim se Ga. Kako se veselim, da ima moj Bog vse popolnosti v neskončni meri! Radujem se nad Njegovo velikostjo, oblastjo, svetostjo, dobroto in modrostjo; ljubim svojega Boga zavoljo teh popolnosti, ljubim Ga edinega in nad vse; kaj bi pač še kaj ljubil razen Njega, ker je On edini najboljši, najlepši, najsvetejši, najčistejši, najdobrotljivši?!

Nebeški Oče, sprejmi to mojo molitev in ljubezen; zakaj, ne samo jaz, ampak tudi Tvoj Sin Jezus Te moli z menoj, in ljubi z menoj. Z Jezusom in po Jezusu Te morem vredno moliti in ljubiti; — in to me pristrčno veseli.

Molitev od evangelija do povzdigovanja.

O moj nebeški Oče, moj Bog in Gospod! Kako velika in kako čudovita je Tvoja dobrota proti meni! Z dobrotami si me obsipal. Ustvaril si me kot umno bitje. Ohranil si me, in od prvega trenutka mojega življenja si záme skrbel in še zdaj skrbiš kakor ljubeznjiv oče. Ko sem kot nepokoren, hudoben otrok zapustil pot Tvoje resnice, tedaj si mi poslal iz nebes Svojega Božjega Sina, ki me je privedel nazaj na pot zveličanja, ki me je celó odrešil in odkupil s Svojo Krvjo. Kakšno hvalo sem Ti dolžan za to, da si me ustvaril, da si me odrešil po Svojem Sinu in da si me posvetil in me še posvečuješ po svetem Duhu!

Kakšno hvalo sem Ti dolžan, če pomislim na posebne dobrote, ki si mi jih, preljubi Oče! skazal pred toliko tisoč drugimi! Poklical si me k pravi

veri, medtem ko toliko milijonov ljudi še sedi v temi nejevere; ponujaš mi priliko, pogostoma hoditi k spovedi in k svetemu obhajilu, slišati pogostoma Božjo besedo, medtem ko v marsikterih krajih ljudje hrepené po nebeškem kruhu, pa ni nobenega, da bi ga jim lomil.

V svetem veselju strmim k Tebi, moj najboljši, moj najljubeznjivši, najslajši Bog! — Veselim se teh Tvojih dobrot, veselim se, da si tako dober, moj Bog! — Le to me močno žali in bega, da Ti za vse to ne morem dovolj skazati hvaležnosti. — Toda glej, Oče! tukaj imam dar na altarju, dar neskončne vrednosti, dar Tvojega Božjega Sina. Ta dar je tako velik, da presega daleč vse dobrote, ki si mi jih skazal. S tem Božjim in neskončnim darom hočem se Ti zahvaliti moj Bog! za vse dobrote, ki si mi jih skazal; darujem Ti predrago Kri Tvojega Sina, sveto Telo

Jezusovo, ki se nekrvavo daruje na altarju; dam Ti celega Jezusa, kakor je tukaj, z vsem Njegovim neskončnim zasluženjem, z Njegovo Božjo in človeško naturo. Tako se Ti, preljubi Oče, dovolj zahvalim. Ta daritev Tvojega Sina je vsa Božja, in ima neskončno vrednost. Kako me veseli, da Ti morem darovati to neskončno prijetno zahvalno daritev!

Moj Bog, kako čudovita je Tvoja dobrota in usmiljenost! — ravno to je največja dobrota proti meni, da si mi dal to daritev, s katero se Ti morem dovolj zahvaliti za Tvoje dobrote. — Hvala, prisrčna hvala Ti bodi: in to hvalo Ti hočem dajati vso večnost!

Za danes Ti darujem, ne le to, ampak vse svete maše, ki se bodo brale po vsi zemlji, v zahvalo za tako veliko milosti, ki si mi jih skazal in ki mi jih bodeš skazoval vso večnost.

Pri povzdigovanju svete hostije.

O Jezus, molim Te v tej sveti hostiji. Verujem na Te, upam na Tvoje obljube; ljubim Te čez vse. Jezus, Tebi živim, Tebi umrjem, Tvoj sem zdaj in vekomaj. Amen.

Pri povzdigovanju kelih.

O presveta Kri mojega Jezusa, ki si bila nekdanj prelita v odpuščenje mojih grehov, in ki tudi tukaj tečeš na skrivnostni način: častim Te ponižno, in obžalujem svoje grehe, ki so bili vzrok, da si bila prelita. Po tej Krvi prosim Te, o Jezus! odpusti mi grehe; in bodi mi milostljiv in usmiljen. Amen.

Molitev od povzdigovanja do obhajila.

Moj Bog, moj preljubi Oče! veliko dobrega si mi skazal; in jaz nisem spoznal Tvoje dobrotljivosti, Tvoje lju-

bezni! Bil sem nehvaležen do Tebe. Ti si bil tako dober, jaz pa tako hudoben! — Razžalil sem Te; storil sem grehov brez števila, in nakopičil sem jih pred Tvojimi očmi kakor goro. Zdaj klečim pred Teboj, in Te prosim odpuščenja. Spoznam, da sem hudobno in napačno ravnal, ko sem Te razžalil, in Tvojo sveto zapoved prestopil. Obžalujem vse te svoje grehe, iz vsega srca jih zaničujem; nikdar nikoli, do zadnjega svojega zdihljaja, Te nečem več razžaliti. — Pa le glej, moj Bog, tudi zdaj Ti hočem zadostiti za vse grehe, za vse hudobije, ki sem jih storil. Poglej dol na ta altar; tu teče zopet Kri Tvojega Sina za odpuščenje mojih grehov; tu se skrivnostno ponavlja tista daritev, s katero je Jezus nekdam zadostil za grehe vsega sveta. To spravno daritev, ki je neskončne vrednosti, Ti zdaj darujem za odpuščenje svojih grehov. Ta daritev je

Božja, je neskončna. Če so tedaj tudi moje hudobije velike in grozne, vender je ta daritev, ki jo za nje darujem, še večja. — Odpusti! — odpusti mi tedaj, preljubi Oče! Glej, Kri Tvojega Sina Jezusa sama prosi zame usmiljenja in odpuščanja. Menda boš uslišal glas Krvi, ki kliče veliko krepkejše, kakor kri Abelnova, ne za kazen, ampak za odpuščanje. — Da! prav trdno zaupam dobiti odpuščanja svojih grehov po tej Krvi; in vedno hočem svoje hudobije obžalovati in objokovati do zadnjega zdihljaja svojega življenja.

Molitev pred svetim mašnikovim obhajilom.

O Jezus, moja edina ljubezen, moj Bog, moja največja dobrota! Danes Te ne morem sprejeti z mašnikom v tem sv. zakramentu! — Pa če nisem vreden, res danes Te sprejeti, tedaj me stori deležnega Svoje prič-

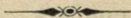
jočnosti vsaj na duhovni način. Pridi, o! pridi k meni moja ljubezen! Pridi, daj da Te ljubim! — Pridi moj ženin, moj zaklad, moje življenje, pridi v mojo dušo — glej, ona koprni in medli po Tebi! — Ljubim Te, Ti si moj Bog, moja blaženost, moje življenje, moja največja last, ljubim Te.

Molitev po svetem obhajilu do konca svete maše.

O moj ljubi Jezus! zdaj si Se z vsem Svojim zasluženjem daroval nebeškemu Očetu záme; zdaj si pri meni na duhovni način! — Zato Te pa tudi lahko z največjim zaupanjem prosim, in upam dobiti vse, česar Te bom prosil. Glej, moj Jezus! kar se tiče moje duše, prosim Tebe, in po Tebi Tvojega Očeta in sv. Duha, milosti resnega spreobrnenja in poboljšanja svojega srca; prave čednosti in popolnosti; pomnoženja žive vere, upanja

in ljubezni, ponižnosti, čistosti, krotkosti, potrpežljivosti, pobožnosti in vseh drugih čednosti. Prosim Te milosti, da bi mogel spolnjevati dolžnosti svojega stanu, da bi ostal stanoviten v dobrem, in da bi srečno umrl. — Kar se tiče časnih reči, prosim Te: blagoslovi zdaj po mašnikovi roki in s Svojo Božjo roko moja opravila in podjetja, moje domovanje — zlasti moje podložne in vse moje domače ljudi. Blagoslovi moje starše, moje vikše, moje brate in sestre, moje sorodnike; blagoslovi slednjič vse ljudi, moje prijatelje in sovražnike. — Razsvetli nejevernike, spreobrne krivoverce, uvedi v Svojo Cerkev razkolnike. Poboljšaj grešnike, potrjuj dobre. Ohrani Svojo Cerkev v miru, in daj ji dobre prednjike in duhovne. Naposled in sosebno Te prosim, reši iz trpljenja vic trpeče duše mojih staršev, dobrotnikov, sorodnikov, in vseh drugih, zlasti pa teh

in teh ... Tako Te prosim, nebeški Oče, usliši me! Zdaj me gotovo uslišiš: zakaj zdaj Te ne prosim sam, ampak Jezus prosi z menoj. Po tem priprošnjiku upam za trdno dobiti od Tebe vse, kar ni proti Tvoji presveti volji. Usliši me tedaj! Amen.

Spovedne molitve.

Molitev pred izpraševanjem vesti.

Dobrotljivi Bog! vidiš, v kakšno revo so zabredle Tvoje stvari s svojo slabostjo, s svojo lahkomišljenostjo, in zlasti s svojo hudobnostjo, in vendar jim je Tvoja neskončna ljubezen podala sredstvo, očistiti si omadeževane duše; pokazala jim je pot, pot katerem se innjo vrniti k Tebi, in na katerem morejo najti srčni mir. To sredstvo

je skesana in odkritosrčna spoved. — Glej, preljubeznjivi Oče, tukaj klečim pred Teboj, preveč pozabljiv, da bi se spomnil svojih grehov, preslab, da bi se zavedel svojih hudobij, preveč v se zaljubljen, da bi jih spoznal, preposveten, da bi jih črtil in obžaloval, preboječ, da bi se spovedal, in preobčutljiv in premehak, da bi se spokoril.

Kam se naj tedaj obrnem po luč, po moč, po sveto sovraštvo do sebe, po gorečo ljubezen do Tebe, po srčnost in ponižnost, da bi se pred Teboj spovedal grehov, ktere sem pred Teboj storil? K Tebi, predobrotljivi Oče svetlobe, ljubezni in moči! Daj mi Svojega Božjega Duha, ki me bo spomnil mojih grehov, ki mi bo dal spoznati moje hudobije, ki bo v meni obudil pravo kesanje nad grehi in trden sklep poboljšanja. Bog ljubezni! ne presliši ponižne prošnje Svojega,

če tudi nevrednega otroka, in razsvetli me s Svojim Duhom, da se spomnim svojih grehov, da spoznam svojo hudobijo, kakor jo je spoznal David, ko je bil posvarjen po preroku: potrjuj me s Svojim Duhom, da obžalujem svoj greh, kakor le-ta kralj, da dobim zopet odpuščenje grehov, in Tvojo ljubezen. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Izpraševanje vesti.

Zoper desetero Božjih zapovedi.

1. Verovaj v enega samega Boga.

Ali sem rad poslušal zaničljivo govorjenje o sveti veri, ali sem pa še sam tako govoril? Ali sem se sramoval pred kakim človekom moliti? Ali sem molil navadne molitve, na primer: zjutraj, zvečer, ob zvo-

njenju, pred jedjo in po jedi? — Ali sem bil razposajen in neroden v cerkvi, v zakristiji, v zvoniku, na koru ali na pokopališču? Ali sem onečedil kake posvečene reči? Ali nisem spoštovanja skazoval, kadar sem šel mimo križa, kake Marijine podobe ali mimo cerkve?

2. *Ne imenuj po nemarnem Božjega imena.*

Ali sem brez spoštovanja ali v jezi izrekoval ime Božje, ime Jezusovo, ime Marijino, imena svetnikov, svetih zakramentov? Ali sem zasmehoval svete reči? Ali sem klel? Ali sem pregrešno in lahkomisljeno prisegal? Ali sem Bogu obljube delal in jih nisem izpolnjeval?

3. *Posvečuj praznike.*

Ali sem zamujal ob nedeljah in praznikih sveto mašo, pridigo in krščanski nauk? Ali sem šel brez vzroka iz cerkve, predno je bila maša končana? Ali sem med mašo prostovoljno mislil na druge reči, se

smejal, oziral ali govoril? Ali sem ob nedeljah in praznikih delal hlapčevska dela?

4. *Spoštuj očeta in mater.*

Ali sem se pregrešil zoper starše (duhovne, učenike, mojstre, gospodarje, deželsko gosposko) s tem, da bi jih bil zaničeval, zasmehoval? Ali sem jim zaničljivo odgovarjal? Ali sem jih zasmehoval zavoljo kake slabosti ali telesne napake? Ali sem jih udaril? Ali sem jih klel? Ali sem jih opravljal? Ali sem jih jezil? Ali jih nisem ubogal? Ali jim nisem pomagal v potrebi? Ali sem jim smrt želel? Ali sem zasmehoval stare ljudi ali jim nagajal? Ali sem opravljal naložena dela? Ali sem godrnjal na svoje vikše? Ali sem jim bil zvest?

5. *Ne ubijaj.*

Ali sem druge zvajal v greh? Ali sem jih učil greh delati, ali sem jim k temu pripomogel? Ali sem jih pohvalil, če so ravnali pregrešno? Ali sem jim dajal slabe

zglede? Ali sem se rad pajdašil s slabimi ljudmi? Ali sem si smrt želel? Ali sem šel v smrtno nevarnost brez potrebe, iz prevzetnosti? Ali sem svoje zdravje oškojeval s škodljivimi pijačami, z neizmernim kajenjem ali kako drugače? Ali sem druge ljudi pretepaval ali ranil? Ali sem jim smrt želel? Ali sem se kregal brez vzroka? Ali sem dajal priimke? Ali sem reveže, kruhljave, slepce, bebec, gluhece zasmehoval? Ali sem posle dražil z nepotrebnim delom? Ali sem živino stradal, pretepaval in neusmiljeno gonil? Ali sem neusmiljeno mučil tiče, mačke, pse?

6. Ne prešuštovaj.

Ali sem kaj nespodobnega ali nesramnega bral? Ali sem kaj takega pisal? Ali sem govoril nespodobne ali nesramne burke ali govore? Ali sem pel ali rad poslušal nespodobne pesmi? Ali sem rad poslušal nesramne govore ali se k njim smejal? Ali sem kaj nespodobnega pogledal iz radove-

dnosti? Ali sem delal kaj nespodobnega? Kako sem se vedel, kadar sem se preoblečil ali kopal? Ali sem se nespodobno dotaknil drugih ali sem se pustil dotakniti? Ali sem se drugim razgalil ali pustil razgaliti? Ali sem druge napeljeval k nesramnemu govorjenju ali dejanju?

7. *Ne kradi.*

Ali sem kaj ukradel staršem ali drugim ljudem? Ali sem kakšne reči razdajal brez vednosti svojih staršev? Ali sem pomagal krasti? Ali sem v dar obdržal ukradene reči? Ali sem ukradene reči kupoval ali prodajal? Ali nisem vrnil posojene reči? Ali sem jedel jedi, o katerih sem vedel, da so ukradene? Ali sem obdržal najdene reči, o katerih sem vedel, čegave so, ali bi bil pa vsaj lahko izvedel? Ali sem ktereга ogoljufal? Ali sem bil tih, ko sem videl, da mi je trgovec, krčmar ali kdo drug preveč denarja nazaj dal? Ali sem se brez potrebe, iz lahkomišljenosti sebi ali drugim

delal škodo na vrtovih, na obleki, na drevju, na njivah in travnikih? Ali sem povrnil, kar sem bil dolžan povrniti? Ali sem lahko-mišljeno denar zapravljaj in razmetaval ter dolgove delal?

8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.

Ali sem komu škodoval z lažjo? Ali sem se poganjal za poštenje drugih, kadar je to bila moja dolžnost? Ali sem molčal k pregreham, ktere bi bil moral naznaniti staršem ali gospodarjem? Ali sem slabosti svojega bližnjega komu razodel brez potrebe? Ali sem se lagal, kadar sem bil poklican za pričó? Ali sem poravnal škodo, ki sem jo bližnjemu iz hudobije napravil na poštenju?

9. in 10. Ne želi svojega bližnjega žene in blaga.

Ali sem rad imel nesramne misli, ter jih nisem odganjal? Ali sem rad imel kake druge pregrešne misli? Ali sem želel storiti

kaj nesramnega? Ali sem želel kaj ukrasti, škodo narediti ali koga ogoljufati? Ali sem želel koga pretepti? Ali sem želel koga ujeziti in razdražiti? Ali sem se želel upijaniti? Ali sem želel neizmerno jesti? Ali sem želel kak drug greh storiti?

Zoper petero Cerkvenih zapovedi.

Zoper 1. in 2. Cerkveno zapoved, kakor zoper 3. Božjo.

Zoper 3. Cerkveno zapoved: Ali sem meso jedel o petkih ali drugih prepovedanih dneh? Ali sem to storil iz lahkomišljenosti do Cerkvene zapovedi ali pozabivši, da je petek? Ali sem si na jedi pritrgoval tiste dni, ob katerih je dovoljeno samo enkrat na dan do sitega se najesti?

Zoper 4. Cerkveno zapoved: Ali sem šel vsako leto k spovedi? Ali sem pri kateri spovedi zamolčal kak greh iz strahu ali napačne sramežljivosti? Ali sem pravil pri smrtnih grehah (število), kolikokrat sem jih

storil? Ali sem pri spovedih obžaloval svoje grehe in trdno sklepal poboljšati se? Ali sem opravil pokoro? Ali sem vredno prejel sveto obhajilo? Ali sem se predrznil iti k svetemu obhajilu brez odveze?

Zoper 5. Cerkevno zapoved: Ali sem sveti adventni ali postni čas onečaščeval z veselicami, z razgrajanjem, z nespodobnim vpitjem ali prepevanjem nespodobnih pesmi?

Zoper naglavne grehe.

Zoper napuh: Ali sem bil prevzeten na svojo obleko? na svojo pripravnost? na bogastvo svoje? Ali sem bil jezen, kadar so me po pravici svarili? Ali sem delal kako dobro delo le zato, da bi me hvalili? Ali sem se rad hvalil in povzdigoval čez druge?

Zoper lakomnost: Ali sem imel neizmerne želje po bogastvu? Ali sem pomagal revežem?

Zoper nečistost: glej 6. in 9. Božjo zapoved.

Zoper nevošljivost: Ali sem bil nejevoljen, kadar se je drugim godilo dobro? Ali sem bil vesel, kadar se je drugim godilo slabo? Ali sem jim privoščil kaj hudega? Ali sem komu zavidal bogastvo, zdravje, pobožnost?

Zoper požrešnost: Ali sem bil nezmeren v jedi ali pijači? Ali sem bil pijan?

Zoper jezo: Ali sem svoje vikše jezil z nepokorščino? Ali sem druge ljudi jezil iz hudobije? Ali sem se nezmereno jezil zavoljo kake male reči? Ali sem jezen na ktereга? Ali se želim nad katerim zmaščevati in znositi?

Zoper lenobo: Ali nečem spolnjevati dolžnosti svojega stanu? ali jih spolnjujem prav po vrhu in na pol? Ali se ogibljem vsakega truda in dela?

Kesanje nad grehi.

Moj Bog in moj Gospod! Ti najvikša in najljubeznjivša dobrota! Ti si moj Stvarnik, moj Ohranjevalec,

moj Zveličar, in moj največji Dobrotnik, ki si me neizmerno ljubil, in mi toliko in tako velikih dobrot skazoval ves čas mojega življenja: kakšno ljubezen in kakšno hvalo bi Ti moral skazovati! Nikdar nikoli Te ne bi mogel dovolj ljubiti in se Ti dovolj zahvaliti za Tvoje neskončno veličastvo in za Tvojo neskončno ljubezen do mene. Namesto da bi bil ljubil iz vseh moči Tebe, svojega Boga in najvikšega Gospoda, svojega Zveličarja, svojega najboljega prijatelja, sem Te še hudobno zaničeval in žalil: Tvoje zapovedi sem teptal z nogami, in velikokrat sem rajše storil to, kar mi je navdihnil hudobni duh, kakor ono, kar mi je navdihoval sv. Duh. Vzrok sem bil trpljenju in smrti Božjega Sina. Tebe, najvikšo, najlepšo, najpopolnejšo in najljubeznjivšo dobroto sem razžalil! in to sem delal, ko vender vem, da neskončno črtiš in sovražiš vsak greh.

Kako velika je tedaj moja hudobija, da žalim svojega Boga in dobrotnika! Žal mi je, da sem grešil, da sem Te razžalil! Odpusti mi moje hudobije in grehe!

Sklep poboljšanja.

Dobrotljivi Oče! trdno sklenem to, kar je sklenil sv. apostelj Pavel. Nič me naj ne odtrga od Tebe, ne žalost ne stiska, ne strast ne zapeljivost sveta, ne strah pred ljudmi ne strah pred smrtjo. Gospod! dobro veš, kako so slabi sklepi človeški, da jih vsak dihlej strasti odnese. Tudi Peter je obljubil, da se ne bo pohujšal tisto strašno noč nad preljubljenim Učeni-
kom, in da stori ž Njim raje smrt, kakor da bi Ga zatajil: in ta sklep je uničila beseda ženskinja. Brez Tvoje pomoči se ne more nihče greha obvarovati; brez Tvoje zaslombe ne more nobeden skušnjav premagati; brez Tvoje

podpore se ne more nihče poboljšati. Zatorej Te prosim, o Bog, daj mi milost, da sklenem poboljšati se; potrdi in podpiraj me, da že vendar enkrat neham grešiti, da slečem starega človeka, da sovražim dela teme in oblečem orožje svetlobe. Tega Te prosim po zasluženju Jezusa Kristusa. To milost si mi obljubil, in dal mi jo bodeš prav gotovo. Pomagal mi bodeš, da se bom ogibal vseh slabih priložnosti, in da bom premagoval vse skušnjave. S Tvojo pomočjo se hočem greha varovati in pobožno živeti.

Zdaj se izpovej. Kdor kak smrtni greh nalašč zamolči, njegova spoved nič ne velja. Da bo tedaj tvoja spoved veljala, ne smeš zamolčati nobenega smrtnega greha, in pri vsakem grehu moraš povedati število, kolikor se da. Misli si, da se spoveduješ samemu Bogu in da je ta tvoja spoved — zadnja!

Molitev po spovedi.

O neskončno dobrotljivi in neskončno usmiljeni Jezus, moj Zveličar,

Bog in Gospod! Iz vsega srca se Ti zahvaljujem, da me nisi zavrzel po Svoji pravičnosti, kakor sem zaslužil zavoljo svojih grehov, ampak da si mi odpustil moje hudobije po Svoji neskončni usmiljenosti. Pa Ti veš, kako je človek slab in polen nepopolnosti. Če je bilo pri tej ali pa tudi pri prejšnjih spovedih slabo moje kesanje, slab moj sklep, slaba moja spoved, ali če sem slabo opravljal svojo pokoro, bodi že iz človeške slabosti, ali iz lastne zanikarnosti, prosim Te, prizanesi mi tudi takšne nepopolnosti, pregreške in pomanjkljivosti, in odpusti mi jih vse po Svoji dragi Krvi. Kar sem zopet danes sklenil tako resno, to hočem tudi spolnjevati s Tvojo pomočjo; zatorej hočem ogibati se grešnih priložnosti, posluževati se predpisanih drugih sredstev, in pogostoma spominati se spovednikovih svaril, da jih zopet ne pozabim. Tebi,

moj Bog! hočem zvesto služiti s skrbnim, natančnim in stanovitnim izpolnjevanjem Tvojih Božjih zapovedi. Pripravljen sem rajše umreti, kakor Te še kedaj razžaliti z najmanjšim grehom. Zakaj, črtim in sovražim greh iz vsega srca nad vse, ker Te, neskončno veličastvo! iz vsega srca ljubim nad vse. Ne denar ne premoženje, ne meso ne kri, ne čast ne slava, ne trpljenje ne smrt, ne nobena reč naj me nič več ne odtrga od Tvoje ljubezni, o Jezus!

Obhajilne molitve.

Molitev pred sv. obhajilom.

Moj Jezus! verujem, da si resnično pričujoč v zakramentu presvetega rešnega Telesa v podobi hruha. Moji počutki sicer tega ne vidijo:

moj um tudi tega ne razume; moja duša je še preslaba, da bi Te mogel, večna modrost! gledati iz obličja v obličje, kakor Te gledajo svetniki v Tvojem kraljestvu neumrjivosti. Verujem, da si res pričujoč v svetem zakramentu, in molim Te z največjim spoštovanjem. Ti sam, moj Bog! si rekel: „To je moje Telo in to je moja Kri;“ verujem Tvojim besedam, večna resnica! — Moj Bog! vse dobro si obljubil tistim, ki trdno v Te zaupajo; in gotovo boš spolnil Svojo besedo, ker si sama nespremenljiva zvestoba. Upam in pričakujem zdaj od Tebe vse milosti, ki so mi potrebne, in slednjič večno zveličanje; in te milosti upam od Tebe dobiti zlasti zdaj pri svetem obhajilu. — Kaj bi mi pač mogel odreči nebeški Oče, ki mi zdaj daruje celó Svojega edinorojenega Sina? in kakšno prošnjo bi mi pač mogel Jezus odbiti zdaj, ko pride ravno iz ne-

skončne ljubezni v moje srce z vsemi Svojimi Božjimi zakladi? In Ti, moj Jezus! si poleg tega izrečno obljubil, da bodo tisti, ki Te sprejemajo v tem sv. zakramentu, živeli pobožno, in da sodnji dan vstanejo k večnemu življenju. O moj Božji Zveličar! kako srečen sem vender danes, ko Te smem sprejeti v svoje ubogo srce! o, kako me boš obogatil! S Svojo predrago Krvjo me boš popolnoma očistil in posvetil; v moji revščini me boš tolažil, in me tako razsvetljeval in potrjeval, da bom vse skušnjave premagoval, pobožno živel in srečno umrl. Teh milosti sicer nisem vreden; pa vender jih pričakujem z neomahljivim zaupanjem od Tebe, moj dobrotljivi Jezus! ker si mi jih obljubil, in ker me tako neskončno ljubiš. Tako trdno zaupam na Te, kakor so zaupali svetniki, kakor sem tudi zaupati dolžan.

Kako velika je Tvoja ljubezen do mene! Kaj si storil zavoljo mene! Včlovečil si se, na križu si umrl, v podobi kruha čakaš ná-me, da se zedinim s Teboj, kakor hitro pridem. Ali se je moralò vse to zgoditi, da bi Te že vender enkrat ljubil? Ali nisi že sam na sebi vse ljubezni vreden zavoljo Svoje neprimerne lepote, Svoje neskončne dobrotljivosti, Svoje Božje vsepričujočnosti, Svoje večne svetosti in zavoljo Svoje neizmerne ljubeznjivosti? Gospod! res Te ljubim, in veš tudi, da Te ljubim. Prej nisem maral tako za Te; ali zdaj! vzemi moje srce, ohrani si ga za vedno, ne dajaj mi ga nič več nazaj, da ne bom ničesar več ljubil razen Tebe.

Pridi tedaj, o Jezus! moja jed in moja pijača! Pridi, nasiti mojo lakoto, in ugasi mojo žejo! Pridi srečna ura, ko Te, moj Jezus! sprejmem. Ljubeznjivi ženin moje duše! veselje

mojega srca! pridi me okrepčat in vžgat v Svoji ljubezni! Brez Tebe ne morem živeti. Ti si življenje moje duše, in kruh čiste ljubezni in neumljivosti. Brez Tebe živeti, se ne pravi živeti.

Pa moj Bog! kdo sem, da tako predrzno kličem k Tebi? Clovek, ki sem že tolikokrat zaslužil peklo; človek, ki sem vedno tako hudoben in malo-priden; človek, ki vedno zaničujem Tvojo neskončno ljubezen! Kako, moj Jezus! se naj pač predrzнем, sprejeti Tebe, ko sem vedno tako nestanoviten v svojih sklepih, in ko vedno nakladam greh na greh?! — Kako se naj predrzнем jaz, uboga stvar, sprejeti Tebe, večno ljubezen?! Toda brez Tebe moral bi umreti, zato tudi moram iti k Tebi; tem bolj, ker si tako bogat, jaz pa tako ubog, in ker slišim od Tebe tolažljive besede: „Pridi, duša! pridi, jaz, tvoj Zveličar, te pri-

čakujem! pridi kmalu, duša! hrepenim po tebi. Pri tebi hočem biti, tvoje srce hočem imeti. Pridi, moja nevesta! moja sestra! moj otrok! moja hči! pusti me, da grem v tvoje srce.“
 Moj Zveličar! kaj vidiš pač na moji ubogi grešni duši, da tako po meni hrepeniš in medliš? Neskončna blaženost! prav nič ne potrebuješ mene; ampak jaz potrebujem Tebe; in vendar hrepeniš po meni, kakor da bi mene potrebovala. Čudovita ljubezen, kako Ti naj to povrnem?

Pridi tedaj, Jezus! moje življenje! moja tolažba! moje veselje! moje vse! pridi le! —

Preljubeznjivi prijatelji Jezusovi v kraljestvu nebeškem! ura je prišla: Vaš Kralj hoče priti v moje srce, posodite mi svoje lepote in svoje zasluge! vi veste, kaj Mu je po volji, in česa mi manjka! Angelji Božji, spremljajte me v Gospodovem imenu k Gospodovi

mizi. Marija, mati Božja! glej, Tvoj Sin Jezus pride zdaj zdaj k meni; zabrani, da se Mu ne zgodi kaka nečast! —

Molitev po sv. obhajilu.

Zdaj sem Te prejel, moj preljubi Zveličar! življenje moje duše! Zdaj si v meni! In ker imam zdaj Tebe, imam vse. Vse je moje!

Velika milost, čudež ljubezni! Bogočlovek je v meni, moj Bog se je zdaj zedinil z menoj! moj Zveličar je pokoj moji duši. Tako velik, svet Bog, tako mogočen Gospod, pa v tako revnem, v tako zaničljivem človeku: ali se to ne pravi veliko?! Iz prepada svoje ničnosti molim visočino Tvojega Božanstva. Ponižno molim Tvoje presveto človeštvo, zedinjeno z neskončnim Božanstvom. Z vsem spoštovanjem molim zdaj Tvoje Meso in

Kri, zedinjeno z mojim srcem. Preponižno Te molim, o Jezus, Bog mojega srca, življenje moje duše! Ti si moja blaženost in moje zveličanje na vekov veke.

Razveseljuj se duša moja! Jezus, veselje angeljev, blaženost svetnikov, slava nebes, izvirek vseh milosti je pri tebi! Milost vseh milosti! moj Bog in Gospod! zdaj Te hočem hvaliti iz vsega srca. Ti si moj Bog; Tebe hočem slaviti. Ti si moj Odrešnik, Tebe hočem častiti iz vseh moči. Ti si moj Jezus; Tvojemu imenu hočem slavo dajati vso večnost. Kerubi in serafi! pomagajte mi hvaliti Boga. Prepevajte z menoj, vsi svetniki božji: nebo, zemlja in vsi ljudje naj Ti hvalo zapojo.

Pa čudoviti Jezus! vso mero prestopaš v ljubezni; kako je to, da se ustaviš pri meni siromaku? Kdo si Ti? in kdo sem jaz? Ti si moj

Stvarnik, Gospod in Oče, jaz sem Tvoj uporen sin; Ti si moj največji Dobrotnik, jaz sem Tvoj nehvaležen podložnik; Ti si moj Odrešnik in moj Bog, jaz sem pa malopriden človek, zaničljiv pozemeljski črviček in hudoben grešnik, ki sem Te tolikokrat pahnil iz svojega srca. O Jezus, kaj je to? o moj neskončno dobrotljivi Bog, moj ljubeznjivi Jezus, kako nerazumljiva je pač Tvoja ljubezen! To je pač velika velika dobrota, da si hotel priti k meni nevrednemu, in da si izvolil moje ubogo srce za Svoje stanovanje.

Vem, predobrotljivi Jezus! zakaj si mi izkazal tako veliko milost: vem, zakaj si prišel k meni; biti hočeš Bog mojega srca in moj kralj; kraljevati hočeš v moji duši, kakor na tronu, tu hočeš vekomaj stanovati in počivati. Upaj zdaj, moja duša! in zaupaj trdno: Jezus, izvirek milosti, je pri tebi. Jezus, najčistejša radost, varni pokoj,

stanovitno veselje, neizmerna dobrota, Jezus, večna blaženost, je pri tebi. Proč tedaj, pregrešno veselje, ki si zmešano s pelinom in žolčem! proč sleparski svet s svojimi lažnjivimi dobrotami in praznimi častmi! Jezus, začetek vsega dobrega, vse časti, vsega veselja, je zdaj v meni; zdaj ne želim nobene reči, ne v nebesih ne na zemlji, kakor le Tebe, o Jezus, Bog mojega srca! da bi bil vekomaj pri Tebi.

Jezus, če hočeš biti in ostati kralj in gospod mojega srca, tedaj si ga pripravi sam po Svojem srcu. Glej, moje srce je nečisto srce: prosim Te, očisti ga s Krvjo, ki je tekla iz Tvojega odprtega srca. Operi in očisti mojo dušo vseh njenih grehov. Moje srce je temno srce, o Jezus, luč sveta! razsvetli ga z žarki Svojih milosti, da vendar enkrat prav spoznam in ljubim Tebe, svojega Boga. Moje srce

je uporno srce, polno slabih nagnenj in želj. O Jezus! odženi iz njega vsako nagnenje k grehu; odženi iz njega poželjivost oči, prevzetnost življenja, ničemurnost sveta, vsako zavidanje, jezo, sovraštvo, nepotrpežljivost in vse, kar Ti ni ljubo. Tako mi prenaredi in prestvari moje srce po Svojem srcu, da bom odsle odkritosrčen in usmiljen do bližnjega, da bom modrega govorjenja in spodobnega vedenja, da bom stanoviten v dobrem in ponižen, da bom najbolj hrepenel po čednostih in po nebeškem kraljestvu; tedaj bom mogel v resnici reči: „Zdaj živim, pa nič več jaz, ampak Jezus živi v meni.“

Zdaj Ti darujem svoje srce, o Jezus! in kakor si Se mi dal v tem zakramentu celega, z dušo in telesom, z Božjo in človeško naturo! tako Ti dam tudi jaz svoje telo in svojo dušo, svoje počutke in svoje moči, um, spomin in voljo, vse, kar imam in kar

sem. Jezus! bodi Bog in kralj sam mojega srca. Gospoduj in vladaj z menoj po Svoji sveti volji; ljubo in prijetno mi bo vse, karkoli mi pošlješ, bodi že dobro, bodi že slabo. Odsle ne bom delal nič družega, kakor kar Ti je po volji, opustil ne bom nič družega, kakor kar Ti ni po godu. Ne želim iskati nič družega, kakor Tebe; nič hoteti, kakor Tebe; nič ljubiti, kakor Tebe. Zakaj nič ne najdem na zemlji, nič nimam v nebesih, kakor Tebe! Ti si moje zveličanje!

Preljubeznjivi Jezus! zdaj Te prosim po ljubezni Tvojega Božjega srca, dodeli mi to milost, da Te bom odsle ljubil iz vsega srca, da ne bom ničesar bolj ljubil kakor Tebe; da Te bom zavoljo Tebe, in zavoljo Tvoje nerazumljive in neskončne dobrotljivosti ljubil. Daj mi milost, Jezus, da bodo moj spomin, moj um in volja, moji počutki vedno obrnjeni proti Tebi,

ki si edini cil in konec mojih želj in
 mojega življenja. Daj, Bog mojega
 srca! da bom zdihoval v svojih križih
 in težavah: „Tebi, Jezus! Tebi edino
 na ljubo, o Jezus!“ Daj, Bog ljubezni!
 da Te bom ljubil iz vseh svojih moči.
 Daj, da se bom z vso močjo, če je
 treba tudi s prelitjem svoje krvi, ustav-
 ljal sovražnikom svoje duše, ki Te
 hočejo iztrgati iz mojega srca. Božja
 ljubezen, ki vedno goriš in nikoli ne
 ugasneš, vžgi me, da bom gorel v ognju
 ljubezni. Od Tebe naj me ne odtrga
 ne hudobni duh ne zapeljivi ljudje,
 ne pregrešno veselje ne žalost, ne
 prazna čast ne preganjanje, ne boga-
 stvo ne siroččina, ne življenje ne smrt;
 zakaj Ti, o Jezus! si edino Bog mo-
 jega srca, moje veselje, moja najvikša
 dobrota in moja večna blaženost. Amen.

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se nas!

Bog sveti Duh, usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, usmili se nas!

Sveta Marija,

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

Sveti Mihael,

Sveti Gabriel,

Sveti Rafael,

za nas Boga prosi!

Vsi sveti angelji in arhangelji, za nas Boga
prosite!

Vse svete vrste zveličanih duhov, za nas
Boga prosite!

Sveti Janez Krstnik, za nas Boga prosi!

Sveti Jožef, za nas Boga prosi!

Vsi sveti očaki in preroki, za nas Boga
prosite!

Sveti Peter,

Sveti Pavel,

Sveti Andrej,

Sveti Jakob,

Sveti Janez,

Sveti Tomaž,

Sveti Jakob,

Sveti Filip,

Sveti Jernej,

Sveti Matevž,

Sveti Simon,

Sveti Tadej,

Sveti Matija,

Sveti Barnaba,

Sveti Lukež,

za nas Boga prosi!

Sveti Marka, za nas Boga prosi!

Vsi sveti aposteljni in evangelisti, za nas
Boga prosite!

Vsi sveti učenci Gospodovi, za nas Boga
prosite!

Vsi sveti nedolžni otroci, za nas Boga prosite!

Sveti Štefan,	}	za nas Boga prosi!
Sveti Lovrenc,		
Sveti Vincenc,		

Sveta Fabijan in Sebastijan,	}	za nas Boga prosita!
Sveta Janez in Pavel,		
Sveta Kozma in Damijan,		
Sveta Gervazij in Protazij,		

Vsi sveti mučeniki, za nas Boga prosite!

Sveti Silvester,	}	za nas Boga prosi!
Sveti Gregor,		
Sveti Ambrož,		
Sveti Avguštin,		
Sveti Hieronim,		
Sveti Miklavž,		

Vsi sveti škofje in spoznovalci, za nas Boga
prosite!

Vsi sveti učeniki, za nas Boga prosite!

Sveti Anton,	}	za nas Boga pros!
Sveti Benedikt,		
Sveti Bernard,		
Sveti Dominik,		
Sveti Frančišek,		

Vsi sveti mašniki in leviti, za nas Boga prosite!

Vsi sveti mnih in puščavniki, za nas Boga prosite!

Sveta Marija Magdalena,	}	za nas Boga prosi!
Sveta Agata,		
Sveta Lucija,		
Sveta Neža,		
Sveta Cecilija,		
Sveta Katarina,		
Sveta Anastazija,	}	

Vse svete device in vdove, za nas Boga prosite!

Vsi svetniki in svetnice Božje, za nas Boga prosite!

Bodi nam milostljiv; zanesi nam, o Gospod!
Bodi nam milostljiv; usliši nas, o Gospod!

Vsega hudega,
 Vsega greha,
 Svoje jeze,
 Nagle in neprevidene smrti,
 Skušnjav hudičevih,
 Jeze, sovraštva in vse hude volje,
 Duhá nečistosti,
 Treska in hudega vremena,
 Šibe potresa,
 Kuge, lakote in vojske,
 Večne smrti,
 S skrivnostjo Svojega svet. včlovečenja,
 S Svojim prihodom,
 S Svojim rojstvom,
 S Svojim krstom in svetim postom,
 S Svojim križem in trpljenjem,
 S Svojo smrtjo in Svojim pokopom,
 S Svojim svetim vstajenjem,
 S Svojim čudovitim vnebohodom,
 S prihodom Tolažnika svetega Duha,
 Dan sodbe,
 Mi grešniki,
 Da nam zanesi,

reši nas, o Gospod!

prosimo Te, usliši nas!

Da nam odpusti,
 Da nas privedi k pravi pokori,
 Da vladaj in ohrani Svojo sveto Cerkev,
 Da ohrani pastirja apostoljskega in vse
 Cerkvene stanove v Svoji sv. veri,
 Da ponižaj sovražnike svete Cerkve,
 Da obvaruj našega cesarja,
 Da daruj mir in pravo edinost krščan-
 skim kraljem in oblastnikom,
 Da dodeli mir in edinost krščanskemu
 ljudstvu,
 Da nas potrdi in ohrani v Svoji sveti
 službi,
 De povzdigni naše misli k nebeškim
 željam,
 Da dodeli večne darove vsem našim
 dobrotnikom,
 Da reši večnega pogubljenja duše naše,
 in naših bratov, bližnjih in do-
 brotnikov,
 Da sad zemlji daj in ohrani,
 Da dodeli vsem vernim dušam večni
 pokoj,

prosimo Te, usliši nas!

Da nas usliši, } prosimo Te, usliši nas!
 Sin Božji, }

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemplješ;
 usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemplješ;
 usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš (i. t. d. tiho).

V. In nas ne vpelji v skušnjava.

O. Temuč reši nas hudega. Amen.

Molitve po litanijah

pri popoldanji službi Božji ob nedeljah in praznikih,
 kateri niso Matere Božje.

K svetemu rešnemu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Ki ima v sebi vso sladkost.

Molimo.

O Bog! ki si nam v prečudovitem zakramentu zapustil spomin Svojega trpljenja; daj nam, prosimo Te, svete skrivnosti Tvojega Telesa in Tvoje Krvi tako častiti, da vedno v sebi čutimo sad Tvojega odrešenja. (Ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.)

Za odvrnenje vseh nadlog in nevarnosti.

Vsegamogočni, večni Bog! nebeški Oče! poglej z očmi svoje neskončne milosti naše reve in nadloge. Usmili se vseh vernih kristijanov, za ktere se je Tvoj edinorojeni Sin, naš Gospod in Zveličar, Jezus Kristus, voljno dal v roke grešnikom, in je tudi preлил Svojo drago Kri na lesu svetega križa. Po tem Gospodu Jezusu odvrni, milostljivi Oče! zaslužene šibe, sedanje in prihodnje nevarnosti, punte, vojsko, kugo, lakoto, dragino, bolezni in žalostne revne čase.

Vsegamogočni, večni Bog! usmili se Svojega služabnika, našega papeža I., in vodi ga po potu večnega življenja, da bo s Tvojo pomočjo, kar Ti je prijetno, želel in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vladar vseh vernikov! glej milostljivo na Svojega služabnika našega škofa I., ki si ga postavil pastirja naši škofiji; dodeli mu, da tistim, čez ktere je postavljen, k dobremu služi z besedo in dejanjem, in tako večno življenje doseže s čredo, ki mu je izročena.

Bog, varuh vseh kraljestev, dodeli Svojemu služabniku, našemu cesarju I., spoznati in častiti Tvojo moč, s katero se premaga sovražnik, da bo vedno mogočen v Tvojem varstvu, ker je cesar postal tudi iz Tvoje volje.

Razsvetli in potrdi v vsem dobrem duhovske in deželske oblastnike in gosposke, da nas bodo navajali k vsemu temu, kar more pripomoči k Tvoji Božji časti, k na-

šemu zveličanju, in k miru in sreči vsega krščanstva.

Prosimo tudi, kakor hočeš, da nam je prositi, za svoje prijatelje in neprijatelje, za zdrave in bolne, za vse žalostne in revne kristijane, za žive in mrtve.

Vsegamogočni, večni Bog! ki gospoduješ čez žive in mrtve, in se usmiliš vseh, ktere iz vere in dobrih del za Svoje spoznaš: pohlevno Te prosimo, da vsi, za ktere smo se namenili moliti, kateri še žive, ali pa so se že ločili s sveta, na prošnje vseh Tvojih svetnikov dobodo odpuščenje vseh svojih grehov od Tvoje dobrote.

Dodeli nam, o Bog mirú! pravo edinost v veri brez vsega razdrtja in ločitve. Preobrni naša srca k pravi pokori in kboljšanju našega življenja. Vžgi v nas ogenj Svoje ljubezni. Daj nam goreče želje po vsi pravičnosti, da Ti bomo v življenju in v smrti prijetni kakor Tvoji pokorni otroci.

Tebi, o Gospod! bodi vedno priporočeno vse naše dejanje in nehanje, naše delo

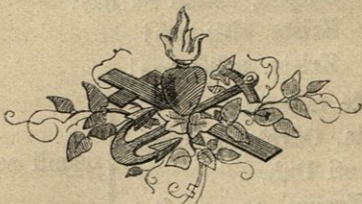
in opravilo, naše življenje in naša smrt. Daj nam tukaj uživati Tvojo milost, in tamkaj doseči z vsemi izvoljenimi, da Te bomo hvalili in molili v večnem veselju in zveličanju. To nam dodeli, Gospod nebeški Oče! po Jezusu Kristusu, Svojem ljubem Sinu, Gospodu našem in Odrešniku, ki s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Oče naš i. t. d. Češčena Marija i. t. d.

(petkrat.)

Lavretanske litanije.

(Ob praznikih Matere Božje in ob sabotah.)

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,

Bog Sin, Odrešenik svetá,

Bog sveti Duh,

Sveta Trojica, en sam Bog,

Sveta Marija,

Sveta Mati Božja,

Sveta devic Devica,

} usmili se nas!

} za nas Boga prosi!

Mati Kristusova,
 Mati milosti Božje,
 Mati prečista,
 Mati brez madeža,
 Mati nedolžna,
 Mati presveta,
 Mati ljubeznjiva,
 Mati čudovita,
 Mati našega Stvarnika,
 Mati našega Odrešenika,
 Devica modra,
 Devica častitljiva,
 Devica hvale vredna,
 Devica mogočna,
 Devica usmiljena,
 Devica verna,
 Podoba pravice,
 Sedež modrosti Božje,
 Začetek našega veselja,
 Posoda duhovna,
 Posoda časti vredna,
 Posoda vse svetosti,
 Skrivnostna roža,

za nas
 Boga prosil!

Turen kralja Davida,	}	
Turen slonokoščeni,		
Hiša zlata,		
Skrinja miru in sprave,		
Vrata nebeška,		
Zgodnja danica,		
Zdravje bolnikov,		
Pribežališče grešnikov,		
Tolažnica žalostnih,		za nas
Pomoč kristijanov,		Boga prosi!
Kraljica angeljev,		
Kraljica očakov,		
Kraljica prerokov,		
Kraljica aposteljnov,		
Kraljica mučenikov,		
Kraljica spoznovalcev,		
Kraljica devic,		
Kraljica vseh svetnikov,		
Kraljica brez madeža izvirnega greha spo-		
četa, za nas Boga prosi!		

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
zanesi nam, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
usliši nas, o Gospod!

Jagnje Božje, ki grehe svetá odjemlješ;
usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče naš i. t. d. Češčena Marija i. t. d.

MOLITVE.

1. K presvetemu rešnemu Telesu.

(Kadar je izpostavljeno.)

V. Kruh z nebes si jim dodelil.

O. Ki ima v sebi vso sladkost.

Molimo.

O Bog! ki si nam zapustil v prečudovitem zakramentu spomin Svojega trpljenja, daj nam, prosimo Te, svete skrivnosti Tvojega Telesa in Tvoje Krvi tako častiti, da vedno v sebi čutimo sad Tvojega odrešenja. (Ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog vekomaj. Amen.)

2. K sveti Devici, Materi Mariji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta Božja porodnica! ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej vseh nevarnosti. O častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednjica, naša besednica, naša pomočnica. S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih!

Molimo.

Prosimo, Gospod Bog! dodeli nam, Svojim služabnikom, da bomo vedno zdravi na duši in telesu, in da bomo po častitih priprošnjah presvete Marije Device rešeni sedanje žalosti in deležni večnega veselja.

3. K sveti Devici, Materi Mariji.

(Od 1. adventne nedelje do božiča.)

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostanesh vrata nebeška in zgodnja danica! po-

magaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati; ti, ki si svojega Stvarnika čudovito rodila, devica prej in potle ostala, ko si prejela češčenje iz Gabrielovih ust, usmili se grešnikov.

V. Angelj Gospodov je oznanil Mariji.
O. In spočela je od svetega Duha.

Molimo.

Svojo milost, prosimo, Gospod! vlij v naša srca, da, ki smo po angeljevem oznanjenju spoznali včlovečenje Tvojega Sina, Jezusa Kristusa, po Njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje.

(Od božiča do svečnice.)

Usmiljena Mati Zveličarjeva, ki ostanesh vrata nebeška in zgodnja danica! pomagaj ljudstvu, ki je padlo, pa želi vstati; ti, ki si svojega Stvarnika čudovito rodila, Devica prej in potle ostala, ko si prejela češčenje iz Gabrielovih ust, usmili se grešnikov.

V. Po porodu si ostala Devica čista.
O. Prosi za nas, Božja porodnica!

Molimo.

Bog, ki si po rodovitnem devištvu svete Marije dodelil človeškemu rodu dar večnega zveličanja: prosimo Te, daj da čutimo za nas prositi njo, po kateri nam je došla sreča, prejeti začetnika našega življenja, Gospoda našega Jezusa Kristusa, Sina Tvojega.

(Od svečnice do velicega četrтка.)

Bodi češčena, nebes kraljica, češčena angeljev gospa; češčena korenina, češčena ti, ki si svetu rodila pravo luč! Bodi pozdravljena, Devica častita, najlepša; bodi pozdravljena, preljubeznjiva, in prosi za nas Kristusa!

V. Hvalimo te, Devica presveta.

O. Daj nam pomoč zoper sovražnike tvoje.

Molimo.

Dodeli, milostljivi Bog, brambo naši slabosti: da, ki spomin Božje porodnice obhajamo, s pomočjo njenih prošenj od svojih grehov vstanemo.

(Od velike sabote do 1. nedelje po binkoštih.)

Veseli se, kraljica nebeška! Kterega si zaslužila nositi, aleluja! je vstal od smrti, kakor je rekel, aleluja! Prosi za nas Boga, aleluja!

V. Veseli in raduj se, Devica Marija, aleluja!

O. Ker je Gospod res vstal, aleluja!

Molimo.

O Bog, ki si razveselil svet po vstajenju Svojega Sina, Gospoda našega Jezusa Kristusa: dodeli, prosimo, da po Njegovi Materi Devici Mariji dosežemo veselje večnega življenja.

(Od 1. nedelje po binkoštih do 1. adventne nedelje.)

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost, in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Obrni tedaj, naša pomočnica! svoje milostljive oči v nas; in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa: o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sv. Božja porodnica!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Vsegamogočni, večni Bog! ki si pripravil dušo in telo častite Device Matere Marije s pomočjo svetega Duha, da je zaslужila postati vredno prebivališče Tvojega Sina: daj da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah rešeni prihodnjega zlega in večne smrti.

4. K sv. Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, ktereга je postavil Gospod čez Svojo družino.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!

O. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

Naj nam, prosimo, Gospod! pomaga zasluženje ženina Tvoje presvete Matere Marije, da dobimo na njegove priprošnje, česar ne moremo doseči s svojo slabostjo.

5. Za vse potrebe.

Gospod, ponižno Te prosimo, razveži po Svoji milosti vezi naših grehov, in ohrani po prošnjah Svoje izvoljene matere ljube Device Marije in vseh Svojih svetnikov naš Svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohišstvo v vsi svetosti; očisti tudi vso našo rodovino in naše prijatelje hudobe in grehov, in napolni jih z lepimi čednostimi; dodeli nam mir in zdravje, odvrni od nas vidne in nevidne sovražnike, in odženi vse hude želje; daj nam zdravo vreme in dobro letino, skaži milost našim prijateljem in neprijateljem, in varuj to duhovnijo z vsemi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa, povodnji, in dodeli milostljivo vsem vernim kristijanom, živim in mrtvim, večno življenje, mir in pokoj v nebeškem kraljestvu. Varuj našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., in vso našo duhovsko in deželsko gosposko, in vse krščansko ljudstvo vseh nadlog in vsega zlega.

In Tvoj blagoslov pridi iz nebes na nas, in
bodi vselej nad nami. Po Gospodu našem
Jezusu Kristusu, Sinu Tvojem, ki s Teboj
živi in kraljuje v edinosti svetega Duha,
Bog vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

O. Amen.

Oče naš i. t. d. Češčena Marija i. t. d.
(petkrat.)

Sveti križev pot.

Po križevem potu se prejme več popolnih in nepopolnih odpustkov, kateri vsi se morejo tudi dušam v vicah darovati. V ta namen je pa treba: 1. da križev pot res obiskuješ, to je, od postaje do postaje hodiš; če pa zovolj boleznimi ali gneče hoditi ne moreš, ozri se vsaj proti vsaki postaji — ali pa moli nekaj stojé in nekaj klečé; 2. da si v stanu milosti Božje; 3. da moliš s skesanim srcem; 4. da pri vsaki postaji Kristusovo trpljenje premišluješ; premišluješ in moliš pa lahko, kar hočeš in kolikor hočeš. — Tukaj podamo najbolj sloveči križev pot, katerega je pred 200 leti zložil slavni Frančiškan in misijonar, sv. Leonard Portomavriški.

Darovanje.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim Te čez vse, ker si večna dobrota in brezkončna

milost. Žal mi je iz celega srca, da sem kedaj razžalil Tebe, o največa dobrota! Darujem Ti ta sv. križev pot k Tvoji časti, v spomin tistega težavnega pota, po katerem si hodil zavoljo mene, ubogega grešnika. Želim dobiti vse odpustke, ki so podeljeni za sv. križev pot, in opraviti vse, kar in kakor je potrebno v zadobljenje odpustkov. Darujem Ti pa, o Jezus! te odpustke v lastno zveličanje in za verne duše v vicah, posebno za ter Te ponižno prosim, dodeli mi milost in moč, da s tem križevim potom dobim v tem življenju Tvojo milost, po smrti pa večno zveličanje. Amen.

I. postaja.

Jezus je k smrti obsojen.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli prečudežno ponižnost svojega nedolžnega Jezusa, s katero je krivično sodbo poslušal in sprejel brez vsega izgovarjanja.

Tvoji grehi so tiste lažnjive in krive priče, ki so podpisale sodbo. Tvoj hudobni jezik, s katerim si se pregrešil velikokrat zoper Boga in bližnjega, oslepil je sodnika, da je nedolžnega Jezusa obsodil k smrti. — Obrni se tedaj k Njemu; jokaj in zdihni bolj s srcem, kakor z ustmi.

O moj ljubeznjivi Jezus! kako nezmerena je Tvoja ljubezen proti meni ubogemu grešniku. Kaj! za tako grešno, nevredno stvar, kakor sem jaz, boš Ti, moj Jezus! trpel ječo, vrvi, verige in tepenje, in se dal obsoditi k taki grozovitni smrti?! Oh, to je več kakor zadosti, da se moje trdo srce raztopi in da bitko objokujem vse pregrehe in hudobije, ki sem jih storil s svojim jezikom. Obžalujem jih tedaj in kličem k Tebi: O moj Jezus, usmiljenje! — Usmiljenja in milosti prosim Te, o Jezus!

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

II. postaja.

Jezus vzame križ na svoje rame.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli, s kolikim veseljem in s kako radovoljnim srcem tvoj dobrotljivi Jezus objame sv. križ, in kako potrpežljivo trpi tepenje in suvanje malopridnega ljudstva. Ti pa polen nevolje in nepotrpežljivosti bežiš pred križem, kar je mogoče! Kaj ne veš, da se nebeško veselje ne more dobiti brez križa? — Objokuj tedaj svojo slepoto; obrni se k svojemu Gospodu; zdihni in reci:

Ne Tebi, o Jezus! ne Tebi, ampak meni se spodobi križ. O težki križ, ki so Ti ga naložili moji grehi! O ljubeznjivi Jezus! dodeli mi milost in moč, da pretrpim voljno vse križe, ktere sem zaslužil s svojimi grehi. Stori, da voljno objamem svoj križ in da se enkrat ločim s sveta ves Tebi vdan. Daj mi tako ljubezen do križa, da bom vsak čas s Tvojo služabnico, sv. Terezijo,

želel: trpeti ali umreti, — umreti ali trpeti.
Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

III. postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus na tla pade, ves oslavljen zavoljo tolikanj prelite krvi. Oh, kako ga s pestmi bijejo, kako z nogami teptajo in sujejo! In vender ni nejevolje slišati iz Njegovih ust. Ti si pa ves nevoljen, ako občutiš le kak majhen križ, ako slišiš le kako zoprno besedo. — Oh, odpovej se svoji nepotrpežljivosti in prevzetnosti, in zdihni k Jezusu:

O ljubeznjivi Jezus! glej, jaz ubogi in zavrženi grešnik klečim pred Tvojimi nogami. Oh, kolikokrat in v kako velike grehe sem padel! Kolikokrat se pogreznem v globočino hudobije! O Jezus! podaj mi Svojo

roko. Pomoči, o Jezus! pomoči pri Tebi iščem, da bi se ves čas svojega življenja mogel obvarovati smrtnega greha. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

IV. postaja.

Jezus sreča Svojo žalostno mater.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo srce Jezusovo; s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno srce Marijino, ko sta se srečala! Poslušaj, nehvaležna duša! „Kaj ti je storil moj Sin?“ kliče k tebi Marija. „Kaj ti je storila moja mati?“ te vpraša Jezus. „Oh, zapusti že vender enkrat svoje pregrehe, zavoljo katerih midva trpiva toliko žalost in muko!“ — O grešnik, kaj praviš na to? Vzdihni v svojem srcu, ter reci:

O Božji Sin Marije, o presveta Mati mojega ljubeznjivega Jezusa, ves spokorjen in ponižan klečim pred Vaju nogami. Jaz

sem tisti izdajalec; s svojimi grehi sem ostril meč, ki je ranil Vaju srce. Oh, žal mi je iz celega srca; prosim Vaju, odpustita mi. Milost, o Jezus! milost, o Marija! Po Svoji veliki dobrotljivosti mi podelita milost, da ne bom nikdar več grešil, ampak da bom Vaju grenko trpljenje premišljeval in objokoval noč in dan. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

V. postaja.

Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nositi.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Spomni se, da si ti tisti Simon, ki je ves vdan ničemurnosti tega sveta in željam mesa. Svojih križev ne prenašaš iz ljubezni do Jezusa, ampak z veliko nejevoljo, ker se jih ne moreš znebiti. Oh, vzbudi enkrat svoje srce in usmili se svojega tako obloženega Jezusa. Objemi radovoljno vse križe, ktere koli ti pošlje Oče nebeški. Skleni, ne

samo potrpežljivo prenašati vse zoprnosti, ampak še celó zá-nje Bogu hvalo dajati. — Moli tedaj in reci:

O ljubeznjivi Jezus! zahvalim se Ti za premnoge priložnosti, ki mi jih daješ, da bi mogel za Te trpeti in zá-se kaj zaslužiti. O moj Bog! daj mi milost, vse, kar se mi v tem življenju britkega prigodi, s potrpežljivim srcem prenesti in s tem večno veselje zaslužiti. Stori, o Jezus, da tukaj s Teboj jočem in trpim, enkrat se pa v nebesih večno veselim. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VI. postaja.

Veronika poda Jezusu potni prt.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Poglej in premišljuj na tem prtú pre-sveto obličje svojega usmiljenega Jezusa. Oh, ljubi Ga vender, in s to ljubeznijo vtisni v svoje srce Njegov obraz! Oh, kako

boš srečen, če boš z Jezusovim obrazom v srcu živel in ž njim v večnost stopil! — Da to milost dobiš, obrni se k njemu in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim Te: vtisni v moje srce podobo Svojega sv. obličja, da bom brez nehanja na-Te mislil, noč in dan Tvoje grenko trpljenje pred očmi imel in svoje grehe objokoval. O Jezus! ves čas svojega življenja hočem svojo dušo sititi s kruhom britkosti in napajati s spokornimi solzami. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.
Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VII. postaja.

Jezus pade drugič pod križem.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli, kako Jezus, tvoj Odrešenik in Gospod, zopet leži na zemlji, ves oslabljen prevelikih bolečin in zaničevan od sovražnikov. Premisli, da je tvoja prevzetnost Jezusa potrla in na tla vrgla; tako neizre-

čeno mu je zoprna in težavna. Zapusti tedaj svoj napuh in ne bodi več tako prevzetnega srca. Spokori se in skleni, zanaprej posnemati Jezusovo ponižnost. — Reci s skesanim srcem:

O nikdar zadosti hvaljeni Jezus! vidim sicer, da na zemlji ležiš, vender Te molim in častim, kakor svojega mogočnega, večnega Boga. Prosim Te, poteri moj napuh, da bom spoznal svojo malovrednost in ponižno sprejemal vsako zasramovanje; poderi mojo prevzetnost, da bom s Teboj ponižan na zemlji, enkrat s Teboj tudi povikšan v nebeškem kraljestvu. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

VIII. postaja.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli v svojem sercu, kako ti je treba žalovati in jokati. Prvič, zavoljo svojega

ljubeznjivega Jezusa, ki zavoljo tebe toliko trpi; drugič, sam nad seboj, ker si še zmirom tako nehvaležen, da Ga ne nehaš žaliti. Kako moreš še tako trdovraten ostati, če premisliš, kaj On za te trpi? Poglej, kako milostljivega in ljubeznjivega se skaže žalostnim ženam! — Obrni se tudi ti k Njemu z zaupanjem in reci mu z žalostnim srcem:

O moj ljubeznjivi Jezus! kako je mogoče, da moje srce ne počí same žalosti! Solz prosim, o Jezus! solz prave pokore in prisrčnega usmiljenja, da dobim tudi jaz milosti, kakeršne si skazal ubogim ženam. O Jezus, ne odvrni od mene Svojih milostljivih oči; ampak z usmiljenjem se ozri tudi na mene ubogega grešnika, da Te bom tudi jaz mogel videti ob svoji smrtni uri. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

IX. postaja.

Jezus pade tretjič pod križem.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič padel pod križem. Oh, kako vender judje in neverniki to krotko ovčico, kakor stekli volkovi, sujejo, tepejo in sem ter tje vlačijo po trdem kamenju. O nesrečni greh, kako hudoben si, da celó Sina Božjega mučiš tako grozovito! Grešnik, ali ni tvoj ves potrti in tako grozovito mučeni Bog vreden tvojih solz? Oh, reci tedaj z žalostnim srcem:

Vsegamogočni Bog! ki nebo in zemljo držiš z enim prstom: kdo Te je tako neusmiljeno vrgel na zemljo? Oh, nihče drugi, kakor moje pregrehe, v ktere tolikokrat padem in zopet padem. Od grehov nejenja moja hudobnost, in ž njimi se množi Tvoje trpljenje! Ali glej, o Jezus! pri Tvojih nogah klečim zdaj s skesanim srcem in trdno sklenem, svoji hudobiji konec storiti. V žalosti svojega duha Ti obljubim: nikdar več nečem grešiti, o moj Bog, nikdar več! Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

X. postaja.

Jezusa slečejo in mu dadé žolča piti.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli, kako Jezusa, ki je zunaj na Svojem životu že ves ranjen, še znotraj mučijo z grenkim žolčem. Poglej, kako On tvojo nesramnost, nespodobnost in prevzetnost v oblačilu plačuje s Svojo nagostjo, tvojo požrešnost pa z žolčem. Ali moreš svojega Jezusa pogledati brez usmiljenja? — Oh, vrzi se k nogam svojega slečenega Jezusa, in reci mu:

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med Teboj in med menoj. Ti si ves ranjen, polen grenkosti in s krvjo oblit; jaz pa ves ničemuren, polen sladkosti in veselja, ali vsaj tak želim biti. Oh, jaz nisem na pravem potu! O Jezus! spravi me na pravo stezo! Stori, da mi bodo vse ničemurnosti tega sveta grenke in zoprne in le hoja za Teboj prijetna in sladka, da bom

tako vreden, s Teboj uživati večno veselje!
Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.
Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XI. postaja.

Jezusa na križ pribijajo.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.
R. Ker si svet odrešil s Svojim križem

Premisli neizrečene bolečine, ki jih je občutil dobrotljivi Jezus, kadar so judje Njegovo meso, Njegove kite in žile prevrtali z žreblji. Oh, kako je to, da ti srce ne počí žalosti, ko vidiš, da tvoji grehi tako neusmiljeno mučijo tvojega Zveličarja! — Vsaj zdaj naj te solze oblijejo; obžaluj svoje grehe in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje srce strah pred grehom in ljubezen do Tebe. In ker so moji grehi tisti hudobneži, ki so Te na križ pribili, stori s Svojo milostjo, da bodo vse moje hude misli, pregrešne želje in občutki pri-

biti na križ in tamkaj umorjeni, da bom v življenju in smrti s Teboj križan, mogel tudi s Teboj večno kraljevati v nebesih. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XII. postaja.

Jezus umrje na križu.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Odpri tukaj svoje oči in preišluj svojega Jezusa, na križ pribitega z žreblji. Poglej Njegovo blede obličje Božje; poslušaj, kako prosi odpuščenja tistim, ki ga križajo in žalijo! Razbojniku na desni strani obljudi nebeško kraljestvo, Svojo mater izroči Janezu, Svojo dušo priporoči nebeškemu Očetu, in poslednjič umre z nagneno glavo. Tako je tedaj moj Jezus umrl? Dà! umrl je na križu, in zavoljo mene je umrl. O moja duša! kaj boš zdaj počela? — Oh, ne hodi proč, kakor le s ponižanim in potrtem srcem. Objemi križ in zdihni k Jezusu:

O moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, da so tudi moji grehi tisti rabeljni, ki so Te umorili tako neusmiljeno. Ne ene milosti nisem vreden, ker sem Te tudi jaz križal. Ali koliko veselje in upanje občuti moja duša, kedar Te slišim prositi tudi za tiste, ki so Te križali! Kaj hočem torej za Te storiti, ker si Ti toliko storil zá-me? Poglej, o Jezus, pripravljen sem odpustiti vsem, ki so me kedaj razžalili. Res, moj Bog! zavoljo Tvoje ljubezni odpustim vsem, iz srca jih objamem in jim želim vsakeršne dobrote skazovati; zato pa tudi upam ob svoji smrtni uri zaslišati Tvoj veseli glas: „Še danes boš z menoj v raju“. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XIII. postaja.

Jezusa snamejo s križa in položé Mariji v v naročje.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je prebodel srce žalostne matere Marije, kedar je vzela v naročje svojega mrtvega Sina. Videla Ga je vsega ranjenega in krvavega. O kakšno žalost in bolečino je tačas občutila v svojem srcu! — Kteri meč pa je bil tako oster, da je prebodel njeno srce? Glej, tvoj greh je bil, ki je Jezusu vzel življenje in Marijino srce ranil tako močno. — Objokuj tedaj ta grozni greh; skleni svoje solze s solzami žalostne matere Marije, in zdihni k njej tako:

O kraljica vseh mučenikov, kedaj bom spoznal, kedaj prav razumel tvojo žalost in trpljenje? Kedaj bom dobil milost, v svojem srcu nositi tvojo žalost in s teboj trpeti? O velika Gospa! sprosi mi milost, da noč in dan žalujem nad svojimi grehi, ki so ti napravili toliko žalost; da bom ves skesan in spokorjen, v zaupanju in ljubezni do tvojega Božjega Sina umrl, in po smrti s teboj večno živel. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

XIV. postaja.

Jezusa položé v grob.

V. Molimo Te, Kriste, in Te hvalimo.

R. Ker si svet odrešil s Svojim križem.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje in jokanje Magdalene, Janeza in drugih pobožnih duš, kedar so jim vzeli Jezusa in položili v grob. Zlasti pa si k srcu vzemi bitko in grenko žalost Marije, Njegove Matere, kedar so ji njenega ljubeznjivega Sina vzeli iz naročja. V premišljevanju le-te njene žalosti se moraš res sramovati, da si tako mrzel in neobčutljiv pri obiskovanju današnjega križevega pota. — Naj se razjoka tvoje srce vsaj pri zadnji postaji. Poljubi s častjo kamen sv. groba; položi v duhu vá-nj svoje srce, in pozdravi pobožno Jezusa v grobu, rekoč:

O usmiljeni Jezus! ki si krvavi križev pot storil iz ljubezni do mene, molim, častim in hvalim Te v grobu ležečega. Želim in hrepenim, Te v srcu zaprtega imeti, da

bi s Teboj sklenen po tem svetem križevem potu vstal k novemu življenju in se v Tvoji milosti ločil s tega sveta. Po zasluženju Tvojega trpljenja, ki sem ga zdaj premišljeval, dodeli mi, da bo zadnjo uro moja popotnica Tvoje presveto rešno Telo; moje zadnje besede: „*Jezus, Marija, Jožef!*“ in moj poslednji zdihljaj: „*Oče, v Tvoje roke izročim svojo dušo!*“ Daj mi z živo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo, s Teboj in zavoljo Tebe umreti, in po smrti s Teboj vso večnost veselo živeti. Amen.

Očenaš. Češčenamarija. Čast bodi.

Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!

Sklep.

Nebeški Oče, večni Bog! po tisti ljubezni, s katero si Svojega Sina Jezusa Kristusa poslal na svet zavoljo mene, in s katero me je On odrešil s Svojo bitko muko in grenko smrtjo, darujem Ti ta sveti križev pot, ki sem ga zdaj obiskal s Tvojo milostjo. Sprejmi to mojo pobožno opravilo k

povikšanju Svoje časti, v zahvalo za vse meni in drugim podeljene milosti, za odpusčenje grehov vsega sveta, za pomoč vernim dušam v vicah, zlasti za tiste, za ktere moliti sem se v začetku namenil. O milostljivi Oče nebeški! glej na obličje Kristusa, Svojega Sina, sliši glas Njegove svete Krvi, in bodi milostljiv meni ubogemu grešniku! Amen.

Ni zapovedano, pa vendar je dobro moliti k sklepu svetega križevega pota 5 očenašev, 5 češčenamarij, 5 čast bodi Bogu Očetu, v čast peterih ran Jezusovih, in 1 očenaš, 1 češčenamarijo, 1 čast bodi Bogu Očetu v papežev namen.

Slava Mariji, naši Materi.

Tebi Marija, o Mati premila!
 Rad bi jaz pesmico novo zapel,
 Rad bi razlil ti vsa srěna čutila,
 Revež ne vem le, kako bi začel.
 Veš, o Marija! kako čem začeti!
 Pojdem na griček, in tam bom začel:
 „Slava Mariji, oj slava prelepi!“
 Tak, o Marija! bom tebi zapel.

Klical bom tamkaj, na griču krog sebe,
 Klical bom brate, naj z mano pojo;
 Klical bom sestre, naj slavijo tebe,
 Mladi in stari naj slavo ženó.
 Divje zverine naj tebe častijo,
 Voda v potoku naj tebi šumlja,
 Tički preljubi naj ti žvrgolijo,
 Vetrič po gozdu naj tebi pihljá.

Hribje, planine, gorice, doline,
 Travniki, logi, široko poljé,
 Gozdi, ravnine in strme meline,
 Vsi naj te z mano, o Mati! časté
 Naj se razlega po silni daljavi,
 Naj se odmeva in vedno glasi
 Krogi in krogi v obnebni višavi:
 „Slava Mariji!“ naj večno doni.

Volčič.

KAZALO.

I. del.

	Stran
Uvod	I—VI
Smarnice za 31 dni meseca maja	1

II. del.

Jutranja molitev	273
Večerna molitev	277
Sveta maša	280
Spovedne molitve	293
Obhajilne molitve	308
Litanije vseh svetnikov	321
Lavretanske litanije	332
Sveti križev pot	343
Pesem	363

